

Datum
2023-03-23Instans
Förskolenämnden

Förskolenämndens ledamöter och ersättare kallas härmed till sammanträde i Förskoleförvaltningen Familjecentralen Norrby, Norrby Tvärgata 34, 504 37 Borås, **torsdagen den 30 mars 2023 kl. 15:00.**

Sammanträdet kommer inledas med ett besök på Familjecentralen Norrby, därefter en rundtur på Norrbyskolan och till sist görs ett besök på Språkhallen. Nämndsammanträdet startar klockan **17:30 i Almåsgymnasiet Aula**, Alingsåsvägen 36, 504 38 Borås.

Förskolenämndens sammanträde är öppet för allmänheten (utom vid ärenden som avser myndighetsutövning eller sekretess)

Andreas Ekström
Förskolenämndens Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Förhinder anmäls alltid till Emelie Wigforss, 033 355046 eller via e-post: emelie.wigforss@boras.se

Mitt-S-samverkan har gruppmöte 27 mars kl.17:00, Olovsholm 32 Gingri 317. Meddela eventuellt förhinder till Andreas Ekström, tel. 0737-34 27 36.

Moderaterna och Kristdemokraterna har gruppmöte den 27 mars kl.17.00, via Teams. Meddela eventuellt förhinder till Gunilla Christoffersson, tel. 0736-57 48 34.

Sverigedemokraterna har gruppmöte 27 mars kl.18:30. Meddela eventuellt förhinder till Leif Häggblom, tel. 0702-65 50 98.

Ärende

1. Upprop och val av justerande ledamot och dennes ersättare
Dnr 761
2. Godkännande av föredragningslista
Dnr 648
3. Allmänhetens frågestund
Dnr 649
4. Informationsärende – Nämndens personuppgiftsansvar
Dnr 2023-00040 1.1.3.25
5. Månadsrapport februari 2023
Dnr 2023-00032 1.1.4.2
6. Svar på revisionsrapport - Granskning av Borås Stads hantering av moms
Dnr 2023-00017 1.1.3.25
7. Svar på revisionsrapport - Borås Stads hantering av statsbidrag
Dnr 2023-00018 1.1.3.25
8. Utökning av Byttorpsgårdens förskola
Dnr 2023-00023 2.6.1.2
9. Rapportering av Förskolenämndens personuppgiftsbehandlings 2022
Dnr 2023-00028 1.4.1.2
10. Svar på remiss - Reglemente för Förskolenämnden
Dnr 2023-00024 1.1.3.25
11. Svar på remiss - Gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Borås Stad
Dnr 2023-00025 1.1.3.25
12. Anmälningens ärenden
Dnr 2023-00004 1.1.3.0
13. Redovisning av delegationsbeslut
Dnr 2023-00005 1.1.3.0
14. Rapportering från kontaktpolitiker
Dnr 2023-00007 1.1.3.25

Ina Furtenbach
HandläggareDatum
2023-03-30Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2023-00032 1.1.4.2

Månadsrapport februari 2023

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna månadsrapport februari 2023.

Ärendet i sin helhet

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +1 307 tkr i förhållande till periodens budget. Nämndens buffert under året är 9 000 tkr. Nämndens prognos för helåret är enligt årsbudget.

På intäktsidan har under perioden förskoleavgifter varit högre än budgeterat, ca +900 tkr. Trots färre barn i verksamheten jämfört med motsvarande period föregående år är intäkterna högre. Detta innebär att barnen går fler timmar i förskolan. Närmare 230 färre barn går 15 timmar eller lägre i förskolan. En anledning är de låga födelsetalen, som innebär att färre vårdnadshavare är föräldralediga och har syskon på förskolan 15 timmar i veckan.

Nämnden gör ett visst överskott avseende statsbidrag i förhållande till periodens budget med ca +500 tkr. Med tanke på att intäkter bokförs i takt med att kostnader uppstår i olika projekt så kan också intäkterna variera mellan månader. Det ligger även en försiktighet i budgeteringen då det finns en osäkerhet kring om vilka statsbidrag som kommer att erhållas och på vilken nivå.

Nämnden gör för perioden ett underskott med -525 tkr avseende kostverksamhet. Kostnaden för kostverksamhet ligger ca 2 000 tkr högre i år än för motsvarande period förra året.

På grund av sena leveranser har kostnaden för vissa materialinköp som gjordes i slutet av 2022 belastat 2023-års resultat. Nämnden gör ett underskott på materialinköp med ca -650 tkr för perioden. Då många inköp gjordes i slutet av förra året bör detta till viss del kunna hämtas hem under året.

Förskolenämndens ram inför 2023 räknades ned med ca 0,15 % avseende volym, baserat på befolkningsprognos framtagen i april 2022. Antalet inskrivna barn i våra egna förskolor har under perioden januari-februari varit 103 färre i snitt än under motsvarande period förra året. Antalet barn i fristående förskolor har varit fyra fler i snitt under januari-februari 2023 än under motsvarande period förra året. Fristående pedagogisk omsorg har minskat med sju platser i snitt jämfört med motsvarande period förra året. I jämförelse mellan åren köper nämnden något fler platser i annan kommun jämfört med förra året.

Kostnaderna för köpta platser är ungefär 900 tkr högre under januari-februari 2023 än motsvarande period förra året.

Sammantaget har Förskolenämnden betalningsansvar för 105 färre barn under januari-februari 2023 än under motsvarande period 2022.

Inför varje ny planlagd förskola görs en noggrann behovsanalys, då dessa innebär en avsevärt högre lokalkostnad.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

Ärendet i sig bedöms vara av ren administrativ art då, månadsuppföljningen är nämndens egen rapport och analys av sin ekonomi och verksamhet med årsprognos. Barnperspektivet och rättighetsprinciperna beaktas löpande inom de områden som rapporten berör.

Beslutsunderlag

1. Månadsrapport februari 2023
2. Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige och Förskolenämnden februari 2023

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 16 mars 2023.

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

BORÅS STAD

Månadsrapport februari 2023

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Omvärldsanalys	4
3 Indikatorer och uppdrag	4
3.1 Ett tryggt och snyggt Borås	4
3.2 Möjligheter och mod att utvecklas	5
3.3 Människor möts i Borås	5
4 Nämndens verksamhet	7
4.1 Ekonomiskt sammandrag.....	7
4.2 Ekonomiska förutsättningar	7
4.3 Verksamhet 2022	9
5 Verksamhetsmått	10
5.1 Förskola.....	10
6 Nya placeringar och väntetid	10

1 Inledning

Förskoleförvaltningens viktigaste uppdrag de kommande åren är att fortsätta arbetet med att skapa en likvärdig förskoleverksamhet med god kvalitet. Enligt förskolans läroplan ska förskolan lägga grunden för ett livslångt lärande i en verksamhet som är rolig, trygg och lärorik för alla barn. Förskolan arbetar utifrån två parallella styrmodeller, den kommunala och den statliga styrningen.

Den kommunala måluppfyllelsen redovisas i månadsrapporter, tertialrapporter och årsredovisning.

Den statliga måluppfyllelsen följs upp via det systematiska kvalitetsarbete som beskrivs i de nationella styrdokumenterna. Borås Förskoleförvaltning har utifrån de nationella målen tagit fram en modell för det systematiska kvalitetsarbetet där varje förskola planerar, följer upp, dokumenterar, utvärderar och utvecklar sin verksamhet. Samtliga underlag diskuteras i kvalitetsdialoger mellan rektor och verksamhetschef där även resultatet från föräldraenkäten och inkomna synpunkter tas upp. Förskolorna gör också skriftliga uppföljningar som sammanställs av förvaltningen. Allt detta sammantaget analyseras av förvaltningsledningen och den sammantagna måluppfyllelsen redovisas muntligt och skriftligt till nämnden utifrån framtagna kvalitetsrapporter. Ämnet i kvalitetsrapporten konkretiseras av rektorer och pedagoger genom exempel från förskolorna.

Förskolenämnden har i budgeten för 2023 identifierat fyra prioriterade utvecklingsområden. Dessa är framtagna i det systematiska kvalitetsutvecklingsarbetet av verksamhet och nämnd tillsammans.

- Likvärdighet i kvalitet
- Arbetsmiljö och kompetensförsörjning
- Barn i behov av särskilt stöd
- Områden med särskilda utmaningar

Förvaltningen har också tagit fram en övergripande verksamhetsplan för 2023 där dessa prioriteringar återfinns och konkretiseras i planerade insatser. Varje funktion och förskola tar utifrån den övergripande verksamhetsplanen fram en egen verksamhetsplan för att ytterligare realisera i praktisk handling hur de kan arbeta med de utvalda utvecklingsområdena.

Under februari månad nyplacerades 96 barn, 100% på önskat placeringsdatum.

Sörmarksgårdens förskola drabbades av en omfattande vattenläcka. Det var en nyinstallation av solpaneler som släppte in regnvatten. Förskolans tre avdelningar har utlokaliseras under renoveringstiden. Två avdelningar till Lundens förskola och en avdelning till Hulta Ångars förskola. Avdelningarna har behövt hålla stängt en dag för flytt och installation i de nya lokalerna. Flytten har varit ansträngande för personalen och en del föräldrar har fått längre resväg. Men det är i en sådan här utmanande situation ändå positivt att det fanns plats på närliggande förskolor för hela avdelningar så att barngrupperna med personal kan hållas intakta.

Rekrytering tar fortsatt mycket av rektorernas tid då förskollärare är ett bristyrke och sökandena till de vakanta tjänsterna relativt få.

Föräldraenkäten har genomförts i februari. Årets version är reviderad gentemot föregående år.

Bedömningssamtal och lönesamtal har genomförts under februari och har upptagit mycket tid för cheferna. Årets lönepåslag är 2,8 % för Sveriges Lärares medlemmar och i enlighet med skrivningarna i det centrala avtalet där äldre medarbetare ska premieras utgår en extra summa på 400kr för medlemmar över 60 år. Nämnden har kompenserats med hela beloppet för Sveriges lärares lönerörelse. Förskollärarna får ut sin löneökning på lönen i april. Kommunals lönerörelse är ännu inte avslutad.

Februari månads förvaltningsinformation inleddes med en redovisning av förskolan kost- och lokalvårdsorganisation. Därefter presenterade pedagoger från Hässlegårdens förskola hur de arbetar med språkutvecklande arbete. Avslutningsvis berättade pedagoger från Björkgårdens förskola om deras arbete med kapprumsbibliotek.

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +1 307 tkr i förhållande till periodens budget. Prognosen för

helåret är enligt årsbudget.

2 Omvärldsanalys

Kriget i Ukraina fortgår och är inflationsdrivande. Borås förskolor påverkas i nuläget främst av priserna på verksamhetens nödvändiga varor, främst livsmedel. Elpriserna har stigit skyhögt, men ingår i första skedet för förskolorna i hyran till LFF. Förskolorna har svårt att påverka elanvändningen då det mesta såsom värme, belysning, diskning etc är centralt reglerat av LFF. Stor risk för ytterligare påverkan av ekonomin under 2023.

En tidig start av säsongsinfluensan, ökade nivåer av covidsmitta och ett inträde av RS virus hos små barn gav ett snabbt ökande sjukdomsläge i december 2022. Därefter har sjuktalet sjunkit men läget har ändå varit ansträngt för förskolorna då tillsättningsgraden på sökta vikarietimmor sjunkit eftersom vikarier har varit sjuka. Det har också varit ett högt antal vab -timmar under februari.

I Lagen är det varje kommuns skyldighet att arbeta med uppsökande verksamhet, samt att erbjuda en förskoleplats för barn som inte går i förskola från och med hösten det år barnet fyller tre år. I Borås skickas erbjudande ut till alla folkbokförda barn utan placering. Ett nytt erbjudande ska skickas ut varje år fram till det år barnet fyller fem år. Förvaltningen har ett samarbete med BVC där BVC sköterskan vid ordinarie hembesök också informerar om förskolan. Ett aktivt arbete görs för att identifiera vilka barn som bor kvar på Folkbokföringsadressen och omfattas av lagen. Arbetet kommer att redovisas under våren 2023.

3 Indikatorer och uppdrag

Indikatorer	Senast utfall	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	-	10,2	11	11,6

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.

Indikatorn följs upp per tertial.

3.1 Ett tryggt och snyggt Borås

Målbild

Borås är en snygg och trygg plats. Vi som bor, verkar och möts här har nära till det vi behöver i vardagen.

Skulpturer och street-art ger Borås ett spännande yttre och internationell uppmärksamhet. Rena och snygga miljöer i våra gemensamma vardagsrum skapar trivsel och ger trygghet.

Vi utformar våra bostadsområden tillsammans, och i hela Borås finns boenden som passar olika livssituationer och olika åldrar. Här finns service, fritidsaktiviteter, kultur, företag och närhet till natur där människor bor och verkar.

Indikatorer	Senast utfall	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärlägarlegitimation, %				

Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärlägarlegitimation, %

Indikatorn följs upp en gång per år i oktober.

3.2 Möjligheter och mod att utvecklas

Målbild

I Borås är vi kreativa och har mod att tänka och handla i nya banor. Här är det lätt att förverkliga idéer och drömmar.

Högklassig utbildning från förskola till universitet får människor och samhälle att växa. Tack vare samverkan mellan kommun, universitet, näringsliv och civilsamhälle finns det attraktiva utbildningar på alla nivåer. Goda möjligheter till bildning ger boråsarna möjlighet att utvecklas och lära livet ut.

Borås utveckling vilar på ett arv inom textil och handel. Vi ligger i topp inom miljöteknik, IT och digitalisering, och vågar satsa på nya områden. Bredden av branscher och en stark entreprenörsanda skapar möjlighet att ta tillvara på den kunskap som finns här och att utvecklas som person.

Indikatorer	Senast utfall	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Alla vårdnadshavare ska känna sig nöjda med sitt barns förskola, %				
Antal barn som beviljats särskilt stöd utifrån tilläggsbelopp				

Alla vårdnadshavare ska känna sig nöjda med sitt barns förskola, %

Indikatorn följs upp en gång per år i juni.

Antal barn som beviljats särskilt stöd utifrån tilläggsbelopp

Indikatorn följs upp två gånger per år.

3.3 Människor möts i Borås

Målbild

I Borås finns gott om platser för människor att mötas under dygnets flesta timmar. I Borås möts vi till vardags och till fest, spontant eller planerat.

De många mötesplatserna är våra offentliga vardagsrum som finns i stad, på landsbygd och digitalt. Här finns möjlighet att enkelt uppleva ett brett utbud av kultur, vår fina natur, att idrotta och att träffa andra människor.

Stora möten och evenemang, många internationellt uppmärksammade, sätter Borås på kartan som en mötes- och evenemangsstad.

I Borås är möten ett sätt att leva.

3.3.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status	Kommentar
Vård- och äldrenämnden ska i samverkan med Förskolenämnden pröva möjligheten att införa någon form av integrerad verksamhet för barn och äldre, till exempel på Kristineberg.	 Genomfört	Dalsjögårdens förskola har under våren 2022 påbörjat en integrerad verksamhet med äldreomsorgen på Dalhem. Målet är att integrera verksamhet för yngre och äldre och skapa ett mervärde för såväl ung som gammal. Att skapa tillfällen att träffa äldre människor och kunna samtala med varandra. Det är de barn som går sitt sista år på förskolan som besöker Dalhem och de går 4-5 barn åt gången. Aktiviteter som kan förekomma är till exempel läsa sagor, måla, skriva dikter, sång, spela spel, pussla, pyssla, läsa sagor med konkret material, vara delaktiga i deras vardag kanske baka tillsammans eller en promenad. Även gemensamt firande av högtider som lucia och vid tillfälle på våren. Besöken kommer att ske på tisdagar under perioden september 2022 till juni 2023. Total tid i samverkan är cirka 45 min per gång. Det finns också en viss integrerad verksamhet på Ängsjögården, Hässlegården och Byttorpsgårdens förskola.

4 Nämndens verksamhet

4.1 Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Period- avvikelse	Årsbudget	Prognos	Års- avvikelse
Sålda platser	1 308	1 167	141	7 000	7 000	0
Statsbidrag	8 656	8 155	501	48 927	48 927	0
Förskoleavgifter	10 559	9 635	924	60 436	61 936	1 500
Övrigt	2 155	1 476	679	8 713	9 488	775
Summa intäkter	22 678	20 433	2 245	125 076	127 351	2 275
Personal	-110 919	-111 392	473	-705 599	-705 799	-200
Kost	-12 475	-11 950	-525	-71 700	-73 275	-1 575
Lokalvård	-5 020	-4 806	-214	-28 835	-29 335	-500
Lokaler	-19 358	-19 275	-83	-115 073	-115 073	0
Köpta platser	-10 961	-11 008	47	-66 870	-66 870	0
Material	-1 544	-885	-659	-5 307	-5 307	0
Övrigt	-5 288	-5 311	23	-31 242	-31 242	0
Summa kostnader	-165 565	-164 627	-938	-1 024 626	-1 026 901	-2 275
Buffert				-9 000	-9 000	
Nettokostnad	-142 887	-144 194	1 307	-908 550	-908 550	0
Nämndbidrag	144 194	144 194		908 550	908 550	
Resultat efter nämndbidrag	1 307	0		0	0	

4.2 Ekonomiska förutsättningar

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +1 307 tkr i förhållande till periodens budget. Nämndens buffert under året är 9 000 tkr. Nämndens prognos för helåret är enligt årsbudget.

På intäktssidan har under perioden förskoleavgifter varit högre än budgeterat, ca +900 tkr. Trots färre barn i verksamheten jämfört med motsvarande period föregående år är intäkterna högre. Detta innebär att barnen går fler timmar i förskolan. Närmare 230 färre barn går 15 timmar eller lägre i förskolan. En anledning är de låga födelsetalen, som innebär att färre vårdnadshavare är föräldralediga och har syskon på förskolan 15 timmar i veckan.

Nämnden gör ett visst överskott avseende statsbidrag i förhållande till periodens budget med ca +500 tkr. Med tanke på att intäkter bokförs i takt med att kostnader uppstår i olika projekt så kan också intäkterna variera mellan månader. Det ligger även en försiktighet i budgeteringen då det finns en osäkerhet kring om vilka statsbidrag som kommer att erhållas och på vilken nivå.

Nämnden gör för perioden ett underskott med -525 tkr avseende kostverksamhet. Kostnaden för kostverksamhet ligger ca 2 000 tkr högre i år än för motsvarande period förra året.

På grund av sena leveranser har kostnaden för vissa materialinköp som gjordes i slutet av 2022 belastat 2023-års resultat. Nämnden gör ett underskott på materialinköp med ca -650 tkr för perioden. Då

många inköp gjordes i slutet av förra året bör detta till viss del kunna hämtas hem under året.

Förskolenämndens ram inför 2023 räknades ned med ca 0,15 % avseende volym, baserat på befolkningsprognos framtagna i april 2022. Antalet inskrivna barn i våra egna förskolor har under perioden januari-februari varit 103 färre i snitt än under motsvarande period förra året. Antalet barn i fristående förskolor har varit fyra fler i snitt under januari-februari 2023 än under motsvarande period förra året. Fristående pedagogisk omsorg har minskat med sju platser i snitt jämfört med motsvarande period förra året. I jämförelse mellan åren köper nämnden något fler platser i annan kommun jämfört med förra året. Kostnaderna för köpta platser är ungefär 900 tkr högre under januari-februari 2023 än motsvarande period förra året.

Sammantaget har Förskolenämnden betalningsansvar för 105 färre barn under januari-februari 2023 än under motsvarande period 2022.

Inför varje ny planlagd förskola görs en noggrann behovsanalys, då dessa innebär en avsevärt högre lokalkostnad.

4.3 Verksamhet 2022

Tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Period- avvikelse	Årsbudget	Prognos	Års- avvikelse
Central administration						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	-2 307	-2 430	123	-16 089	-16 089	0
Nettokostnad	-2 307	-2 430	123	-16 089	-16 089	0
Politisk verksamhet						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	-424	-395	-29	-2 369	-2 369	0
Nettokostnad	-424	-395	-29	-2 369	-2 369	0
Förskoleverksamhet						
Intäkt	21 819	19 887	1 933	121 800	123 875	2 075
Kostnad	-159 992	-159 127	-865	-989 677	-991 752	-2 075
Nettokostnad	-138 173	-139 240	1 067	-867 877	-867 877	0
Öppen förskola						
Intäkt	192	46	146	276	376	100
Kostnad	-776	-658	-118	-4 136	-4 236	-100
Nettokostnad	-584	-612	28	-3 860	-3 860	0
Familjecentraler						
Intäkt	666	500	166	3 000	3 100	100
Kostnad	-2 065	-2 017	-48	-12 355	-12 455	-100
Nettokostnad	-1 399	-1 517	118	-9 355	-9 355	0
Buffert						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	0	0	0	-9 000	-9 000	0
Nettokostnad	0	0	0	-9 000	-9 000	0
Totalt						
Intäkt	22 677	20 433	2 244	125 076	127 351	2 275
Kostnad	-165 564	-164 627	-937	-1 033 626	-1 035 901	-2 275
Nettokostnad	-142 887	-144 194	1 307	-908 550	-908 550	0

Ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +1 307 tkr i förhållande till periodens budget. Prognosen för helåret är enligt årsbudget.

Central administration: Budgetavvikelsen är för perioden +123 tkr. Helårsprognos är enligt årsbudget.

Politisk verksamhet: Budgetavvikelsen är för perioden -29 tkr. Utfallet kan variera mellan månaderna. Helårsprognos är enligt årsbudget.

Förskoleverksamhet: Budgetavvikelse för perioden på +1 067 tkr. Helårsprognos är enligt årsbudget.

På intäktsidan har under perioden förskoleavgifter varit högre än budgeterat, ca +900 tkr. Nämnden gör även ett visst överskott avseende statsbidrag i förhållande till periodens budget med ca +500 tkr.

Nämnden gör för perioden ett underskott med -525 tkr avseende kostverksamhet. Kostnaden för kostverksamhet ligger ca 2 000 tkr högre i år än för motsvarande period förra året. Nämnden gör ett underskott på materialinköp med ca -650 tkr för perioden.

Öppen förskola: Budgetavvikelsen är för perioden +28 tkr. Helårsprognos är enligt årsbudget.

Familjecentral: Budgetavvikelsen är för perioden +118 tkr. Helårsprognos är enligt årsbudget.

Buffert: Nämndens buffert för året är 9 000 tkr.

5 Verksamhetsmått

5.1 Förskola

5.1.1 Förskola

Verksamhetsmått (Halvår)	Utfall H1 2023	Utfall H2 2023	Budget 2023
Andel förskollärare, %			50
Andel barnskötare, %			30
Andel tillsvidareanställda utan relevant utbildning, %			20

Verksamhetsmått (Månad)	Utfall Jan 2023	Utfall Feb 2023	Budget 2023
Antal inskrivna barn från kommunen	6 025	6 100	5 750
varav barn i fristående verksamhet	445	447	445
Antal barn per årsarbetare i egen regi		5,3	5,4

6 Nya placeringar och väntetid

Totalt antal nya placeringar per månad och väntetid

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Antal nya placeringar	272	96										
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	100	100										
Väntetid i antal dagar för de barn som inte fått plats på förskola på önskat placeringsdatum, medelvärde	30	0										

Placerade barn under ett års ålder

	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
11-12 mån	3	5										
10-11 mån	1	0										
9-10 mån	0	1										
8-9 mån	1	1										
7-8 mån	0	0										
6-7 mån	0	0										
Totalt	5	7										

Yttrande över rapport Granskning av Borås Stads hantering av moms

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden har mottagit rapporten och beslutar att vara behjälplig Kommunstyrelsen i ett eventuellt framtagande av styrdokument kring momshantering samt i revidering av befintliga momsrutiner.

Ärendet i sin helhet

Deloitte har på uppdrag av Stadsrevisionen genomfört en fördjupad granskning av Borås Stads momsrutiner. Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma om Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll avseende momshantering är tillräcklig och om hanteringen sker i enlighet med gällande lagstiftning.

Den sammanfattande bedömningen av granskningen är att Kommunstyrelsen och granskade nämnder inte fullt ut har en tillräcklig intern kontroll avseende den löpande momshanteringen och att Borås Stad inte fullt ut redovisar ingående moms i enlighet med gällande lagstiftning.

Granskningen har resulterat i att Kommunstyrelsen och granskade nämnder rekommenderas att införa löpande kontroller och avstämningar av momsredovisningen i syfte att säkerställa en lagenlig monshantering. Förskolenämnden gör löpande avstämningar och har rutiner för kontroll.

Borås Stads befintliga momsrutiner behöver ses över och utformas i enlighet med gällande lagstiftning och syfta mot en mer enhetlig hantering. Det rekommenderas även att rutinerna kompletteras med styrdokument för att säkerställa en korrekt momshantering i hela Borås Stad. Kommunstyrelsen i Borås Stad har det övergripande ansvaret för kommunens ekonomi. När centrala rutiner ses över avser nämnden att anpassa rutiner utifrån dessa.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. I detta ärende har Förskolenämnden ombetts yttra sig över en granskningsrapport kring Borås Stads hantering av moms. En bristande kontroll av ekonomi kan indirekt påverka barn i verksamheten.

Beslutsunderlag

Rapport Granskning av Borås Stads hantering av moms.

Samverkan

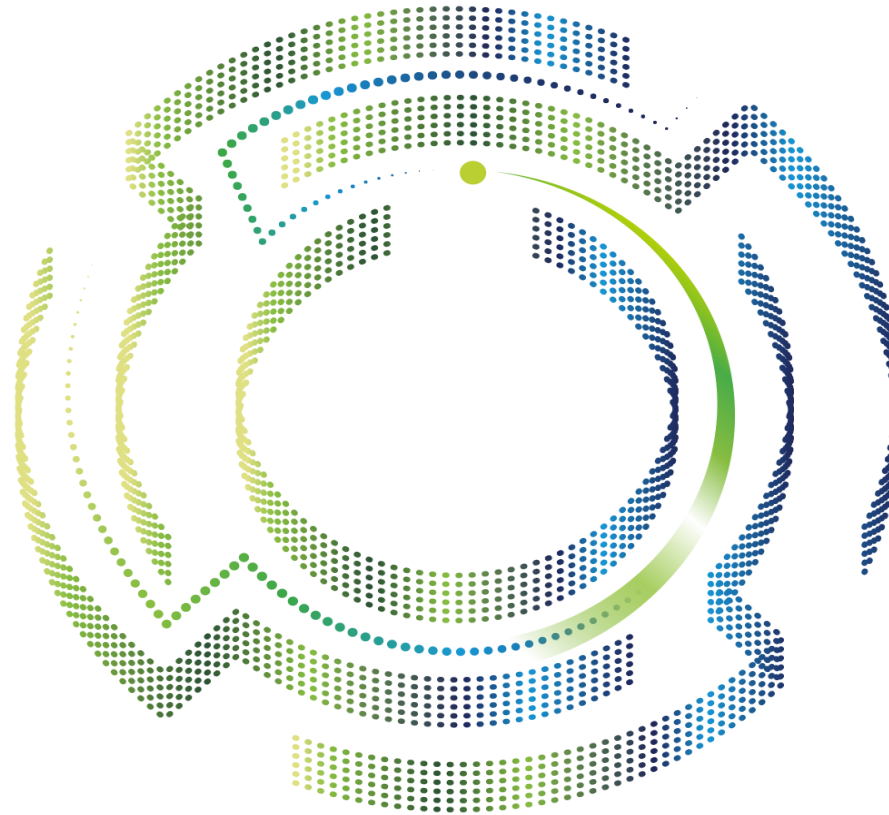
Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 16 mars 2023.

Beslutet expedieras till

Borås Stads Revisionskontor

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Borås Stad
Momsgranskning

December 2022

Innehållsförteckning

---

1. Inledning
  - 1.1. Bakgrund och syfte
  - 1.2. Revisionskriterier och metod
2. Slutsatser och rekommendationer
3. Sammanfattande bedömning av respektive revisionsfråga
4. Resultat av granskningen
  - 4.1. Allmänt om hanteringen av ingående samt utgående moms
    - 4.1.1. Hantering av ingående moms
    - 4.1.2. Hantering av utgående moms
  - 4.2. Allmänt om interna kontroller
    - 4.2.1. Interna kontroller
  - 4.3. Allmänt om avdragsbegränsningar samt gällande rätt
    - 4.3.1. Hantering av avdragsbegränsningar
  - 4.4. Allmänt om rutiner
    - 4.4.1. Borås Stads rutiner
    - 4.4.2. Bedömning av och rekommendationer kring rutiner

1. Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Uppdrag

Deloitte AB (nedan Deloitte) har fått i uppdrag av revisionskontoret i Borås Stad att genomföra en granskning av Borås Stads momsrutiner.

Bakgrund

Kommuner omfattas både av det allmänna momssystemet (det så kallade affärsmomssystemet) och av ersättningssystemet (det så kallade kommunkontosystemet). Ersättningssystemet kompenserar kommuner för den ingående moms som kommuner inte får dra av i det allmänna momssystemet. Genom ersättningssystemet har kommuner också rätt till särskild ersättning för dold mervärdesskatt som uppkommer vid upphandling av eller bidragsgivning till mervärdesskattefri verksamhet inom t.ex. utbildning, vård och omsorg samt vid hyra av lokaler för vissa särskilda boendeformer. Eftersom kommuner hanterar stora momsbelopp i såväl affärsmomssystemet som kommunmomssystemet är det av stor vikt att Kommunstyrelsen tillser goda rutiner för momshanteringen, såväl centralt som i nämnderna.

Avgränsningar

Granskningen omfattar inte de kommunala bolagen, och är således begränsad till endast en legal enhet, d.v.s. Borås Stad. Bedömningen av den interna kontrollen av momshantering begränsas till de specifika revisionsfrågorna. Granskningen är fokuserad på inkomståret 2021.

Syfte och revisionsfrågor

Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma om Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll avseende momshantering är tillräcklig och om hanteringen sker i enlighet med gällande lagstiftning.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Säkerställer Borås Stad att redovisningen av ingående moms och utgående moms blir korrekt?
- Är nämndernas beräkningsunderlag för ombokning till affärsmoms ändamålsenligt?
- Har Kommunstyrelsen och nämnderna en tillräcklig intern kontroll avseende momshanteringen?
- Finns en god kontroll av att momsredovisningar upprättas av personer med god kompetens inom området och hur säkerställer man att kompetensen bibehålls?
- Hanterar Borås Stad avdragsrätt för ingående moms där det finns avdragsförbud exempelvis vid stadigvarande bostad, inköp av bilar samt representation på ett ändamålsenligt sätt?
- Finns tydliga och dokumenterade rutinbeskrivningar kring hanteringen och redovisningen av moms inom olika verksamheter/områden?
- Om rutinbeskrivningar finns, är de uppdaterade och adekvata för att säkerställa att redovisningen följer aktuella regelverk?
- Finns det rutiner för att säkerställa att moms hanteras i rätt system, dvs. i momsdeklarationen eller i det särskilda ersättningssystemet (LEMK)?

1. Inledning

1.2 Revisionskriterier och metod

Revisionskriterier

- Kommunallagen (2017:725)
- Mervärdesskattelag (1994:200), ML
- Lag (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund, LEMK
- Övrig tillämplig lagstiftning inom området.
- Lokala styrdokument inom området utgör också revisionskriterier.

Ansvarig nämnd/styrelse

Kommunstyrelsen i Borås Stad har det övergripande ansvaret för kommunens ekonomi. När det gäller granskningens kartläggning av rutiner och intern kontroll avseende momshantering i nämnder riktar den sig mot:

- Individ- och familjeomsorgsnämnden,
- Sociala omsorgsnämnden,
- Förskolenämnden,
- Grundskolenämnden,
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden,
- Servicenämnden,
- Lokalförsörjningsnämnden.

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, stickprovskontroller och intervjuer. Granskningen har framförallt skett genom:

- Intervjuer med berörda personer som arbetar på Borås Stads olika förvaltningar och som hanterar momsfrågor.
- Inventering och genomgång av Borås Stads rutiner och riktlinjer för hantering av in- och utgående moms.
- Inventering och genomgång av Borås Stads rutiner och riktlinjer för hantering av ökade kostnader för hyresfakturer avseende särskilda boenden samt upphandling och bidrag som Borås Stad ansöker om ersättning för genom LEMK.
- Stickprovgranskning av in- och utgående fakturer för att verifiera att rutiner och riktlinjer avseende momshantering samt gällande regelverk efterlevs.
- Stickprovgranskning av fakturer avseende ökade kostnader för hyra avseende särskilda boenden samt för upphandling och bidrag som Borås Stad ansöker om ersättning för genom LEMK för att verifiera att rutiner och riktlinjer avseende momshantering samt gällande regelverk efterlevs.

Underlagen från Deloitte:s dokumentstudier och Deloitte:s intervjuer har jämförts och analyserats utifrån uppdragets frågeställningar och ligger till grund för Deloitte:s bedömningar, slutsatser och rekommendationer.

Rapporten har kvalitetssäkrats och faktakontrollerats, både internt inom Deloitte och externt med berörda personer inom Borås Stad.

2. Slutsatser och rekommendationer

Svaret på den övergripande revisionsfrågan

Det övergripande syftet med granskningen har varit att bedöma om Kommunstyrelsen och nämnderna i Borås Stad har en tillräcklig intern kontroll avseende moms hantering och om hanteringen sker i enlighet med gällande lagstiftning.

Det är Deloitte's slutsats att Kommunstyrelsen och nämnderna inte har en fullt ut tillräcklig kontroll avseende den löpande momshanteringen. Deloitte rekommenderar att Borås Stad inför löpande kontroller och avstämningar av momsredovisningen i syfte att säkerställa en lagenlig momshantering framåt.

Övriga slutsatser och rekommendationer

Granskningen har utgått från de revisionsfrågor som finns presenterade under avsnitt 1.1. För utförliga svar på respektive revisionsfråga, vänligen se kapitel 3 och 4 för vidare utveckling av de bedömningar som gjorts samt bakomliggande resonemang.

Baserat på den information Deloitte erhållit under granskningen gör Deloitte följande bedömningar av Borås Stads momshantering.

Deloitte bedömer att Borås Stad inte redovisar ingående moms i enlighet med gällande lagstiftning, vilket bör ses över för att säkra en korrekt hantering framöver. Vidare noterar Deloitte att då den felaktiga hanteringen även innebär en historisk risk kan det inte uteslutas att Skatteverket vid en granskning begär att Borås Stad skall korrigera tidigare redovisningsperioder.

Deloitte bedömer att Borås stads hantering vad gäller utgående moms överlag är god, men Deloitte anser att hanteringen bör ses över för att säkerställa en korrekt och enhetlig hantering i varje nämnd.

Deloitte bedömer att Borås Stads befintliga momsrutiner bör ses över och utformas i enlighet med Mervärdesskattelagen (1994:200), ML.

Deloitte bedömer att Kommunstyrelsen inte har en tillräcklig kunskap om den löpande momshanteringen för att kunna utöva kontroll över kommunens momsredovisning.

3. Sammanfattande bedömning av respektive revisionsfråga

Revisionsfrågor	Berörd	Bedömning / kommentar
Säkerställer Borås Stad att redovisningen av ingående moms och utgående moms blir korrekt?	Kommunstyrelsen / Redovisningsservice	<p>Deloitte bedömer att Borås Stad inte fullt ut säkerställer att redovisningen av ingående och utgående moms blir korrekt.</p> <p>Deloitte har identifierat brister i hur Borås Stad allokerar den ingående momsen till kommunens momspliktiga respektive icke momspliktiga verksamhet, vilket påverkar kommunens möjligheter att redovisa moms korrekt gentemot Skatteverket.</p> <p>Deloitte anser att Borås Stads hantering vad gäller utgående moms överlag är god, men att hanteringen bör ses över för att säkerställa en korrekt och enhetlig hantering i varje nämnd.</p>
Är nämndernas beräkningsunderlag för ombokning till affärsmoms ändamålsenligt?	Kommunstyrelsen / Nämnderna	<p>Deloitte bedömer att nämndernas beräkningsunderlag för ombokning till affärsmoms inte är ändamålsenligt.</p> <p>Deloitte har identifierat en felaktig tillämpning av fördelningsnycklar som baserats på varje nämnds externa omsättning, vilka tillämpats vid beräkningen av underlaget för ombokning till affärsmoms.</p>
Har Kommunstyrelsen och nämnderna en tillräcklig intern kontroll avseende momshanteringen?	Kommunstyrelsen	<p>Deloitte bedömer att Kommunstyrelsen inte har en fullt ut tillräcklig intern kontroll avseende momshanteringen.</p> <p>Deloitte har identifierat att det finns ett stort förtroende för att respektive nämnd har tillräcklig kunskap för att ombesörja en korrekt hantering av momsfrågor. Deloitte uppfattar inte att respektive nämnd och förvaltning besitter tillräcklig kunskap för att säkerställa en korrekt momshantering.</p>
	Nämnderna	<p>Deloitte uppfattar att det i vissa nämnder råder en osäkerhet kring vilka av kommunens tillhandahållanden som är momspliktiga och vilka som utgör myndighetsutövning (icke momspliktig verksamhet). Detta leder till att Deloitte bedömer att nämnderna inte fullt ut säkerställer en tillräcklig intern kontroll avseende momshanteringen.</p>
Finns en god kontroll av att momsredovisningar upprättas av personer med god kompetens inom området och hur säkerställer man att kompetensen bibehålls?	Kommunstyrelsen	<p>Deloitte bedömer att det finns viss kontroll av att momsredovisningar upprättas av personer med god kompetens inom momsområdet.</p> <p>Vidare bedömer Deloitte att Borås Stad inte fullt ut säkerställer att kompetensen bibehålls inom kommunen, då det saknas klara rutinbeskrivningar avseende hur momsredovisningen ska hanteras. Detta lämnar kommunen sårbar vid bortfall av personalstyrkan på grund av plötslig frånvaro såsom sjukskrivning eller liknande.</p>

3. Sammanfattande bedömning av respektive revisionsfråga

Revisionsfrågor	Berörd	Bedömning / Kommentar
<p>Hanterar Borås Stad avdragsrätt för ingående moms där det finns avdragsförbud exempelvis vid stadigvarande bostad, inköp av bilar samt representation på ett ändamålsenligt sätt?</p>	<p>Kommunstyrelsen</p>	<p>Deloitte bedömer att Borås Stad har god kännedom om de avdragsbegränsningsregler som finns i ML avseende stadigvarande bostad, inköp av bilar samt representation och noterar att information om dessa regler finns tillgänglig för samtliga medarbetare.</p> <p>Deloitte noterar emellertid att det saknas en intern kontroll gällande hur reglerna efterlevs och hanteras i momsredovisningssammanhang.</p>
	<p>Nämnderna</p>	<p>Deloitte bedömer, baserat på den rutin som finns gällande avdragsbegränsningar för ingående moms förstår Deloitte att Borås Stad hanterar avdragsbegränsningar för ingående moms på ett ändamålsenligt sätt.</p> <p>Emellertid noterar Deloitte att ett stort antal av de ingående fakturor som avser konferenspaket och representation alla bokförts på samma konto. Detta kan vara korrekt hanterat, emellertid är Deloitte av åsikten att det finns anledning att titta närmare på hanteringen av ingående moms avseende konferenspaket och efterföljande middagar / personalfester.</p>
<p>Finns tydliga och dokumenterade rutinbeskrivningar kring hanteringen och redovisningen av moms inom olika verksamheter / områden?</p>	<p>Kommunstyrelsen</p>	<p>Deloitte bedömer att det saknas tydliga och dokumenterade rutinbeskrivningar kring hanteringen och redovisningen av moms inom olika verksamheter / områden.</p>
	<p>Nämnderna</p>	<p>Deloitte noterar att det finns ett antal rutinbeskrivningar ute hos nämnderna avseende hur ingående moms ska bokföras och hur medarbetare skapar diverse rapporter i Borås Stads interna system.</p> <p>Mot bakgrund av ovan bedömer Deloitte att det saknas tydliga och dokumenterade rutinbeskrivningar kring hanteringen och redovisningen av moms inom Borås Stad.</p>

3. Sammanfattande bedömning av respektive revisionsfråga

Revisionsfrågor	Berörd	Bedömning / Kommentar
Om rutinbeskrivningar finns, är de uppdaterade och adekvata för att säkerställa att redovisningen följer aktuella regelverk?	Kommunstyrelsen	<p>Deloitte noterar att det finns ett antal dokument som på ett övergripande sätt berör momshantering. Emellertid noterar Deloitte att dokumenten inte ger någon detaljerad vägledning och att läsaren hänvisas till Skatteverkets rättsliga vägledning för information om materiella momsfrågor.</p> <p>Deloitte bedömer att det saknas uppdaterade och adekvata rutinbeskrivningar för att säkerställa att redovisningen följer aktuella regelverk.</p>
Finns det rutiner för att säkerställa att momsens hanteras i rätt system, dvs. i skattedeklarationen eller i det särskilda ersättningsystemet (LEMK)?	Servicekontoret / Redovisningsservice	<p>Deloitte bedömer att det saknas adekvata rutiner för att säkerställa att momsens hanteras i rätt system.</p>

4. Resultat av granskningen

4.1 Allmänt om hantering av ingående samt utgående moms

Inledning

Utifrån genomförda dokumentstudier och intervjuer presenteras i följande kapitel Deloitte's iakttagelser av genomförd granskning. Deloitte kommer att presentera iakttagelserna med utgångspunkt i de olika revisionsfrågorna.

Detta avsnitt avser att behandla följande revisionsfrågor:

- Säkerställer Borås Stad att redovisningen av ingående moms och utgående moms blir korrekt?
- Är nämndernas beräkningsunderlag för ombokning till affärsmoms ändamålsenligt?

Generellt

För att undersöka huruvida Borås Stad uppfyller ovanstående revisionsfrågor har Deloitte genomfört intervjuer med berörda personer på Borås Stad samt stickprovskontroller av inlämnade momsdeklarationer, ingående fakturor samt fakturor utställda av Borås Stad. Vidare har Deloitte tagit del av de skriftliga rutiner gällande momshanteringen som finns tillgängliga på Borås Stads intranät. Deloitte har även tagit del av det underlag som Borås Stad sammanställer och använder vid upprättandet av momsdeklarationer och LEMK-ansökningar.

Borås Stad har bekräftat att samtliga momsdeklarationer och inbetalningar under 2021 har skett i tid samt att Borås Stad inte har haft någon korrespondens med Skatteverket under år 2021 rörande momsfrågor.

Deloitte noterar att Borås Stad har ett pågående ärende i kammarrätten gällande höjd utgående mervärdesskatt för perioderna juli – oktober 2019.

4. Resultat av granskningen

4.1.1 Hantering av ingående moms

Borås Stads hantering av ingående moms

Utifrån de intervjuer Deloitte har genomfört med berörda parter på Borås Stad förstår vi att varje enskild nämnd ansvarar för att bokföra och kontera förvaltningens fakturaunderlag.

Av genomförda intervjuer uppfattar Deloitte att kontroller och avstämningar sker kontinuerligt för att säkerställa att de redovisade siffrorna stämmer överens med det fakturaunderlag som Borås Stad erhållit ifråga om belopp, leverantör och bokföringsmässiga åtgärder.

Av information tillgänglig på Borås Stads [hemsida](#) framgår att Borås Stad informerar sina leverantörer om skyldigheten att utfärda elektroniska fakturor i enlighet med lag (2018:1277) om elektroniska fakturor till följd av offentlig upphandling, e-fakturalagen. Av erhållen information förstår Deloitte att för de fall inköp avser tjänster eller varor upphandlade genom offentlig upphandling hanterar Borås Stad i huvudsak elektroniska fakturor. Deloitte förstår att användandet av elektroniska fakturor är ett avtalsvillkor. För det fall att Borås Stad erhåller pappersfakturor av en avtalsleverantör accepterar kommunen fakturan, då Borås Stad är av uppfattningen att de inte har rätt att neka en inkommen handling.

Enligt erhållen information hanteras en leverantörsfaktura på följande sätt. Borås Stad tar emot fakturan, antingen i pappersformat, som elektronisk faktura eller i PDF. Pappersfakturor och PDF-fakturor skannas in i Borås Stads affärssystem av Servicekontorets inläsningscentral *Tryckeriet*. Efter inläsning skickas fakturan vidare till den på fakturan angivna referensen eller YY-koden. Elektroniska fakturor läses in av Tieto och skickas sedan till angiven referens eller YY-kod. I samband med att fakturorna förs över till affärssystemet läser systemet automatiskt av fakturan och kontrollerar vilken leverantör det är som ställt ut fakturan (genom organisationsnumret) samt vilket momsbelopp som belöper på fakturan. Systemet felsöker även fakturorna, vilket hjälper till att upptäcka eventuella fel. Utöver att affärssystemet stämmer av fakturorna görs även vissa manuella avstämningar av fakturorna.

När fakturan sedan konteras av en medarbetare på Borås Stad kontrolleras fakturan på nytt. Vid denna kontroll sker en avstämning gällande leverantören, fakturabelopp och momsbelopp.

Som ett sista steg atteras fakturan varpå fakturan kontrolleras på nytt, innan den godkänns och skickas för betalning. Som vi förstår det syftar kontrollerna till att upptäcka eventuella felaktigheter såsom fel leverantör, fel belopp och felaktigt debiterad moms. Enligt Borås Stads attestregler måste två personer attestera fakturorna, en princip som gäller allt bokföringsmaterial.

Enligt erhållen information förstår Deloitte det som att respektive förvaltning sedan sammanställer den dolda momsen för den aktuella redovisningsperioden och skickar vidare till Servicekontoret.

Deloitte uppfattar det som att fakturorna inte allokeras till Borås Stads momspliktiga eller icke-momspliktiga verksamhet i samband med att respektive förvaltning erhåller fakturorna.

Enligt det interna dokumentet "Instruktion kring moms" åligger det huvudsakliga ansvaret för Borås Stads momshantering avdelningen Redovisningsservice på Servicekontoret. Deloitte uppfattar att det är Redovisningsservice som ansvarar för att fullgöra Borås Stads skyldighet att redovisa momsen till Skatteverket. Detta görs efter att samtliga förvaltningar skickat över relevant underlag till Redovisningsservice.

Redovisningsservice sammanställer Borås Stads totala ingående moms för aktuell redovisningsperiod, vilket utgör grunden för de summor som Borås Stad gör avdrag för i sin momsdeklarationen samt söker ersättning för genom LEMK.

För att ta fram de olika belopp som redovisas till Skatteverket och som Borås Stad söker ersättning för genom LEMK tillämpar Borås Stad en schablon. Schablonen baseras, som vi förstår det, på en fördelningsnyckel som beräknas baserat på respektive förvaltnings externa omsättning. I den schablon som tillämpas utgör den momspliktiga omsättningen vanligtvis ca. 4 – 6 % av Borås Stads totala verksamhet.

Enligt erhållen information uppfattar Deloitte att nämndernas fördelningsnyckel räknas ut för perioden januari – december föregående år. Detta innebär att för 2021 års verksamhetsår räknades respektive förvaltnings fördelningsnyckel ut med 2020 år som beräkningsgrund. Det gäller samtliga förvaltningar förutom Stadskansliets omsättning som räknas ut på månadsbasis, vilket är förklaringen till varför fördelningsnyckeln avseende denna förvaltning varierar från månad till månad.

4. Resultat av granskningen

4.1.1 Hantering av ingående moms

Av dokumentet "Momsägget Instruktion" framgår följande: *"Fördelning ska ligga till grund för 2021 års momsredovisning av den del som redovisas mot Skatteverket. Utredningen skall visa hur stor del av varje förvaltnings externa intäkter för år 2020 som är momspliktig och därmed hur stor del av den ingående momsen vi kan kvitta mot den utgående momsen. Alla förvaltningars sammanlagda momspliktiga omsättning kommer att bilda en schablon som vi kommer att använda under hela året 2021."*

Som Deloitte uppfattar det, beräknas en skattepliktig och en icke-skattepliktig andel ut av Borås Stads totala ingående moms. Den skattepliktiga andelen divideras sedan med den totala ingående momsen för att få fram en procentsats som syftar till att svara mot Borås Stads momspliktiga verksamhet. Den ingående momsen fördelas sedan enligt den procentsats som räknats ut. Det är denna siffra som utgör ovan nämnda schablon.

Som Deloitte uppfattar det fördelas även den ingående momsen hänförlig till EU-interna förvärv samt import enligt ovan procentsats.

Deloitte uppfattar det som att ingen avstämning eller jämförelse sker i slutet av aktuellt redovisningsår för att säkerställa att den tillämpade fördelingsnyckeln svarar mot Borås Stads faktiska verksamhet under det innevarande året.

Utgångspunkt för bedömning

Myndighetsutövning är inte att anse som en omsättning som är föremål för beskattning enligt ML. Detta innebär att en kommuns omsättning av varor eller tjänster mot ersättning inte är att anse som ekonomisk verksamhet bedriven av en beskattningsbar person i det fall det rör sig om myndighetsutövning.

Kommuner kan dock bedriva ekonomisk verksamhet och då agera i egenskap av beskattningsbar person, varpå kommunen är skyldig att iakttä ML:s regler.

Kommuner omfattas både av det allmänna momssystemet (det så kallade affärsmomssystemet) och av ett ersättningssystem för kommuner och regioner som kompenserar kommuner för den moms som kommuner inte får dra av i affärsmomssystemet.

I såväl affärssystemet som i ersättningssystemet för kommuner gäller särskilda avdragsbegränsningar som innebär att momsen i vissa fall blir en kostnad i verksamheten. Dessa avser personbilar, representation och stadigvarande bostad.

För den del av Borås Stads verksamhet som består av momspliktig verksamhet har Borås Stad avdragsrätt för ingående moms i affärsmomssystemet, se 8 kap. 3 § ML. Vad gäller Borås Stads verksamhet som inte anses utgöra ekonomisk verksamhet, d.v.s. myndighetsutövning, har Borås Stad rätt att få ersättning för ingående moms som inte kan dras av i affärsmomssystemet, se 2 § LEMK.

Om det inte går att fastställa fördelningen mellan ingående moms som får dras av enligt ML och ingående moms för vilken ersättning kan erhållas enligt LEMK, får fördelning göras efter skälig grund, se 3 § LEMK. Skatteverket har uttalat att omsättning som utgångspunkt bör användas för att beräkna den avdragsgilla andelen. Bakgrunden till detta är att omsättningen generellt sett ger en rättvisande bild av hur resurserna används i verksamheten, samtidigt som metoden kan verifieras utifrån objektiva omständigheter. Det är möjligt att tillämpa en annan fördelningsgrund än omsättning om en sådan beräkning återspeglar hur resurserna förbrukas i verksamheten. I ett sådant fall ska det dock, med objektiva omständigheter, kunna gå att påvisa att denna metod bättre speglar resursförbrukningen. Denna beräkning kallas fördelingsnyckel och ska tillämpas avseende kostnader som är gemensamma för både den momspliktiga och icke momspliktiga verksamheten.

Fördelingsnyckeln ska kunna styrkas med objektiva omständigheter. En omsättningsbaserad fördelingsnyckel beräknas genom ett bråk där den momspliktiga omsättningen för beskattningsåret anges i täljaren och den totala omsättningen för beskattningsåret (momspliktig och undantagen) anges i nämnaren.

Eftersom den totala årsomsättningen oftast kan fastställas vid bokslutet är det tillåtet att göra en preliminär fördelning under året. Vid årets bokslut ska en definitiv fördelning göras och redovisas till Skatteverket som en rättelse.

4. Resultat av granskningen

4.1.1 Hantering av ingående moms

Syftet med e-fakturalagen är att uppnå en övergång till elektroniska fakturor till följd av offentlig upphandling. Det följer av 7 § e-fakturalagen att den myndighet som regeringen bestämmer får besluta att förelägga en leverantör att se till att de fakturor som leverantören utfärdar och som omfattas av bestämmelserna i lagen överensstämmer med den europeiska standarden för elektronisk fakturering. Vidare framgår det av prop. 2017/18:153 att om en upphandlande myndighet tar emot en faktura som inte uppfyller den europeiska standarden för elektroniska fakturor framstår det som mest ändamålsenligt att den myndigheten kontaktar leverantören och begär en ny faktura som uppfyller standarden (se prop. 2017/18:153 s. 31). För det fall leverantören inte tillmötesgår förfrågan om ny faktura finns möjligheten att anmäla leverantören till Myndigheten för digital förvaltning, DIGG, som getts möjlighet att utfärda vitesföreläggande.

Bedömning

Deloitte förstår att Borås Stad vid konteringen inte hänför den ingående momsen till endera av de två momssystemen utan att en schablonfördelning tillämpas oavsett vad det är för kostnader som den ingående momsen är hänförlig till. Fördelningsnyckeln baseras på nämndernas momspliktiga omsättning och räknas ut för perioden januari – december föregående år. Det gäller samtliga förvaltningar förutom Stadskansliets omsättning, vars fördelningsnyckel räknas ut på månadsbasis.

Vidare förstår Deloitte att ingen avstämning eller jämförelse sker i slutet av aktuellt redovisningsår för att kontrollera ifall den tillämpade fördelningsnyckeln svarar mot Borås Stads faktiska verksamhet under det innevarande året.

Sammanfattningsvis har Deloitte identifierat brister i hur Borås Stad allokerar den ingående momsen till kommunens momspliktiga respektive icke-momspliktiga verksamhet, vilket påverkar kommunens möjligheter att redovisa moms korrekt gentemot Skatteverket.

Mot bakgrund av ovan bedömer Deloitte att Borås Stad inte säkerställer att redovisningen av ingående moms blir korrekt.

Rekommendation

Vi rekommenderar att Borås Stad strävar efter att be om elektroniska fakturor från leverantörer vid offentlig upphandling, för att medverka till att e-fakturalagens syfte uppfylls.

Det är Deloitte's rekommendation att Borås Stad inför en rutin där den ingående momsen vid kontering, beroende på om inköpet är hänförligt till Borås Stads momspliktiga eller icke momspliktiga verksamhet, hänförs till antingen den momspliktiga verksamheten eller till den icke-momspliktiga verksamheten. Om en fördelning inte kan fastställas rekommenderar Deloitte att fördelningen görs enligt skälig grund.

Då Borås Stad utgör ett skattesubjekt bör fördelningsnyckeln beräknas utifrån hela Borås Stads momspliktiga omsättning i förhållande till den totala omsättningen. Vidare rekommenderar Deloitte att fördelningsnyckeln kontrolleras i slutet av varje redovisningsår för att säkerställa att den tillämpade fördelningsnyckeln svarar mot Borås Stads faktiska verksamhet.

Baserat på att det historiskt finns en risk för felaktig hantering kan det inte uteslutas att Skatteverket vid en granskning begär att Borås Stad skall korrigera tidigare redovisning så att momsen allokeras till respektive momssystem.

4. Resultat av granskningen

4.1.2 Hantering av utgående moms

Borås Stads hantering av utgående moms

Deloitte har tagit del av de 10 beloppsmässigt största utgående fakturorna avseende maj 2021 för Grundskoleförvaltningen respektive Sociala omsorgsförvaltningen. Vidare har vi utifrån genomförda intervjuer och granskat material undersökt Tekniska förvaltningen samt Fritids- och folkhälsoförvaltningens rutiner för utställandet av kundfakturor.

Merparten av fakturorna som Deloitte erhållit är hänförliga till den kommunala verksamheten, d.v.s. icke-ekonomisk verksamhet ej bedriven i egenskap av beskattningsbar person. Borås Stad har inte debiterat moms på dessa fakturor.

För de fakturor som ställts ut avseende Borås Stads ekonomiska verksamhet bedriven i egenskap av beskattningsbar person noterar Deloitte att granskade fakturor är korrekt utställda.

Utifrån genomförda intervjuer är det Deloitte's uppfattning att varje enskild förvaltning ansvarar för att ställa ut förvaltningens kundfakturor. Ekonomiansvarig på respektive förvaltning tar emot uppgifter om utgående transaktioner i Borås Stads affärssystem tillsammans med fakturaunderlag som ansvarig handläggare på förvaltningen har upprättat.

Deloitte har under granskningen erhållit dokumentet *Kundreskontra Manual*. Dokumentet är en vägledning för upprättande av och utställandet av kundfakturor i Borås Stads affärssystem. Av dokumentet framgår att varje förvaltning ansvarar för att faktureringsunderlagen skapas och hanteras enligt gällande lagar och regler. Fakturering sker i två steg, först skapas en försäljningsorder av respektive förvaltning och sedan sker fakturering av Redovisningsservice (systemadministratören för kundreskontran). Manualen innehåller tydliga instruktioner om hur försäljningsorder skapas samt hur kunder och artiklar registreras. Artiklarna grupperas utefter artikelgrupper baserat på konto, momsod samt momskodsnummer. Artikelgrupperna läggs upp centralt av systemadministratören på Redovisningsservice. Deloitte förstår det som att det är respektive förvaltnings ansvar att lägga upp, uppdatera och stänga separata artiklar.

Som Deloitte uppfattar det omfattar artikelnumret information om försäljningen är momspliktig och i så fall vilken skattesats som är tillämplig.

Artikelnumret med information om momshantering läggs upp i affärssystemet efter första gången som transaktionen ägt rum, förutsatt att det inte rör sig om ett tillhandahållande av engångskaraktär.

Medarbetare på ekonomienheten för Tekniska nämnden har under intervju meddelat att fakturaunderlaget som handläggaren skickar över i allmänhet godtas. Vidare uppfattar Deloitte att den allmänna uppfattningen på förvaltningen är att handläggaren i ärendet har tillräcklig kunskap om hur det som ska faktureras ska hanteras momsmässigt.

Samtidigt har Deloitte erhållit en skriftlig beskrivning via e-post av de rutiner som finns på ekonomienheten för Fritids- och folkhälsoförvaltningen/ Kulturförvaltningen avseende hantering av fakturaunderlag. Beskrivningen tyder på att kontroller av fakturaunderlaget alltid utförs som del av det löpande arbetet. För de fall underlaget inte är fullständigt inhämtas mer information från den som sänt över underlaget till ekonomienheten för att säkerställa en korrekt fakturering. Utgångspunkt för bedömning om faktura ska ställas ut med eller utan moms är, vid utställandet av en faktura, vad faktureringen avser.

Deloitte har fått ta del av ett utkast på en skriftlig rutin avseende fakturering för byggtjänster. Borås Stad har informerat om att hanteringen avseende byggtjänster inte är helt färdigställd men att Borås Stad siktar på att implementera rutinen under första kvartalet 2023. Av utkastet på rutin återfinns information gällande vilka tjänster som omfattas av omvänd skattskyldighet samt hur fakturering ska ske vid försäljning av byggtjänster. Rutinen konstaterar att reglerna om omvänd skattskyldighet gäller för utställande av faktura oavsett i vilken verksamhet, ekonomisk eller som myndighetsutövning, som tjänsterna köps in.

Det är Deloitte's uppfattning att Borås Stad inte har sålt några investeringsvaror under 2021. Baserat på det material och de intervjuer som genomförts uppfattar Deloitte det som att Borås Stad däremot har en rutin på plats som innebär att den förvaltning som ska sälja en investeringsvara måste meddela servicekontoret om det, då det kan komma att påverka hur LEMK-ansökan ska utformas.

4. Resultat av granskningen

4.1.2 Hantering av utgående moms

Enligt Borås Stad finns inga pågående jämkningar avseende fastigheter eller anläggningar.

Utifrån erhållen information är det Deloitte's uppfattning att det verkar saknas rutiner för att säkerställa att kommunen tar ut marknadsmässiga priser på sina tillhandahållanden till de kommunala bolagen.

Utgångspunkt för bedömningen

En kommuns omsättning av varor eller tjänster mot ersättning är inte att anse som ekonomisk verksamhet och kommunen anses inte agera i egenskap av beskattningsbar person vid dessa omsättningar.

Kommuner är dock skyldiga att redovisa moms i förhållande till sin momspliktiga verksamhet som sker i en ekonomisk verksamhet.

Bedömning

Deloitte noterar att rutinerna gällande utställandet av fakturor skiljer sig åt mellan nämnderna. Som vi förstår det finns det på vissa förvaltningar ett stort förtroende för att det fakturaunderlag som upprättas av handläggaren är korrekt medan att det på andra förvaltningar rutinmässigt kontrolleras för att säkerställa att de fakturor som ställs ut är korrekta ur ett momsperspektiv.

Samtidigt noterar Deloitte, vilket poängterades av medarbetare på Borås Stad, att de vanligaste transaktionerna för respektive förvaltning finns kodade i Kommunens affärssystem. I samband med att transaktionerna läggs upp i affärssystemet kontrolleras momshanteringen, information som sedan styr hur fakturan ställs ut. Deloitte uppfattar det dock som att dessa artikelnummer inte löpande ses över.

Deloitte bedömer att Borås stads hantering vad gäller utgående moms överlag är god, men Deloitte anser att hanteringen bör ses över för att säkerställa en korrekt och enhetlig hantering på varje förvaltning.

Rekommendation

Deloitte rekommenderar att en rutin, likt den som tillämpas på Fritids- och Folkhälsoförvaltningen / Kulturförvaltningen implementeras på alla förvaltningar. Deloitte rekommenderar att rutinen utformas på ett sätt som säkerställer att utställande av kundfakturor sker mot bakgrund av korrekt utformat underlag. Vidare är det Deloitte's rekommendation att Borås Stad inför rutiner för hur tillhandahållanden till de kommunala bolagen prissätts

4. Resultat av granskningen

4.2 Allmänt om interna kontroller

Inledning

Detta avsnitt avser att behandla följande revisionsfrågor:

- Har Kommunstyrelsen och nämnderna en tillräcklig intern kontroll avseende momshanteringen?
- Finns en god kontroll av att momsredovisningar upprättas av personer med god kompetens inom området och hur säkerställer man att kompetensen bibehålls?

Generellt

När Deloitte arbetat med att besvara ovanstående revisionsfrågor har Deloitte utgått ifrån syftet med granskningen av Borås Stad, såsom det kommer till uttryck i revisionsuppdraget. Syftet med granskningen är att kontrollera ifall Borås Stads momshantering sker i enlighet med gällande lagstiftning. Utifrån syftet förstår vi det som att med tillräcklig kontroll avseende momshanteringen menas att Borås Stad har sådana interna kontroller på plats som möjliggör för Borås Stad att upptäcka eventuella brister och fel i momshanteringen.

För att undersöka huruvida kommunstyrelsen och nämnderna har en tillräcklig intern kontroll avseende momshanteringen har Deloitte genomfört intervjuer med ett antal personer som på olika sätt arbetar med Borås Stads momshantering, samt tagit del av de skriftliga rutiner som finns tillgängliga på intranätet och som avser momsrelaterade frågor.

4. Resultat av granskningen

4.2.1 Interna kontroller

Borås Stads interna kontroller

Som nämnts ovan åligger det huvudsakliga ansvaret för Borås Stads moms hantering avdelningen för Redovisningsservice. Avdelningen ansvarar för att rapportera Borås Stads moms mot Skatteverket. Vidare åligger det Redovisningsservice att svara för den övergripande moms kompetensen på Borås Stad.

Det är Deloitte's uppfattning att varje nämnd ansvarar för att momsreglerna inom förvaltningens verksamhetsområde efterlevs. Baserat på de intervjuer Deloitte genomfört med medarbetare på Borås Stad och den information Deloitte erhållit förstår Deloitte att det åligger varje handläggare att ha erforderlig kunskap om momsfrågor inom dennes verksamhetsområde och är dennes ansvar att, vid behov, ta kontakt med Redovisningsservice för vägledning i momsfrågor.

Som ovan nämnts förstår Deloitte att vissa förvaltningar har som rutin att spara ner vägledning och resonemang kring momsfrågor i ett arbetsdokument för att använda som stöd i framtiden.

Enligt den information Deloitte erhållit förstår Deloitte det som att Borås Stad är av inställningen att det finns en god kunskap kring moms i de olika nämnderna.

Deloitte förstår att Redovisningsservice regelbundet utför kontroller av nämndernas arbete samt löpande genomför undersökningar av medarbetarnas utbildningsbehov, samt anordnar möten och seminarium för vidareutbildning. Kontoret för Redovisningsservice ansvarar även för att under årliga möten gå igenom aktuella frågor och övergripande ändringar inom momsområdet som skulle kunna påverka Borås Stads moms hantering.

Bedömning

Utifrån den granskning Deloitte genomfört uppfattar Deloitte att Borås Stad arbetar löpande med att förbättra medarbetarnas kunskaper relaterade till momsfrågor. Vidare noterar Deloitte att Borås Stad samlat en bred kompetens kring momsfrågor på kontoret för Redovisningsservice.

Deloitte uppfattar det som att Borås Stad löpande utför manuella kontroller av hanteringen av ingående moms och att avstämningar sker kontinuerligt för att säkerställa att de redovisade siffrorna stämmer överens med det fakturaunderlag som Borås Stad erhållit ifråga om belopp och leverantör.

Deloitte bedömer att användandet av arbetsdokument för att spara ner resonemang kring momsfrågor är ett bra sätt att försäkra sig om momsfrågor hanteras kontinuerligt. Deloitte har däremot inte erhållit någon information om att någon ansvarar för att löpande se över dokumentet för att säkerställa att det stämmer överens med gällande rätt.

Mot bakgrund av att Deloitte identifierar hanteringen av den ingående momsen som bristfällig är Deloitte av uppfattningen att även om vissa kontrollmekanismer finns, bör Borås Stad se över sina interna kontroller. Deloitte bedömer att de kontroller som utförs inte är förankrade i ML, och kontrollerna uppfyller således inte sin funktion utifrån syftet att upptäcka eventuella fel och brister i momsrapporteringen.

Mot bakgrund av ovan bedömer Deloitte att Kommunstyrelsen inte har en fullt ut tillräcklig intern kontroll avseende moms hanteringen.

Rekommendation

Deloitte har noterat att det finns ett stort förtroende för att respektive nämnd har tillräcklig kunskap för att ombesörja en korrekt hantering av momsfrågor. Samtidigt uppfattar Deloitte att det löpande uppstår frågor som behövs besvaras där antingen handläggaren i ärendet eller nämndens ekonomifunktion hänvisas till Skatteverket eller Redovisningsservice. Baserat på detta rekommenderar Deloitte att Borås Stad upprättar en rutin som möjliggör för de ansvariga på Redovisningsservice att säkerställa att alla frågor besvaras på ett korrekt och erforderligt sätt, samt för det fall att frågan skulle vara relevant för flera nämnder, följer upp med respektive nämnd för att kontrollera och informera om korrekt hantering.

Baserat på Deloitte's bedömning att Borås Stad för närvarande har en felaktig hantering i relation till fördelningen av ingående moms rekommenderar Deloitte att Borås Stad upprättar en rutin för momsrapportering som grundar sig på ML:s föreskrifter.

4. Resultat av granskningen

4.3 Allmänt om avdragsbegränsningar samt gällande rätt

Inledning

Detta avsnitt avser att behandla följande revisionsfråga:

- Hanterar Borås Stad avdragsrätt för ingående moms där det finns avdragsförbud exempelvis vid stadigvarande bostad, inköp av bilar samt representation på ett ändamålsenligt sätt?

Generellt

Följande information finns tillgänglig för alla medarbetare på Borås Stads intranät:

”Det finns särskilda bestämmelser om avdragsförbud och begränsad avdragsrätt för ingående moms. Dessa gäller personbilar, stadigvarande bostad samt representation.”

Deloitte har under granskningen erhållit ett antal ingående fakturor utställda till Borås Stad avseende inköp av middagar, konferenspaket och gåvor till anställda samt kostnader hänförliga till hyra av bilar. Vidare har Deloitte tagit del av utdrag från Borås Stads bokföring.

Gällande rätt

Stadigvarande bostad

Ingående skatt som gäller en stadigvarande bostad får inte dras av, se 8 kap. 9 § första stycket 1 ML. Avdragsförbudet har betydelse bland annat i de fall en mervärdesskattepliktig verksamhet bedrivs helt eller delvis i en byggnad som anses vara stadigvarande bostad.

Avdragsförbudet omfattar inte bara inköp till en byggnad utan även sådant som har en anknytning till det stadigvarande boendet, exempelvis kontorsutrustning, såsom skrivbord och stolar. Skatteverket har dock uttalat att avdragsförbudet för stadigvarande bostad inte är tillämpligt när en arbetsgivare köper in kontorsutrustning som de anställda endast tillfälligtvis får använda för hemarbete under coronapandemin.

Representation

En förutsättning för att avdragsrätt för ingående moms ska föreligga avseende representationskostnader är att utgifterna skulle ha varit avdragsgilla vid inkomstbeskattningen. Vidare ska utgifterna ha ett omedelbart samband med den momspliktiga verksamheten.

Avseende kostnader för förtäring (mat och alkoholfri dryck) i samband med representation krävs att avdraget inte överstiger vad som anses skäligt och att det högst uppgår till den ingående momsen som beräknas på ett underlag om 300 kronor per person och tillfälle. Beloppsbegränsningen gäller både för extern och intern representation.

Om det i representationskostnaden ingår både mat och alkoholdryck kan avdraget beräknas med hjälp av en schablon. Enligt schablonen berättigas avdrag för moms på 46 kronor per person och tillfälle under förutsättning att kostnaden överstiger 300 kronor exklusive moms per person. Dessutom ska debiterad moms vara minst 46 kronor per person och tillfälle.

Konferens är inte att betrakta som representation i mervärdesskattesammanhang och möjlighet till avdrag för den ingående momsen föreligger om den beskattningsbara personen har full avdragsrätt för ingående moms. För de fall konferenser anordnas i samband med efterföljande personalfest eller middag behövs en bedömning göras i det enskilda fallet, om även den efterföljande personalfesten eller middagen är en del av konferensen eller ska ses som personalfest, för vilka avdragsreglerna för representation är tillämpliga.

Personbilar

Det är inte tillåtet att dra av ingående skatt vid inköp av en personbil eller en motorcykel om inköpet görs för andra ändamål än återförsäljning, utthyrning, persontransporter enligt taxitrafiklagen, transporter av avlidna eller körkortsutbildning som omfattas av skatteplikt.

Vid leasing av personbilar finns enligt en schablonregel rätt till avdrag med 50 procent av den ingående skatten på hyran. En förutsättning för att avdrag ska få göras är att fordonet används i mer än ringa omfattning i en verksamhet som medför skattskyldighet eller rätt till återbetalning enligt ML. Skatteverket anser att en personbil som körts mer än 100 mil under året i en verksamhet som medför skattskyldighet anses använd i mer än ringa omfattning.

4. Resultat av granskningen

4.3.1 Hantering av avdragsbegränsningar

Borås Stads hantering

Medarbetare på Borås Stad har informerat om att inga inköp har gjorts som relaterar till medarbetares stadigvarande bostad. Som förtydligande konstaterades att Borås Stad enbart lånade ut datorer samt datorskärmar ut till sina medarbetare och inga inköp gjordes som skulle träffas av avdragsbegränsningarna för Stadigvarande bostad.

Enligt uppgift från Borås Stad görs inget avdrag för ingående moms avseende inköp av personbilar.

Vid hyra av personbilar görs avdrag med 50 procent av den ingående momsen som belöper på hyran.

Av det material Deloitte erhållit förstår Deloitte att den ingående momsen avseende middagar och konferenspaket samt gåvor bokförs på samma konto (kontonummer 1671 Ingående moms).

Bedömning

Enligt erhållen information uppfattar Deloitte att Borås Stad hanterar ingående moms som belöper på inköp av personbilar samt skåpbilar i enlighet med gällande lagstiftning.

Deloitte har under granskningen genomfört en stickprovskontroll avseende hanteringen av ingående moms på fakturor utställda till Borås Stad gällande konferenspaket och middagar. Baserat på det underlag Deloitte erhållit i samband med granskningen noterar Deloitte att all ingående moms för sådana inköp bokförs på samma konto – konto 1671 Ingående moms. Deloitte noterar att ingen moms bokförts som icke avdragsgill. En sådan hantering behöver inte vara felaktig. Deloitte noterar att det är fullt möjligt att Borås Stad säkerställt att den ingående momsen för alla konferenser som anordnas är avdragsgill. Samtidigt uppmärksammar Deloitte att det på ett flertal fakturor ställts upp ett belopp att betala för konferenspaket och ett belopp för exempelvis restaurangtjänster och middagar. För de fall det rör sig om personalfester bör avdragsbegränsningsreglerna bli aktuella.

Mot bakgrund av ovan bedömer Deloitte att Borås Stad hanterar avdragsbegränsningar för ingående moms till övervägande del på ett ändamålsenligt sätt. Emellertid noterar Deloitte att Borås Stad hanterar ingående moms på fakturor som avser konferenspaket och tjänster som faktureras i samband med konferenspaketerna som avdragsgill. Deloitte noterar att de separata tjänsterna bör vara föremål för en bedömning i det enskilda fallet för att säkerställa en korrekt momshantering.

Rekommendation

Deloitte rekommenderar att Borås Stad ser över den interna hanteringen av moms på fakturor avseende representation för att säkerställa att den nuvarande hanteringen är korrekt.

4. Resultat av granskningen

4.4 Allmänt om rutiner

Inledning

Detta avsnitt avser att behandla följande revisionsfrågor:

- Finns tydliga och dokumenterade rutinbeskrivningar kring hanteringen och redovisningen av moms inom olika verksamheter/områden?
- Om rutinbeskrivningar finns, är de uppdaterade och adekvata för att säkerställa att redovisningen följer aktuella regelverk?
- Finns det rutiner för att säkerställa att momsen hanteras i rätt system, dvs. i momsdeklarationen eller i det särskilda ersättningsystemet (LEMK)?

Generellt

Inom ramen för granskningen av Borås Stads momshantering har Deloitte tagit del av följande dokument, instruktioner och rutinbeskrivningar.

- "Kundreskontra Manual"
- "Instruktion kring moms"
- Utkast för "Fakturering av byggtjänster"
- "Momsägget instruktion"
- "Momsredovisning rutin"
- "Rutin momsstatsbidrag"

Deloitte förstår det som att informationen finns tillgänglig via Borås Stads intranät och att alla medarbetare kan tillgå dokumenten.

Vidare uppfattar Deloitte det som att en del nämnder har skriftliga rutiner på plats för att säkerställa en enhetlig hantering i interna system som tar sikte på hantering av fakturaunderlag och utställande av fakturor.

Deloitte uppfattar även att vissa nämnders ekonomienheter har som rutin att dokumentera momsfrågor och nämndens resonemang kring dessa i ett arbetsmaterial. Arbetsmaterialet görs, som Deloitte förstår det, sedan tillgängligt för alla inom enheten för att det ska finnas vägledning nästa gång man ställs inför en liknande fråga.

4. Resultat av granskningen

4.4.1 Borås stads rutiner

Borås Stads hantering

Utifrån erhållet material och genomförda intervjuer uppfattar Deloitte att varje nämnd själva ansvarar för att momsreglerna inom nämndens verksamhetsområde efterlevs.

Redovisningsservice ansvarar för den övergripande moms kompetensen samt för att deklarerar såväl momspliktig verksamhet som att ansöka om återbetalning av moms för vilken Borås Stad har rätt till återbetalning enligt LEMK.

Dokumentet "Kundreskontra Manual" erbjuder tydlig vägledning kring hur kundfakturer upprättas i Borås Stads affärssystem. Dokumentet är främst en användarmanual för utställandet av fakturer. Av dokumentet framgår att interna fakturer mellan förvaltningsenheterna ska ske momsfritt. Vidare framgår det att varje förvaltning ansvarar för att faktureringsunderlagen skapas och hanteras enligt gällande lagar och regler.

Deloitte förstår det som att skriftlig vägledning gällande momsfrågor finns att tillgå för alla medarbetare via Borås Stads intranät. Dokumentet "Instruktion kring moms" innehåller övergripande information om vad som utgör momspliktig verksamhet, de olika skattesatserna, vilka uppgifter som ska framgå av en faktura enligt 11:8 ML samt generell information om vad som gäller särskilt för momshanteringen i kommuner. Vidare innehåller instruktionen information om att det finns avdragsbegränsningar för representation, stadigvarande bostad och personbilar. För svar på mer specifika frågor hänvisar instruktionen till Skatteverkets hemsida (se under rubriken *Aktuella momsregler* i dokumentet "Instruktion kring Moms").

Deloitte noterar även att dokument innehåller skrivelsen "Detta övergripande ansvar övertas av Redovisningsservice 2018-01-01".

Vidare återfinns även viss vägledning på Borås intranät gällande representationsfrågor. Materialet inkluderar även länkar till Skatteverkets verktyg för att beräkna avdragsgill moms på representationskostnader. Av materialet framgår vidare att man vid frågor ska kontakta ansvarig medarbetare för momsfrågor på Redovisningsservice.

Av erhållet underlag uppfattar Deloitte det som att medarbetare inom Borås Stad använder sig av möjligheten att ställa frågor gällande moms till Redovisningsservice.

Av erhållet material uppfattar Deloitte att medarbetarna vanligtvis får svar inom några arbetsdagar.

Dokumentet "Momsägget Instruktion" innehåller en beskrivning av hur respektive nämndens fördelningsnyckel ska beräknas.

Deloitte har vidare tagit del av dokumentet "Fakturering av byggtjänster" av vilket det framgår att omvänd skattskyldighet tillämpas vid försäljning av byggtjänster. I denna rutin återfinns information gällande vilka tjänster som omfattas av omvänd skattskyldighet samt hur fakturering ska ske vid försäljning av byggtjänster.

Dokumenterna "Momsredovisning rutin" och "Rutin momsstatsbidrag" har karaktären av rutinbeskrivningar som informerar om vilka systemtekniska åtgärder som ska vidtas för att kunna färdigställa momsdeklarationen och ansökan om ersättning enligt LEMK, respektive ansökan om statsbidrag.

Som Deloitte uppfattar det förlitar sig Redovisningsservice på att respektive nämnd inom Borås Stad tar ansvar för att ingående fakturer hanteras på ett korrekt sätt och att utgående fakturer ställs ut i enlighet med gällande lagstiftning. Det är, som Deloitte förstår det, varje nämnds ansvar att inkomma med frågor till kontoret för Redovisningsservice i de fall eventuella osäkerheter skulle uppstå. För det fall frågor uppstår, uppfattar Deloitte att Redovisningsservice erbjuder nämnden vägledning via e-post, något som innebär att svaren på frågorna finns sparade för framtiden om liknande frågor skulle uppstå.

Av den information vi har tagit del av förstår vi det som att medarbetare på kontoret för Redovisningsservice håller årliga redovisningsmöten, under vilka man går igenom aktuella frågor och övergripande ändringar som skulle kunna påverka Borås Stads momshandling. Ett exempel på sådan handtering är, som vi förstår det, att man bjudit in en extern part för att hålla en utbildning gällande byggmoms då man nyligen gjort bedömningen att Borås Stad är att anse som ett byggbolag.

4. Resultat av granskningen

4.4.2 Bedömning av och rekommendationer kring rutiner

Bedömning

Baserat på det material Deloitte har tagit del av är Deloitte av uppfattningen att de skriftliga rutiner som finns tillgängliga och den materiella information som finns att tillgå är av generell karaktär, särskilt med beaktande av komplexiteten i momshanteringen för kommuner. Rutinerna hänvisar även till Skatteverket för de fall en bedömning i det enskilda fallet behövs göra.

Deloitte är av uppfattningen att dokumentet "Kunderskontra Manual" erbjuder medarbetarna bra vägledning för hur kundfakturor ska ställas ut. Deloitte noterar dock att ingen medarbetare som Deloitte varit i kontakt med under granskningen hänvisade till dokumentet vid frågan om det fanns några skriftliga rutiner avseende utställandet av kundfakturor.

Deloitte noterar vidare att Borås Stads dokumenterade information om materiella momsfrågor är begränsad. Baserat på hur man formulerat "Instruktion kring moms" så har dokumentet inte varit föremål för en ordentlig revision sedan innan den 1 januari 2018.

Deloitte uppfattar, vilket tidigare berörts, att mycket av ansvaret för att momshanteringen blir korrekt ligger på varje nämnd. Som exempel kan nämnas att interna rutiner hänvisar till Skatteverkets hemsida för närmare bedömning. Av genomförda intervjuer med medarbetare på bl.a. Tekniska nämnden förstår vi även att det är upp till medarbetaren, eller i vart fall att medarbetare känner ett ansvar att, ta kontakt med Skatteverket för upplysningar kring hur fakturor ska ställas ut.

I sammanhanget ska det dock poängteras att Deloitte noterar att det även finns möjlighet att kontakta ansvarig medarbetare på Redovisningsservice för vägledning. Det är Deloitte's uppfattning att det inte finns någon uttalad rutin om att följa upp frågor som ställs till Redovisningsservice med övriga nämnder för att säkerställa en enhetlig momshantering inom Borås Stad.

Mot bakgrund av ovan är det Deloitte's bedömning att det saknas tydliga och dokumenterade rutinbeskrivningar kring hanteringen och redovisningen av moms inom olika verksamheter / områden.

Deloitte noterar att det finns ett antal dokument som på ett övergripande sätt berör momshantering.

Emellertid noterar vi att dokumenten inte ger någon detaljerad vägledning och att läsaren hänvisas till Skatteverkets rättsliga vägledning för information om materiella momsfrågor. Vidare är Deloitte av uppfattningen att dokumenten inte är uppdaterade.

Som berörts ovan avseende ingående moms, är Deloitte av uppfattningen att den rutin som finns för hantering av ingående moms är felaktig då fördelning mellan de olika systemen inte sker baserat på verksamhet utan enligt en schablon.

Rekommendation

Mot bakgrund av ovan rekommenderar Deloitte att Borås Stads rutiner kompletteras med styrdokument för att säkerställa en korrekt momshantering i hela Borås Stad.

Deloitte identifierar att det, mot bakgrund av avsaknad av tydliga rutiner historiskt, kan finnas ett behov av att se över Borås Stads verksamhetsområden och identifiera de frågor inom respektive område som skulle kunna innebära komplexa momsfrågor. Vidare rekommenderar vi, baserat på en sådan genomgång, att Borås Stad utarbetar ovan nämnda styrdokument.

Deloitte rekommenderar att hänvisningar till Skatteverkets hemsida för vägledning i momsfrågor undviks. Istället rekommenderar Deloitte att Borås Stad implementerar en rutin som möjliggör att de frågor som uppstår utreds i den utsträckning som omständigheterna i det enskilda fallet kräver, exempelvis genom att Redovisningsservice tar över ansvaret för detta, i syfte att säkerställa en korrekt momshantering. Även om Skatteverkets hemsida är pedagogiskt uppbyggd, informationen som finns tillgänglig via hemsidan är uppdaterad och, som utgångspunkt, motsvarar gällande rätt vill vi poängtera att moms­lagstiftningen är väldigt komplex och ofta svårnavigerad, något som även påpekas i Borås Stads dokument "Instruktion kring Moms". Vidare ska det beaktas att på grund av den blandade verksamhet som kommuner bedriver är det inte alltid så att informationen som finns tillgänglig på Skatteverkets hemsida är direkt applicerbar på kommunens verksamhet.

4. Resultat av granskningen

4.4.2 Bedömning av och rekommendationer kring rutiner

Det är även Deloitte's rekommendation att Borås Stad inför en rutin där den ingående moms vid kontering, beroende på om inköpet är hänförligt till Borås Stads momspliktiga eller icke momspliktiga verksamhet, hänförs till antingen det allmänna momssystemet eller kommunkontosystemet. Om en allokering inte kan göras rekommenderar Deloitte att en fördelning görs enligt skälig grund.

Fördelningsnyckeln bör beräknas utifrån Borås Stads momspliktiga omsättning i förhållande till den totala omsättningen. Vidare rekommenderar Deloitte att fördelningsnyckeln kontrolleras i slutet av varje redovisningsår för att säkerställa att den tillämpade fördelningsnyckeln svarar mot Borås Stads faktiska verksamhet.

Kontaktuppgifter

Pernilla Lihnell

Director, Audit & Assurance

Mobile: +46 73 397 73 71

Email: plihnell@deloitte.se

Gustav Hellqvist

Associate, Indirect Tax

Mobile: +46 700 80 38 50

Email: ghellqvist@deloitte.se

Benny Persson

Director, Indirect Tax

Mobile: +46 73 397 13 11

Email: bpersson@deloitte.se

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the "Deloitte organization"). DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our global network of member firms and related entities in more than 150 countries and territories (collectively, the "Deloitte organization") serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 330,000 people make an impact that matters at www.deloitte.com.

Our advice is prepared solely for the use of the client. You may not disclose it or its contents to any other person without our prior written consent. No other person may rely on the advice and we accept no responsibility to any other person.

© 2022 For more information, contact Deloitte AB.

Kommunstyrelsen
Servicenämnden
Förskolenämnden
Grundskolenämnden
Sociala omsorgsnämnden
Lokalförsörjningsnämnden
Individ- och familjeomsorgsnämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Granskning av Borås Stads hantering av moms

Deloitte har på uppdrag av Stadsrevisionen genomfört en fördjupad granskning av Borås Stads momsrutiner. Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma om Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll avseende momshantering är tillräcklig och om hanteringen sker i enlighet med gällande lagstiftning.

Granskningen visar att Borås Stad inte fullt ut redovisar ingående moms i enlighet med gällande lagstiftning. Hanteringen behöver ses över för att säkerställa en korrekt redovisning. Förhållandena bedöms innebära risk för att Borås Stad behöver korrigera tidigare redovisningsperioder om Skatteverket skulle genomföra en granskning. Kommunstyrelsen har enligt vad som framkommer i granskningen inte en tillräcklig kunskap om den löpande momshanteringen för att kunna utöva kontroll över Stadens momsredovisning. Det saknas i stor utsträckning tydliga rutinbeskrivningar avseende hur momsredovisningen ska hanteras i nämnderna.

Stadsrevisionen bedömer att Kommunstyrelsen och nämnderna inte har en tillräcklig intern kontroll av den löpande momshanteringen.

Stadsrevisionen rekommenderar att Kommunstyrelsen och nämnderna inför löpande kontroller och avstämningar av momsredovisningen i syfte att säkerställa en lagenlig momshantering. Borås Stads befintliga momsrutiner behöver ses över och utformas i enlighet med gällande lagstiftning och syfta mot en mer enhetlig hantering. Stadsrevisionen rekommenderar även Kommunstyrelsen att överväga en genomgång av tidigare redovisningsperioder i syfte att säkerställa en korrekt redovisning och rapportering till Skatteverket.

I övrigt hänvisar Stadsrevisionen till granskningsresultat och rekommendationer i bilagd rapport.

Missiv med bilagd rapport tillställs Kommunstyrelsen och berörda nämnder.

Svar från Kommunstyrelsen och nämnderna emotses senast 2023-04-17.

*Bill Johansson
Ordförande
Första revisorsgruppen*

*Boris Preijde
Ordförande
Andra revisorsgruppen*

Borås Stads Revisionskontor

**GRANSKNING AV
BORÅS STADS
HANTERING
AV MOMS**

Stadsrevisionen Borås

Rapportsammandrag
2023-01-16

20
23

Granskning av Borås Stads hantering av moms

Deloitte har på uppdrag av Stadsrevisionen genomfört en fördjupad granskning av Borås Stads momsrutiner. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma om Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll avseende momshantering är tillräcklig och om hanteringen sker i enlighet med gällande lagstiftning.

Granskningens sammanfattande bedömning är att Kommunstyrelsen och granskade nämnder inte har en fullt ut tillräcklig intern kontroll avseende den löpande momshanteringen.

De huvudsakliga iakttagelserna från granskningen är följande:

- Granskningen visar att Borås Stad inte fullt ut säkerställer att redovisningen av ingående och utgående moms blir korrekt. Det finns brister i hur Borås Stad allokerar den ingående momsen till kommunens momspliktiga respektive icke momspliktiga verksamhet, vilket påverkar kommunens möjligheter att redovisa moms korrekt gentemot Skatteverket.
- Kommunstyrelsen inte har en fullt ut tillräcklig intern kontroll avseende momshanteringen.
- I vissa nämnder råder det en osäkerhet kring vilka av kommunens tillhandahållanden som är momspliktiga och vilka som utgör myndighetsutövning (icke momspliktig verksamhet). Berörda nämnder kan därför inte anses fullt ut säkerställa en tillräcklig intern kontroll avseende momshanteringen.
- Nämndernas beräkningsunderlag för ombokning till affärsmoms är inte ändamålsenlig. Granskningen har identifierat en felaktig tillämpning av fördelningsnycklar som baserats på varje nämnds externa omsättning, vilka tillämpats vid beräkningen av underlaget för ombokning till affärsmoms.
- Det finns viss kontroll av att momsredovisningar upprättas av personer med god kompetens inom momsområdet. Borås Stad har dock inte fullt ut säkerställt att kompetensen bibehålls inom kommunen, då det saknas klara rutinbeskrivningar avseende hur momsredovisningen ska hanteras. Detta lämnar kommunen sårbar vid bortfall av personalstyrkan på grund av plötslig frånvaro såsom sjukskrivning eller liknande.
- Borås Stad har god kännedom om de avdragsbegränsningsregler som finns i Mervärdesskattelag (1994:200) avseende stadigvarande bostad, inköp av bilar samt representation. Information om dessa regler finns tillgänglig för samtliga medarbetare.

Det saknas emellertid en intern kontroll gällande hur reglerna efterlevs och hanteras i momsredovisningssammanhang.

Avdragsbegränsningar för ingående moms hanteras överlag på ett ändamålsenligt sätt. Emellertid noteras att för fakturor som avser konferenspaket och efterföljande middagar finns det anledning att se över den nuvarande hanteringen för att säkerställa att all ingående moms är avdragsgill såsom del av en konferens, och att ingen del skulle kunna aktualisera avdragsbegränsningar för representationskostnader.

- Det saknas tydliga och dokumenterade rutinbeskrivningar kring hanteringen och redovisningen av moms inom olika verksamheter/områden. Det noteras dock att det finns tydliga rutinbeskrivningar för utställande av kundfakturor.

Granskningen har resulterat i följande rekommendationer till Kommunstyrelsen och granskade nämnder.

- Att en rutin tas fram där den ingående momsen vid kontering, beroende på om inköpet är hänförligt till Borås Stads momspliktiga eller icke momspliktiga verksamhet, hänförs till antingen den momspliktiga verksamheten eller till den icke-momspliktiga verksamheten.
- Att en rutin för kontroll av fakturaunderlag, likt den som tillämpas på Fritids- och Folkhälsoförvaltningen/Kulturförvaltningen implementeras på alla förvaltningar. Rutinen bör utformas på ett sätt som säkerställer att utställande av kundfakturor sker mot bakgrund av korrekt utformat underlag.
- Att rutiner för hur tillhandahållanden till de kommunala bolagen prissätts införs.
- Att upprätta en rutin för momsrapportering som grundar sig på Mervärdesskattelagens föreskrifter.
- Att rutinerna kompletteras med styrdokument för att säkerställa en korrekt momshantering i hela Borås Stad.
- Att en rutin upprättas som möjliggör för de ansvariga på Redovisningsservice att säkerställa att alla frågor besvaras på ett korrekt och erforderligt sätt, samt för det fall att frågan skulle vara relevant för flera nämnder, följer upp med respektive nämnd för att kontrollera nuvarande hantering och informera om korrekt hantering.
- Att se över den interna hanteringen av moms på fakturor avseende representation för att säkerställa att den nuvarande hanteringen är korrekt.
- Att överväga en grundlig genomgång av tidigare redovisningsperioder i syfte att säkerställa en korrekt redovisning och rapportering till Skatteverket.

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen

Yttrande över rapport Borås Stads hantering av statsbidrag

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden har mottagit rapporten och beslutar att vara behjälplig Kommunstyrelsen i framtagande av regler och riktlinjer för hantering och redovisning av riktade statsbidrag.

Ärendet i sin helhet

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads hantering av riktade statsbidrag. Syftet är att granska om Borås Stads hantering och redovisning av de riktade statsbidragen som kommunen erhåller är ändamålsenlig, om redovisningen inom området är rättvisande och om arbetet bedrivs med en tillräcklig intern kontroll.

Granskningen visar att Borås Stad inte har specifika styrdokument eller gemensamma upprättade rutiner som avser hantering eller redovisning av riktade statsbidrag. Det finns i flera fall nämnds- och förvaltningsegna processer, rutiner eller inarbetade arbetssätt när det gäller bevakning, ansökan, hantering och redovisning av riktade statsbidrag. Förskolenämnden hanterar statsbidrag enligt god revisionssed.

Stadsrevisionens bedömning är att nämndernas beslutsprocesser för ansökan av riktade statsbidrag behöver ses över och klargöras. Nämnderna behöver enligt Stadsrevisionens bedömning klargöra i delegationsordningen vem som beslutar om att ansöka om riktade statsbidrag. Förskolenämnden har i sin delegationsordning klargjort att förvaltningschef beslutar om att ansöka om riktade statsbidrag.

Kommunstyrelsen behöver i samråd med nämnderna arbeta fram kommunövergripande regler och riktlinjer för hantering och redovisning av riktade statsbidrag för att säkerställa en enhetlig och ändamålsenlig hantering. Kommunstyrelsen har enligt vad som framkommer i granskningen inte tagit en samordnande roll när det gäller kommunens interna kontroll av riktade statsbidrag. Avsaknad av central sammanställning och uppföljning medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsens uppsikt inom området inte är helt tillräcklig.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. I detta ärende har Förskolenämnden ombetts yttra sig över en granskningsrapport kring Borås Stads hantering av statsbidrag. En bristande kontroll av ekonomi kan indirekt påverka barn i verksamheten.

Beslutsunderlag

Rapport Borås Stads hantering av statsbidrag.

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 16 mars 2023.

Beslutet expedieras till

Borås Stads Revisionskontor

Andreas Ekström

Ordförande

Ina Furtenbach

Förvaltningschef

Kommunstyrelsen
Arbetslivsnämnden
Fritids- och folkhälsonämnden
Förskolenämnden
Grundskolenämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Individ- och familjeomsorgsnämnden
Kulturnämnden
Miljö- och konsumentnämnden
Servicenämnden
Sociala omsorgsnämnden
Tekniska nämnden
Vård- och äldreomsorgsnämnden

Borås Stads hantering av statsbidrag

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads hantering av riktade statsbidrag. Syftet är att granska om Borås Stads hantering och redovisning av de riktade statsbidragen som kommunen erhåller är ändamålsenlig, om redovisningen inom området är rättvisande och om arbetet bedrivs med en tillräcklig intern kontroll.

Granskningen visar att hantering och redovisning av riktade statsbidrag är fragmentiserad och olika i Borås Stads nämnder. Detta både vad gäller hur bevakning sker av möjliga statsbidrag, vem som fattar beslut om att ansöka eller inte ansöka om statsbidrag, ansökan, återrapportering och uppföljning av statsbidrag och hur statsbidrag ska hanteras redovisningsmässigt. Det saknas kommungemensamma rutiner och regelverk för att säkerställa en ändamålsenlig och enhetlig hantering. Detta ligger även till grund för en rättvisande redovisning när det gäller de riktade statsbidrag som Borås Stad erhåller.

Stadsrevisionens bedömning är att nämndernas beslutsprocesser för ansökan av riktade statsbidrag behöver ses över och klargöras. Nämnderna behöver bl.a. klargöra delegationsordningen när det gäller riktade statsbidrag. Nämnderna hanterar statsbidrag redovisningsmässigt på helt olika sätt. Detta medför enligt Stadsrevisionens bedömning att redovisningen i dessa delar inte blir rättvisande. Kommunstyrelsen behöver i samråd med nämnderna arbeta fram kommunövergripande regler och riktlinjer för hantering och redovisning av riktade statsbidrag.

Kommunstyrelsen har enligt vad som framkommer i granskningen inte tagit en samordnande roll när det gäller kommunens interna kontroll av riktade statsbidrag. Förhållandena medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsen inte säkerställt en tillräcklig intern kontroll när det gäller redovisning av riktade statsbidrag. Avsaknad av central sammanställning och uppföljning medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsens uppsikt inom området inte är helt tillräcklig.

I övrigt hänvisar Stadsrevisionen till resultat och rekommendationer i bilagd rapport.

*Missiv med bilagd rapport och rapportsammandrag tillställs Kommunstyrelsen och nämnderna.
Svar från Kommunstyrelsen och nämnderna med planerade åtgärder emotses senast 2023-05-02.*

Bill Johansson
Ordförande första revisorsgruppen

Boris Preijde
Ordförande andra revisorsgruppen

Borås Stads Revisionskontor

Borås Stads hantering av statsbidrag

2023-01-30

Stadsrevisionen. Borås

Rapport

Anna Sandström
Stefan Sjöblom

20
23

Innehållsförteckning

1 PROJEKTBESKRIVNING	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte och frågeställning	3
1.3 Revisionskriterier	4
1.4 Ansvariga nämnder/styrelser	4
1.5 Avgränsningar	4
1.6 Metod	4
1.7 Granskningsansvariga	4
2 TEORETISK REFERENSRAM	5
2.1 Lagstiftning och styrdokument	5
2.1.1 Borås Stads reglementen	6
2.1.2 Borås Stads styrdokument	7
2.2 Statsbidrag till kommunsektorn, Statskontorets rapport	7
2.2.1 Statsbidrag till kommuner	9
2.2.2 Riktade statsbidrag till kommunsektorn 2021	10
2.2.3 EU-bidrag	11
3 GRANSKNINGSRESULTAT	12
3.1 Statsbidrag i Borås Stad	12
3.1.1 Återbetalningar	17
3.2 EU-bidrag i Borås Stad	18
3.3 Intern kontroll	18
3.4 Redovisning och rutiner gällande statsbidrag	19
3.5 Intervjuer med berörda nämnder	19
3.5.1 Information om tillgängliga statsbidrag	19
3.5.2 Processen kring ansökningar av riktade statsbidrag	20
3.5.3 Återrapportering till staten av statsbidrag	21
3.5.4 Rutiner för redovisning av statsbidrag	22
3.5.5 Återbetalningar av statsbidrag	23
3.5.6 Övriga synpunkter	23
4 STADSREVISIONENS BEDÖMNINGAR	25
5 KÄLLFÖRTECKNING	27

1 PROJEKTBESKRIVNING

1.1 Bakgrund

Utöver skatter och egna intäkter är den stora inkomstkällan för att finansiera medborgarnas välfärd i kommuner och regioner bidrag från staten genom de så kallade statsbidragen. Under perioden 2015 till 2019 har statsbidragen stått för knappt en femtedel av kommuners och regioners totala intäkter enligt en beräkning från Statskontoret.

Kommunerna tilldelas möjlighet att söka flera olika typer av statsbidrag, vilka delas in i *generella* och *riktade* statsbidrag. Generella statsbidrag är inte avsedda för någon specifik verksamhet och tilldelas kommunerna per automatik. De riktade statsbidragen ställer ofta krav på direkta åtgärder, kommunal medfinansiering eller att kommunen inte får genomföra effektiviseringar (som medför minskade kostnader) inom området som statsbidraget avser, exempelvis statsbidraget för likvärdig skola. För allt fler kommuner har vissa av de riktade statsbidragen nu kommit att bli av sådan storlek att de används som en direkt delfinansiering av den kommunala verksamheten. Det ekonomiska beroendet av riktade statsbidrag medför en risk då kommunen kan missa att söka ett statsbidrag eller av okunskap vidta åtgärder som medför att rätten till statsbidraget försvinner. Vidare finns för vissa av bidragen risk att kommunen vid en ej tillfredsställande redovisning blir återbetalningsskyldiga. Det finns av dessa anledningar skäl att granska att den interna kontrollen avseende att bevaka, söka, beräkna och återrapportera statsbidrag är väl fungerande.

Det finns dessutom en risk för att statsbidrag inte hanteras på ett korrekt sätt i den kommunala redovisningen, exempelvis då statsbidrag kommer till kommunen i slutet av ett år.

1.2 Syfte och frågeställning

Granskningens syfte är att granska om Borås Stads hantering och redovisning av de riktade statsbidragen som kommunen erhåller är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. En del av syftet är även att kartlägga i vilken utsträckning Borås Stad utnyttjar möjligheten att erhålla riktade statsbidrag och i vilken utsträckning erhållna statsbidrag återbetalas. Syftet är även att översiktligt kartlägga vilka EU-bidrag som Borås Stad har.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Finns rutiner för att säkerställa att det finns information om tillgängliga statsbidrag att söka samt att det är tydligt vem som fattar beslut om statsbidrag ska sökas eller ej?
- Finns tillförlitliga och säkra rutiner för ansökningar av statsbidrag?
- Finns tillförlitliga och säkra rutiner för återrapportering/redovisning till staten av riktade statsbidrag?
- Hur bedriver Kommunstyrelsen och nämnderna intern kontroll inom området?
- Hur håller Kommunstyrelsen uppsikt inom området?
- På vilket sätt säkerställer kommunen att den verksamhet som omfattas av statsbidraget även löper på långsiktigt?
- Har kommunen uppmärksammat om det finns större statsbidrag som kommunen borde ha ansökt om men inte har gjort det? Finns det rutiner för att säkerställa att det inte missas att ansökas om relevanta statsbidrag?
- Vilka större EU-bidrag erhåller Borås Stad?

1.3 Revisionskriterier

Revisionskriterier är kommunallag (2017:725) (KL). Utöver det utgör interna styrdokument, regelverk och beslut revisionskriterier liksom riktlinjer och rekommendationer från statliga verk/styrelser.

1.4 Ansvariga nämnder/styrelser

Samtliga nämnder som erhållit statsbidrag under inkomståret 2021 samt Kommunstyrelsen i Borås Stad. Dessa nämnder är Förskolenämnden, Grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Kulturnämnden, Fritid- och folkhälsonämnden, Arbetslivsnämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden, Sociala omsorgsnämnden, Tekniska nämnden, Miljö- och konsumentnämnden och Vård- och äldreomsorgsnämnden. Servicenämnden är även intervjuade i gällande redovisning av statsbidrag.

1.5 Avgränsningar

Granskningen omfattar inkomståret 2021. Granskningen omfattar Borås Stads nämnder som har erhållit statsbidrag under år 2021. Därmed kommer granskningen inte att omfatta Valnämnden, Överförmyndarnämnden, Lokalförsörjningsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden samt Servicenämnden. Däremot omfattas granskningen av enheten Redovisningsservice på Servicenämnden som hanterar redovisning av statsbidrag. De kommunala bolagen omfattas inte av granskningen.

1.6 Metod

Metoder för granskningen är dokumentstudier samt intervjuer med 28 tjänstepersoner vid berörda förvaltningar. Intervjumetoden är semistrukturerad med avidentifierad intervjuanalys. Inom ramen för granskningen har en sammanställning av erhållna och återbetalade statsbidrag genomförts.

1.7 Granskningsansvariga

Granskningsledare för projektet är Anna Sandström och projektmedarbetare är Stefan Sjöblom vid Revisionskontoret.

2 TEORETISK REFERENS RAM

2.1 Lagstiftning och styrdokument

Kommunallag (2017:725)

Av kommunallag (2017:725) 6 kap 6 § framgår att nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning

Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) utgör grunden för den kommunala redovisningen. I 5 kap LKBR finns statsbidrag med som en post i resultaträkningen. Utöver det finns det särskilda förordningar om särskilda statsbidrag inom nämndernas ansvarsområden.

Rådet för kommunal redovisning rekommendation R2 Intäkter

Normerande inom redovisning av intäkter och statsbidrag är Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendation R2 Intäkter.¹ Av denna framgår att EU- och statsbidrag ska redovisas enligt det aktuella bidragets villkor och restriktioner. Statsbidrag kan vara generella, riktade eller ges i form av kostnadsersättningar. Bilden nedan visar ett exempel på hur man kan klassificera statsbidrag.²

BILD 1. Klassificering av statsbidrag³

Ansökan krävs	Ja	Generellt statsbidrag	Riktat statsbidrag
	Nej	Generellt statsbidrag	Riktat statsbidrag
		Nej	Ja
		Prestation krävs, annars återbetalning	

Vidare framkommer följande i RKR R2:

Ett bidrag eller en kostnadsersättning som är villkorat ska intäktsredovisas i takt med att villkoren bedöms vara uppfyllda och det bedöms vara säkert att bidraget kommer att erhållas. Finns inga villkor och restriktioner för ett bidrag eller en kostnadsersättning, intäktsredovisas bidraget eller kostnadsersättningen så fort det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förenliga med transaktionen kommer att tillfalla kommunen.⁴

¹ Rådet för kommunal redovisning, RKR R2 intäkter, s.4 (2019)

² RKR, KOMMEK, seminarium 54, 2022-08-18, aktuella redovisningsfrågor, Tagesson, Aldén och Andersson

³ Ibid.

⁴ RKR.se, <https://www.rkr.se/wp-content/uploads/2021/10/RKR-R2-Int%C3%A4kter.pdf>, RKR R2 intäkter, s.5

Av RKR R2 framgår det även att: *”Om det av restriktionerna framgår hur mycket av bidraget eller kostnadsersättningen som avser en specifik redovisningsperiod, ska bidraget eller kostnadsersättningen intäktsredovisas i enlighet med detta. Om bidraget eller kostnadsersättningen avser två eller flera redovisningsperioder, men det inte framgår hur mycket av bidraget eller kostnadsersättningen som avser respektive period, ska bidraget periodiseras med jämn fördelning fr.o.m. den tidpunkt då bidraget enligt restriktionerna får börja intäktsredovisas till och med den tidpunkt då hela bidraget ska vara intäktsredovisat”*⁵

Bidrag från staten utan villkor ska redovisas i resultaträkningen under posten Generella statsbidrag och utjämning. Skatteintäkter redovisas i resultaträkningen under posten Skatteintäkter.⁶

Statsbidrag till kommuner och regioner utgår som generella statsbidrag, specialdestinerade/riktade bidrag eller kostnadsersättningar. De generella statsbidragen är att anse som ett allmänt finansiellt stöd utan krav på särskilt användningsområde eller viss prestation. De specialdestinerade/riktade bidragen är frivilliga att ansöka om eller ta del av och är avsedda för viss insats, ett visst ändamål eller för att stimulera utveckling i en bestämd verksamhet. Kostnadsersättningar är ersättningar för kostnader som kommunen eller regionen har med anledning av en statligt beslutad skyldighet att utföra eller tillhandahålla något.⁷

2.1.1 Borås Stads reglementen

Gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder

I det gemensamma reglementet för Kommunstyrelsen och övriga nämnder framgår att Kommunstyrelsen och övriga nämnder, inom sina respektive verksamhetsområden, ska följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska följa det fullmäktige - i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut - har bestämt att Kommunstyrelsen/nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer. Kommunstyrelsen/nämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Nämnden skall vidta åtgärder i syfte att verksamheten inom ansvarsområdet kan bedrivas så rationellt som möjligt. Åtgärderna skall avse såväl inre organisation och arbetsformer som förhållandet till allmänhet och andra myndigheter.⁸

Stadsrevisionen noterar att det inte framgår någon information i det gemensamma reglementet som avser hantering av statsbidrag.

Kommunstyrelsens reglemente

I Kommunstyrelsens reglemente framgår det att styrelsen ska ansvara för beslut om samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas ansvarsområden. Styrelsen ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls. Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.⁹

Stadsrevisionen noterar att det i övrigt, inte framgår någon information i Kommunstyrelsens reglemente som avser hantering av statsbidrag.

⁵ RKR.se <https://www.rkr.se/wp-content/uploads/2021/10/RKR-R2-Int%C3%A4kter.pdf>, RKR R2 intäkter, s.4-5

⁶ RKR.se, <https://www.rkr.se/wp-content/uploads/2021/10/RKR-R2-Int%C3%A4kter.pdf>, RKR R2 intäkter, s.5

⁷ Ibid, sid. 4-8

⁸ Gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Borås Stad, Fastställt av Kommunfullmäktige: 2019-06-19, Reviderad av Kommunfullmäktige: 2022-06-22

⁹ Reglemente för Kommunstyrelsen, Fastställt av Kommunfullmäktige: 2020-02-20, Reviderad av Kommunfullmäktige: 2022-03-24

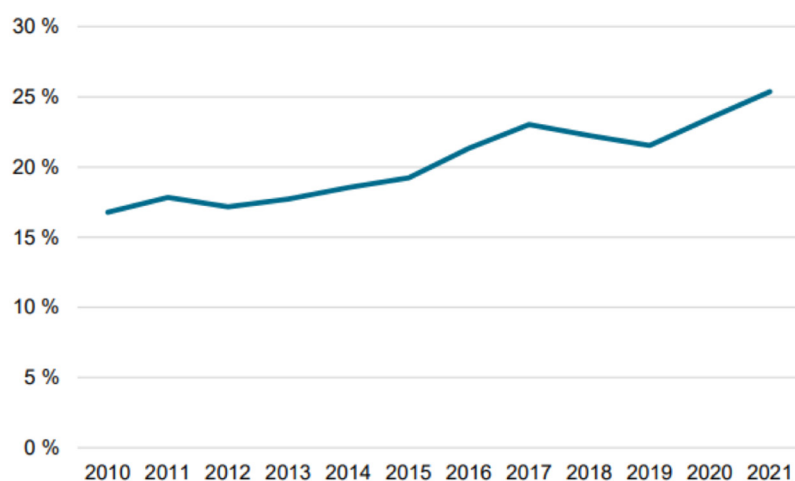

Genomförd kartläggning i Statskontorets rapport visar att staten har betalat ut 103 miljarder kronor i riktade statsbidrag till kommunsektorn under 2021. Det är ungefär 37 miljarder mer än vad staten betalade ut i riktade statsbidrag under 2020. Ökningen av de riktade statsbidragen beror till stor del på de tillfälliga riktade bidrag som staten betalar ut med anledning av pandemin. Staten har samtidigt betalat ut mindre medel i generella bidrag och kostnadsersättningar till kommunsektorn under 2021 än under 2020. De generella bidragen har minskat från knappt 158 miljarder 2020 till drygt 153 miljarder 2021. Att de generella bidragen är mindre under 2021 än 2020 beror främst på att staten har börjat minska de tillfälliga tillskott till kommunsektorn som de införde till följd av pandemin. Staten har ändå betalat ut mer medel i generella bidrag till kommunsektorn under 2021 än under åren före 2020.¹⁹

Statens utgifter åren 2010-2021

Statsbidragen till kommuner och regioner står för en fjärdedel av statsbudgetens totala utgifter 2021. Andelen har ökat över tid (se diagram 1 nedan). Bortsett från åren 2018 och 2019 har statsbidragens andel av statens utgifter ökat kontinuerligt under perioden 2012 till 2021. I jämförelse med 2020 har statsbidragens andel av statens utgifter under 2021 ökat med ungefär två procentenheter.

DIAGRAM 1. Andel av statsbudgetens totala utgifter som utgjordes av statsbidrag till kommuner och regioner 2010–2021²⁰

¹⁹ Ibid, s.24

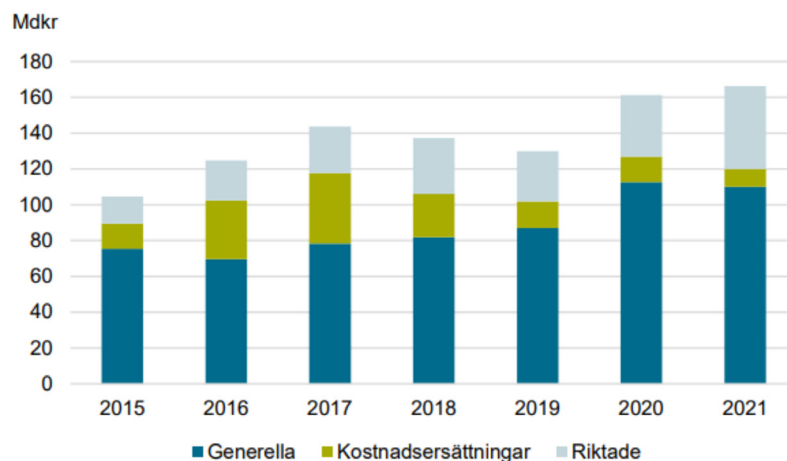
²⁰ Uppgifter från ESV:s realekonomiska fördelning av statens utgifter för transfereringar samt uppgifter från ESV om utfallet för statens budget, Statskontorets rapport, s.25. Diagrammet omfattar alla typer av statsbidrag till kommuner och regioner. I statsbidragen ingår även utbetalda medel till kommunala bolag samt ideella föreningar och organisationer med nära kommunal anknytning, det vill säga organisationer där kommunen finansierar och fastställer verksamheten (t.ex. SKR). Däremot ingår inga medel som staten betalar ut direkt till fristående huvudmän och andra privata utförare. Med statsbudgetens totala utgifter menar vi utgifterna inom utgiftsområdena 1 till 27. Rapporten har inte tagit med kassamässiga korrigeringar, myndigheters in- och utlåning i Riksgäldskontoret eller utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.

2.2.1 Statsbidrag till kommuner

Rapporten från Statskontoret visar vidare att staten har betalat ut drygt 166 miljarder kronor i statsbidrag till kommunerna under 2021. Merparten av de medel som staten har betalat ut till kommunerna under 2021 är generella bidrag – 110 miljarder. Det är något mindre än under 2020. Även kostnadsersättningarna har minskat jämfört med föregående år, från ungefär fjorton till nio miljarder. Det beror främst på att ersättningarna för att ta emot asylsökande och vissa kostnader för nyanlända personer har minskat kontinuerligt sedan 2018. Fördelningen av statsbidrag illustreras i diagrammet nedan.

DIAGRAM 2. Utbetalda statsbidrag till kommuner 2015–2021 per kategori av statsbidrag (miljoner kronor)²¹

Staten har betalat ut mer i riktade statsbidrag till kommunerna under 2021 än tidigare år. Under 2021 betalade staten ut 46 miljarder i riktade statsbidrag till kommunerna, i jämförelse med 34 miljarder under 2020. En anledning till att de riktade statsbidragen har ökat är den satsning som staten har gjort på äldreården till följd av pandemin. Staten har betalat ut närmare sju miljarder i riktade statsbidrag till äldreården under 2021. Majoriteten av de riktade medlen, 89 procent, har betalats ut inom följande tre områden:²²

- Utbildning (47 procent)
- Hälsovård, sjukvård och social omsorg (28 procent)
- Arbetsmarknad (14 procent).

²¹ Uppgifter från ESV:s realekonomiska fördelning av statens utgifter för transfereringar samt uppgifter från ESV om utfallet för statens budget, Statskontorets rapport, s.25. Utbetalningarna under ett visst år kan gälla bidrag för andra år. Bland de riktade statsbidragen ingår omkring tio bidrag som staten betalar ut till kommuner i egenskap av arbetsgivare. Dessa skiljer sig något från övriga riktade statsbidrag. Bland kostnadsersättningarna 2021 ingår en ny ersättning – subventionering av familjehemsplaceringar.

²² Ibid. s.26

2.2.2 Riktade statsbidrag till kommunsektorn 2021

Rapporten från Statskontoret anger att det under 2021 fanns totalt 181 riktade statsbidrag och 23 kostnadsersättningar till kommuner och regioner (se tabell nedan). Det är två färre riktade statsbidrag än 2020.

TABELL 1. Antal riktade statsbidrag och kostnadsersättningar till kommuner och regioner. 2018–2021²³

	2018	2019	2020	2021
Antal riktade statsbidrag	186	171	183	181
Antal kostnadsersättningar	20	23	23	23
Totala antal bidrag	206	194	206	204

De riktade statsbidragen förekommer främst inom områdena utbildning samt vård och omsorg. Det är också inom dessa områden som flest statsbidrag har tillkommit och upphört, enligt Statskontorets rapport.

Det fanns något färre riktade statsbidrag på utbildningsområdet 2021 än 2020. Det beror delvis på att regeringen har valt att slå ihop mindre statsbidrag till större bidrag. Regeringen planerar att fortsätta slå ihop vissa bidrag på området. Till exempel slår regeringen ihop statsbidraget för mindre barngrupper (förordning 2015:404) och statsbidraget för kvalitetssäkrande åtgärder (förordning 2001:161) till ett samlat förskolebidrag för mindre barngrupper och ökad kvalitet från och med 2022.

Rapporten från Statskontoret konstaterar även sammanfattningsvis att:

- Statskontoret har identifierat och bedömt att det under 2021 fanns 181 riktade statsbidrag och 23 kostnadsersättningar till kommunsektorn. Antalet riktade statsbidrag är ungefär lika många som under 2020, men något fler än 2019. De flesta riktade statsbidrag finns inom områdena hälso- och sjukvård och social omsorg samt utbildning.
- Statskontorets kartläggning visar att 21 nya statsbidrag riktade till kommunsektorn har börjat gälla under 2021. Dessutom har 44 bidrag väsentligt förändrats, och 20 bidrag har upphört.
- Flest nya statsbidrag har tillkommit på vård- och omsorgsområdet under 2021, till följd av regeringens satsning på äldreården.

²³ Anmärkning: När flera bidrag eller kostnadsersättningar lyder under samma förordning eller annan form av reglering räknar Statskontoret det som ett riktat statsbidrag eller en kostnadsersättning. Under 2020 års kartläggning gjordes vissa justeringar som även påverkade uppgifterna om antal bidrag 2018 och 2019. Uppgifterna i denna tabell överensstämmer därför inte med publikationerna från 2018 och 2019. Källa: Statskontoret utifrån flera grundkällor och egna beräkningar.

2.2.3 EU-bidrag

Sveriges kommuner kan även söka EU-bidrag från någon av EU:s fonder. EU:s fonder och program är enligt information från SKR ett av EU:s främsta verktyg för att förverkliga unionens mål och politik. Det gäller framförallt för att nå målen i EU:s strategi för en hållbar tillväxt för alla - Europa 2020-strategin.

Kommuner och regioner kan söka medel för att finansiera utvecklingsprojekt som bidrar till dessa och den egna verksamheten.

Fonderna och programmen kan delas in i två grupper: struktur- och investeringsfonder och sektorsprogram. *Struktur- och investeringsfonderna*, de så kallade ESI-fonderna, ska användas för att skapa hållbar tillväxt och minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europa. Medel inom ESI-fonderna är fördelat geografiskt - nationellt, interregionalt, regionalt och lokalt.

Sektorsprogrammen stödjer utvecklingen inom ett visst område eller till en viss sektor, till exempel kultur, miljö eller utbildning. Inom respektive program finns en pott pengar för hela EU som fördelas genom så kallade utlysningar.²⁴

---

²⁴ Sveriges kommuner och Regioner;

<https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/euinternationellt/eukommunerochregioner/eusfonderochprogram.1640.html>

3 GRANSKNINGSRESULTAT

Som en del av granskningen har Stadsrevisionen sammanställt vilka de riktade statsbidragen Borås Stad erhöll år 2021. Genomgången beskriver de mest väsentliga riktade statsbidragen för varje nämnd samt statsbidragens omfattning. Därutöver redogörs i detta kapitel för granskningsresultat från de intervjuer som hållits med berörda tjänstepersoner i förvaltningar.

3.1 Statsbidrag i Borås Stad

Under räkenskapsåret 2021 har Borås Stad erhållit drygt 520 miljoner kronor i riktade statsbidrag. Tabellen nedan visar hur dessa bidrag har fördelats mellan nämnderna under året.

TABELL 1. Riktade statsbidrag exklusive coronabidrag 2021 Borås Stad ²⁵

Statsbidrag exklusive	Coronabidrag 2021	Borås Stad
Konto	Ansvar	Belopp, kr
Driftbidrag från staten	Kommunstyrelsen	6 932 006
Driftbidrag från staten, kompensation sjuklön	Kommunstyrelsen	8 221 600
Driftbidrag från staten	Tekniska nämnden	4 061 937
Driftbidrag från staten	Miljö- och konsumentnämnden	2 324 362
Driftbidrag från staten	Fritids- o folkhälsonämnden	3 004 904
Driftbidrag från staten	Kulturnämnden	196 220
Driftbidrag från staten	Förskolenämnden	64 935 978
Driftbidrag från staten	Grundskolenämnden	140 500 683
Driftbidrag från staten	Gymnasie- och Vux.utb.nämnd	141 746 248
Driftbidrag från staten	Individ- och familjeomsorgsnämnden	18 700 264
Driftbidrag från staten	Arbetslivsnämnden	35 098 532
Driftbidrag från staten	Vård- och äldrenämnden	57 917 612
Driftbidrag från staten	Sociala omsorgsnämnden	7 995 279
Statsbidrag maxtaxa, förskola/ skolbarnomsorg	Förskolenämnden	18 860 008
Statsbidrag maxtaxa, förskola/ skolbarnomsorg	Grundskolenämnden	3 766 292
Statsbidrag kvalitetssäkr åtg försk/skolbarnoms	Förskolenämnden	4 454 374
Statsbidrag kvalitetssäkr åtg försk/skolbarnoms	Grundskolenämnden	889 526
Övriga bidrag, Statens Kulturråd	Kulturnämnden	2 489 685
Övriga bidrag, Statens Kulturråd	Grundskolenämnden	512 696
Totalt		522 608 207

I tabellen ovan upptas endast de totalsummor som kan härledas till statsbidrag i Borås Stads ekonomisystem (Unit4 Agresso).

²⁵ Uttag från ekonomisystemet UNIT4 Agresso, 2022-10-06, konto 3510 till 3518, år 2021. Period 2021-00 till 2021-13, exklusive coronabidrag

Det stora flertalet av Borås Stads nämnder erhåller någon form av riktade statsbidrag. Nedan redogörs kortfattat för vilka typer av riktade statsbidrag som respektive nämnd erhåller. Flera av dessa statsbidrag gäller för år 2021 eller sträcker sig över flera år. I sammanställningen nedan ges en översiktlig sammanställning av större statsbidrag som respektive nämnd eller styrelse erhåller.

Kommunstyrelsen

Stadsledningskansliet hanterar statsbidrag från Tillväxtverket som erhålls gällande projektet ”*Socialt hållbart Borås*” och som omfattar flera nämnder i staden. Projektet är Borås Stads långsiktiga satsning för att bland annat minska skillnader i livsvillkor och motverka segregation.

Borås Stad deltar också i ”*Viable Cities*”. Projektet är ett strategiskt innovationsprogram inriktat på klimatneutrala och hållbara städer. I satsningen Klimatneutrala städer 2030 – och med verktyget Klimatkontrakt 2030 – samarbetar programmet med 23 städer och fem myndigheter för att snabba på klimatomställningen.

Viable Cities är ett av 17 strategiska innovationsprogram som får stöd i en gemensam satsning av Vinnova, Energimyndigheten och Formas. Syftet med satsningen är att bidra till Sveriges internationella konkurrenskraft och till hållbara lösningar på globala samhällsutmaningar. Programmet pågår till och med 2030. Energimyndigheten är huvudansvarig myndighet för programmet.²⁶

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden erhåller statsbidrag från Trafikverket för bland annat arbete med ombyggnadsarbeten i kollektivtrafiken. Dessa är främst etapp två från Tullamotet till Centralbron, utbyggnad/utflyttning av busshållplatser till Skaraborgsvägen i Knalleland samt Södra Torgets ombyggnation.

Statsbidrag erhålls även för kalkning av sjöar. Borås Stad är huvudman för kalkningen i Borås och även i en del vatten i närliggande kommuner. Länsstyrelsen i Västra Götaland fastställer kalkplaner och beslutar om statsbidrag. Statsbidrag finns i två nivåer där 85 % betalas ut för kalkning av ”vanliga” vatten och 100 % till vatten med riksintresse. Mellanskillnaden är den kommunala andelen. Borås Stad ansvarar för upphandling av kalkningsentreprenad, kontroll och att verksamheten fungerar. Pengarna kommer från Havs- och vattenmyndigheten.

Nämnden har även erhållit LONA bidrag från Naturvårdsverket. Den lokala naturvårdssatsningen, LONA, är ett bidrag som ska stimulera kommuners och ideella föreningars långsiktiga naturvårdsgemenskap/lokala naturvårdsprojekt. Via LONA finns möjlighet att få upp till 50 procent i bidrag för att genomföra projekt till nytta för naturvård, friluftsliv och folkhälsa. Några exempel på LONA bidrag som varit aktuella under 2021 är bland annat utveckla tillgänglighetsanpassat kanotliv i Bosjön/Västersjöns sjösystem. Projektet Viskans Park har under 2021 utvecklats och fokus har legat på utredning, planering och projektering. Tekniska nämnden erhåller även miljöstöd för betesmarker och slätterängar. Ansökan görs hos Jordbruksverket och utbetalningarna kommer från Länsstyrelsen.

²⁶ Energimyndigheten,

<http://www.energimyndigheten.se/forskning-och-innovation/forskning/strategiska-innovationsomraden/viable-cities/>

Miljö- och konsumentnämnden

Miljö- och konsumentnämnden erhåller LONA bidrag från Naturvårdsverket. Borås Stad har köpt gården Gåshult i Bredared med syfte att bilda naturreservat. Inför reservatsbildning har miljöförvaltningen sökt och fått så kallat LONA-bidrag som täcker 50 % av kostnaderna för iordningställande. Arbetet projektleds av Miljöstrategiska avdelningen, men drivs gemensamt av en arbetsgrupp inom stadens naturvårdsgrupp. Projektet har påbörjats våren 2020 och kommer att pågå under tre år.²⁷

Nämnden erhåller även bidrag från Energimyndigheten. Bidraget används till att bekosta en heltidstjänst och en halvtidstjänst (vilket delas med Härryda kommun) för att arbeta med energi- och klimatrådgivning i Borås Stad. Energi- och klimatrådgivningen syftar till att främja en effektiv och miljöanpassad användning av energi, att minska energianvändningens klimatpåverkan och bidra till att Sverige når de energi- och klimatpolitiska målen. Rådgivningen ska även skapa förutsättningar att minska energianvändningen i lokaler, bostäder och transporter.

Fritids- och folkhälsonämnden

Fritids- och folkhälsonämnden har erhållit bland annat statsbidrag för sommarlovsaktiviteter. Nämnden har rekvirerat bidraget för hela Borås Stads räkning. Det är Socialstyrelsen som på regeringens uppdrag fördelat statsbidrag till avgiftsfria sommarlovsaktiviteter för barn i åldrarna 6-15 år. Fritids- och folkhälsoförvaltningen beviljades även projektmedel från Länsstyrelsen 2020, för att kvalitetssäkra integrationsfrämjande insatser vid Borås Stads Mötesplatser. Projektet innebär att verksamheten i samverkan med studieförbunden ska stärka integrationsinsatser med folkbildning som grund. Insatserna har påbörjats under hösten 2021.²⁸

Kulturnämnden

Kulturnämnden söker och erhåller två olika statsbidrag från Statens kulturråd. Båda bidragen är tillfälliga och förväntas avslutas efter 2023. Biblioteksbidraget syftar till att stärka biblioteken, att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamhet i hela landet. Bidraget till Kulturskolan söks för satsningar som ska förnya och utveckla nya och befintliga verksamheter till exempel lovverksamhet, musikklubb, öppen ateljé, kulturskola till målgruppen barn och unga med funktionsnedsättning. Nämnden har även erhållit bidrag från Svenska filminstitutet för biografen Röda kvarn samt bidrag till Finland 100 år.

Arbetslivsnämnden

Arbetslivsnämnden erhåller statsbidrag från Migrationsverket. Kommunerna får statlig ersättning för varje flykting med uppehållstillstånd som bosätter sig i kommunen. Den avser kostnader för etableringsinsatser såsom exempelvis mottagande och praktisk hjälp vid bosättning, tolk och samhällsorientering. Det kan också vara särskilda introduktionsinsatser eller merkostnader i skola, förskola och fritidshem. Ersättning ges för den nyanlände under högst 24 månader. Kommunen får också en årlig grundersättning för flyktingmottagning och en årlig grundersättning för mottagande av ensamkommande barn. För ensamkommande barn ersätts kostnader för boende och omvårdnad med mera.

Nämnden erhåller även ett bidrag för finskt förvaltningsområde. Bidraget administreras av Länsstyrelsen i Stockholm. Nämnden får även bidrag för personligt ombud. Även där är det Länsstyrelsen som administrerar bidraget. Relationsvårdsenheten har fått ett statsbidrag från Socialstyrelsen för att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer.

²⁷ Miljö- och konsumentnämnden, Budget 2021:2, s.21

²⁸ Fritids- och folkhälsonämnden, Årsredovisning 2021, s.23

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Nämnden har erhållit medel från Socialstyrelsen för sociala insatser för barn och unga i utsatta områden. Syftet med statsbidraget är att minska risken för barn och unga att dras in i eller på andra sätt drabbas av kriminalitet. Medlen är avsedda för att utveckla samverkan mellan aktörer i lokalsamhället såsom socialtjänst, polis och skola. Medlen kan även användas för att förstärka och komplettera kommunens brottsförebyggande arbete, öka tillgängligheten i socialtjänstens verksamheter gentemot barn och unga, till exempel i form av fler fältarbetare.²⁹

Nämnden erhåller statsbidrag från Migrationsverket för flyktingar. Nämnden erhåller även ett mindre statsbidrag från Socialstyrelsen för familjehem. Syftet med bidraget är att säkerställa att barn och unga som är i behov av familjehemsplacering ska få sina rättigheter och behov tillgodosedda.

Förskolenämnden

Det största statsbidraget nämnden erhållit 2021 var ett riktat statsbidrag med syfte att minska barngruppernas storlek. Regeringen har tidigare aviserat att bidraget såsom det var utformat kommer att försvinna inför 2022 och ersättas med ett generellt statsbidrag till kommunerna utifrån befolkningssammansättning. Det generella statsbidraget för kvalitetshöjande/ kvalitetssäkrade åtgärder har samtidigt ökat. Totalt sett fördelas lika mycket statsbidrag ut till landets kommuner men fördelningen påverkas av hur många som ansöker.

Nämnden har också erhållit statsbidrag från Skolverket för bättre språkutveckling i förskolan. Det övergripande syftet med statsbidraget är att stärka språkutvecklingen i svenska, särskilt för barn som har ett annat dagligt umgängesspråk än svenska språket i hemmet.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden har ett särskilt avsnitt i nämndbudget för år 2021 gällande statsbidrag. Riktade statsbidrag utgör en allt större del av finansieringen, särskilt av personalkostnader framhåller nämnden i budgeten. De är ett 10-tal bidrag med mycket varierade regler för disposition, uppföljningskrav, återredovisning med mera.³⁰ Nämnden har under 2021 bland annat erhållit det riktade statsbidraget *”Likvärdig skola”* från Skolverket. Statsbidraget ska användas till utökade insatser som stärker likvärdighet och kunskapsutveckling i förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet. Med utökade insatser avses insatser som är helt nya eller en utökning av redan befintliga insatser. Nämnden erhåller även betydande statsbidrag för lärarlönelyftet och karriärtjänster.

Under 2021 har även ett nytt statsbidrag tillkommit *”Bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden”*. Statsbidraget från Skolverket ska gå till vissa skolhuvudmän för åtgärder för förbättrad arbetsmiljö och förbättrade arbetsvillkor för lärare i skolenheter med förskoleklass eller grundskola med socioekonomiska utmaningar.

Nämnden erhåller statsbidraget *”Skolmiljarden”* från Skolverket. Bidraget syftar till att bidra till goda förutsättningar för att minska de negativa effekterna på elevers kunskapsutveckling och hälsa till följd av covid-19-pandemin.³¹ Statsbidrag för lärarassistenter erhåller nämnden också från Skolverket. Statsbidraget ska gå till att anställa fler lärarassistenter i skolan för att ge lärare ökad möjlighet att fokusera på undervisning.

²⁹ <https://statsbidrag.socialstyrelsen.se/kommuner/sociala-insatser-i-utsatta-omraden/>

³⁰ Grundskolenämnden, Budget 2021:2, s.16

³¹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statsbidrag/skolmiljarden>

Det finns även ett statsbidrag ”*kvalitetssäkrande åtgärder i fritidshem*”. En kommun som har rätt till statsbidrag enligt förordningen (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet kan enligt föreskrifter få statsbidrag till kostnader för kvalitetssäkrande åtgärder i förskola, pedagogisk omsorg, öppen förskola och fritidshem. Då statsbidraget har koppling till fritidshemstaxorna, administreras statsbidraget av Stadsledningskansliet sedan flera år tillbaka.

Asyl- och tillståndssökandes skolgång F-9 finansieras av Migrationsverket genom deras riktade statsbidrag.³² Nämnden tar även del av vissa av de medel som Arbetslivsnämnden erhåller från Migrationsverket för etableringsersättning. Etableringsersättningen betalas ut av Migrationsverket till Arbetslivsförvaltningen, som ger en del av schablonersättningen till utbildning, inom Grundskoleförvaltningen fördelas detta ut till Centrum för flerspråkigt lärande.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämnden erhåller följande riktade statsbidrag från Skolverket: lärarlönelyft, karriärtjänster och behörighetsgivande utbildning för yrkeslärare, lovskola, ett fjärde tekniskt basår och introduktionsprogrammet.

Nämnden har även fått tilldelning från statsbidraget ”*Skolmiljarden*”. Dessa tillfälliga intäkter har fördelats till alla verksamheter, inklusive de fristående huvudmännen, för att hantera utbildningsskulden som uppstår på grund av pandemin.³³

Dåvarande regering har även beslutat om ett extra statsbidrag avseende retroaktiv ersättning för Yrkesvux medfinansiering 2020 som utbetalats som en retroaktiv ersättning under 2021. Enligt information från Skolverket kan denna retroaktiva ersättning användas för att finansiera Yrkesvux även under kommande år.³⁴ Nämnden erhåller tillsammans med övriga Boråsregionen statsbidrag för regionalt yrkesvux, för lärcentrum samt kartläggning och validering.

Nämnden tar även del av de medel som Arbetslivsnämnden erhåller från Migrationsverket för etableringsersättning. Etableringsersättningen betalas ut av Migrationsverket till Arbetslivsförvaltningen, som ger en del av schablonersättningen till utbildning (gymnasiets språkintroduktion och vuxenutbildningens sfi). Asylersättningen söks av förvaltningen hos Migrationsverket.³⁵

Vård- och äldreomsorgen

Från och med 2021 tillförs Sveriges kommuner ett tillskott på fyra miljarder för att stärka äldreomsorgen. Statsbidraget fördelas med en fördelningsnyckel som för Borås Stad innebär ett tillskott både till Vård- och äldreomsorgen men även för Sociala omsorgsnämnden.

Under 2021 tillförs ytterligare medel till ”*Äldreomsorgslyftet*”,³⁶ ett riktat statsbidrag som för Borås Stad innebär ytterligare tillskott. Statsbidraget ger möjlighet för anställda att utbilda sig till vårdbiträde eller undersköterska på arbetstid. Statsbidraget finansierar lönen under studietiden. Någon fördelning av det statsbidraget har inte gjorts till Sociala omsorgsnämnden.³⁷

³² Ibid. s.4

³³ Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Årsredovisning 2021, s.4

³⁴ Ibid. s.22

³⁵ Ibid. s.19

³⁶ <https://skr.se/skr/arbetsgivarekollektivavtal/personalochkompetensforsorjning/aldreomsorg/kompetenslyftaldreomsorgen.46592.html>

³⁷ Sociala omsorgsnämnden, Budget 2021:2, s.7

Nämnden har även erhållit riktade statsbidrag från Socialstyrelsen för att motverka ensamhet bland äldre och ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom. Syftet med statsbidraget är att bidra till att motverka ensamhet bland äldre samt att öka kvaliteten i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har en pågående överenskommelse med regeringen för perioden 2020-2022 gällande ”Teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus” som syftar till att ge kommunerna bättre förutsättningar att utveckla sin verksamhet genom digitalisering inom äldreomsorgen. Borås Stad är även utsedd som en av tio modellkommuner i överenskommelsen, vars syfte är att Staden tillsammans med SKR ska dela med sig av erfarenheter till övriga kommuner och fortsätta den digitala utvecklingen med att ge seniorer ett digitalt innanförskap. Projektet finansieras av statsbidrag.³⁸

Sociala omsorgsnämnden

Nämnden erhåller statsbidrag från Migrationsverket avseende ersättning för stödinsatser samt hälso- och sjukvård för nyanlända. Nämnden tar även del av statsbidraget ”god vård och omsorg av äldre personer”. Statsbidraget betalas ut till Vård- och äldrenämnden och en del av det fördelas till Sociala omsorgsnämnden. Nämnden ansöker därutöver om habiliteringsersättning varje år.

Utvecklingen av en nära vård pågår på lokal, regional och nationell nivå. SKR, och regeringen har tecknat en överenskommelse om ”God och nära vård 2020” som en del av omställningen av hälso- och sjukvården med fokus på primärvården. Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund ska stötta kommunerna i delregionen när det gäller omställningen mot en god och nära vård. Syftet är att skapa ökad kompetens och samsyn kring vad en förflyttning mot nära vård innebär i en kommunal kontext.³⁹ Sociala omsorgsförvaltningen tar del av dessa statsbidrag via Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund.

3.1.1 Återbetalningar

Under räkenskapsåret 2021 har Borås Stad återbetalat drygt 22 miljoner kronor i riktade statsbidrag.⁴⁰ 22 miljoner av de totalt erhållna statsbidragen om 522 miljoner kronor motsvarar cirka fyra procent. Tabellen nedan visar hur dessa återbetalningar har fördelats mellan nämnderna under året.⁴¹

TABELL 2. Återbetalningar av riktade statsbidrag 2021 Borås Stad.

Återbetalning statsbidrag 2021 Borås Stad	Nämnd	Belopp
Återbetalning av statsbidrag	Kulturnämnden	800 000
Återbetalning av statsbidrag	Förskolenämnden	32 284
Återbetalning av statsbidrag	Grundskolenämnden	11 338 957
Återbetalning av statsbidrag	Gymnasie- och Vuxen- utbildnings nämnden	10 000 000
Summa		22 171 241

Återbetalningar har bland annat gjorts till Skolverket (Grundskoleförvaltningen och yrkesvux vid Gymnasie- och Vuxenutbildningsförvaltningen), Statens konstråd (Kulturförvaltningen), och Länsstyrelsen i Jönköpings län (Förskoleförvaltningen).

³⁸ Vård- och äldrenämnden, Årsredovisning 2021, s.16

³⁹ Boråsregionen, Annons Projektledare Nära vård och FVM 2020-09.pdf (borasregionen.se)

⁴⁰ Endast faktiska återbetalningar av statsbidrag har tagits med i tabellen

⁴¹ Uttag från UNIT 4 Agresso, 2022-10-06, konto 3519, år 2021. Period 2021-00 till 2021-13, exklusive coronabidrag.

Efter faktaavstämning med berörda förvaltningar framgår att återbetalningar om 10 mnkr avseende Grundskoleförvaltningen samt om 10 mnkr gällande Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen endast är reservationer i bokslutet. Stadsrevisionen noterar att ett par av förvaltningarna uppger att *”Normalt sett gör vi återbetalningar direkt från balansen. Det vill säga de är aldrig upptagna som en intäkt. Utan vi intäktför endast det vi nyttjar på 3510 och kvarstående medel som har kommit in från till exempel Skolverket betalas tillbaka utan att passera resultaträkning.”*

3.2 EU-bidrag i Borås Stad

Under räkenskapsåret 2021 har Borås Stad erhållit cirka 4,3 miljoner kronor i olika former av EU-bidrag. Tabellen nedan visar hur dessa bidrag har fördelats mellan nämnderna under året.

Fördelning av EU-bidrag per nämnd Borås Stad 2021

Konto	Nämnd	Belopp
EU-bidrag	Arbetslivsnämnden	478 286
EU-bidrag	Fritids- o	978 162
EU-bidrag	Förskolenämnden	6 364
EU-bidrag	Grundskolenämnden	1 473 217
EU-bidrag	Gymnasie- och Vux	785 827
EU-bidrag	Kommunstyrelsen	913 326
EU-bidrag	Miljö- och konsumentnämnden	-362
Summa		4 272 313

TABELL 3. EU-bidrag 2021 Borås Stad⁴²

Som tabellen ovan visar förekommer EU-bidrag i ett begränsat antal nämnder. Exempelvis erhåller Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden Erasmus bidrag. Fritids- och folkhälsoförvaltningens Eurodesk har under 2021 erhållit en *”Quality Label”* från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor som ett bevis på att förvaltningen är kvalificerad, samt har kapacitet att arbeta med den Europeiska solidaritetskåren fram till 2027.⁴³

3.3 Intern kontroll

Stadsrevisionen har gått igenom berörda nämndernas riskanalyser och plan för intern kontroll för år 2021. Statsbidrag nämns i tre av nämndernas riskanalyser. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har tagit med två risker (risk att rättmätiga statsbidrag inte rekvideras och risk för statsbidragsberoende ordinarie verksamhet). Individ- och familjeomsorgsnämnden har tagit med två risker (risk att inte samtliga statsbidrag eller ersättningar söks och risk att inte få in de statsbidrag som Borås Stad är berättigade till). Kommunstyrelsen har tagit med en risk (risk att missa att söka statsbidrag).

Inför arbetet med riskanalys 2024 föreslår Kommunstyrelsen att i nämndernas riskanalys 2024 ska bland annat följande risk ingå:

- risk att ansökan om tillgängliga statsbidrag och andra externa bidrag inte sker.

⁴² Uttag från UNIT4 Agresso, 2022-10-06, kontoklass 358, år 2021.

⁴³ Fritids- och folkhälsonämnden, Årsredovisning 2021, s.23

3.4 Redovisning och rutiner gällande statsbidrag

I Ekonomihandboken på Borås Stads Intranätsida under fliken regler och principer för ekonomistyrning finns ett styrdokument som heter statsbidrag. Av dokumentet framgår skillnaden mellan riktade och generella statsbidrag samt hur nämnderna ska söka och återredovisa statsbidrag. Dokumentet reglerar även de fall då ett riktat statsbidrag berör flera nämnder.

I kodplanens intäktskonto redovisas driftbidrag och statsbidrag som kommunen erhåller. Ett bidrag kan definieras och avgränsas gentemot kontogrupperna försäljning av verksamhet, taxor och avgifter genom att det är bidragsgivaren som bestämmer om omfattningen av bidraget. Det föreligger inget egentligt affärsförhållande mellan bidragsgivaren och kommunen. Bidraget ges i understödande syfte och ej som ersättning för en tjänst.⁴⁴

3.5 Intervjuer med berörda nämnder

Under september och oktober månad har intervjuer genomförts med 28 tjänstepersoner från 12 förvaltningar i Borås Stad. Tjänstepersonerna har innefattat tjänstebefattningarna chef för ekonomifunktion, ekonomi- och verksamhetscontrollers samt tjänstepersoner som ansvarar för ansökningar av statsbidrag i hela eller delar av sin tjänst. Samtliga förvaltningar som erhållit riktade statsbidrag under 2021 har varit aktuella för granskning av hantering av statsbidrag.

3.5.1 Information om tillgängliga statsbidrag

Samtliga förvaltningar har rutiner för att säkerställa information om tillgängliga riktade statsbidrag. På förvaltningarna har man en eller flera personer som har statsbidrag som bevakningsområde i sin tjänstebeskrivning. Ett par av förvaltningarna har anställt koordinator eller verksamhetscontroller som enbart arbetar med riktade statsbidrag och andra bidrag.

På Stadsledningskansliet har en tjänsteperson bevakning av statsbidrag som del av sin tjänst. På förekommen anledning, när statsbidrag aviseras eller att det aviseras om borttag av statsbidrag, skickas det ut information till förvaltningarna gällande detta. Ett fåtal intervjuade menar att det centrala stödet mest är riktat till skol- och omsorgsförvaltningar.

Flera av de intervjuade uppger att ingen i Borås Stad har ett övergripande ansvar på central nivå för information och kartläggning av statsbidrag.

Samtliga av de intervjuade uppger att det inte finns större riktade statsbidrag som de borde ansökt om. Samtliga uppger vidare att de söker de statsbidrag som man mäktar med att ta emot i ordinarie verksamhet. Några intervjuade uppger att det säkert finns ännu mer riktade statsbidrag att söka av statliga myndigheter. Vidtalade framhåller samtidigt att förvaltningen måste ha en organisation för att kunna ta emot och administrera dessa statsbidrag i den ordinarie verksamheten. Samtliga intervjuade uppger att de har väldigt bra kontroll över de riktade statsbidrag som vanligtvis finns att söka inom nämndens ansvarsområde. Ett par av de intervjuade efterfrågar ett centralt stöd för att kunna uppmärksamma statsbidrag från myndigheter som förvaltningen normalt sett inte brukar söka bidrag ifrån, men som ändå skulle passa in i den ordinarie verksamheten.

En problematik som lyfts i flera intervjuer är att statsbidragen ska sökas av en huvudman. Borås Stad räknas i det sammanhanget som huvudman. När flera förvaltningar kan söka ett statsbidrag uppstår en problematik i och med att bara en förvaltning kan stå som huvudman

⁴⁴ Borås Stads Intranät, Ekonomihandboken, (2021)

<https://intranet.boras.se/download/18.35b77d6e17646f36319b8c/1607518355784/Int%C3%A4ktskonto%20med%20kommentarer%202021.pdf>

gentemot den statliga myndigheten. I vissa fall har det lösts genom samarbete mellan förvaltningarna och i vissa fall har bara en sökt och erhållit statsbidrag. Det finns en central rutin i styrdokumentet om statsbidrag i ekonomihandboken. Avsnittet innehåller information om hur ett statsbidrag som rör flera nämnder ska hanteras. Intervjuade menar att det i praktiken är oklart hur detta ska hanteras, då den praktiska tillämpningen, när flera nämnder, är inblandade saknas.

Stadsrevisionen noterar att det saknas en övergripande sammanställning, kartläggning och kontinuerlig bevakning på central nivå, över de riktade statsbidrag som är möjliga att söka för Staden. Samtidigt påpekar flertalet av de intervjuade att förvaltningarna själva har en tillräcklig bevakning av större riktade statsbidrag.

3.5.2 Processen kring ansökningar av riktade statsbidrag

Dokumentation

I styrdokumentet om statsbidrag, som återfinns i Borås Stads ekonomihandbok finns ett beskrivande dokument om statsbidrag. Få av de intervjuade på förvaltningarna uppger att de kände till detta dokument. Samtliga intervjuade efterfrågar processkartläggning och rutiner för redovisning av statsbidrag på Borås Stads nivå. Stadsrevisionen noterar att inga övriga styrdokument med skrivningar om statsbidrag finns upprättade.

Budget

Borås Stads budget 2021 innehåller skrivningar om de generella statsbidragen samt statsbidrag med anledning av pandemin. Stadsrevisionen noterar att skrivningar om de riktade statsbidragen saknas på en övergripande nivå i Borås Stads budget. Flertalet av nämnderna har dock med någon form av skrivelser om statsbidrag i nämndernas beslutade budget för 2021. En handfull förvaltningar har under intervjuer uppgivit att statsbidrag finns med i nämndernas delegationsordningar, samt attestförteckningar. Exempelvis skriver Tekniska nämnden i budget för 2021 att *"inom nämndens ansvarsområde se till att framställa och rekvisitioner görs för att erhålla stats- och andra bidrag samt på Borås Stads vägnar ta emot beviljade bidrag"*.⁴⁵

Flera nämnder uppger att det är otydligt huruvida statsbidragen ska finnas med i budget eller inte. Ett par av nämnderna nämner även att statsbidragen har övergått från att ha varit riktade till generella statsbidrag och man upplever att det inte finns en transparens i om dessa statsbidrag kommer tillfalla verksamheten eller inte under året.

Gällande riktade statsbidrag så börjar ofta flera förvaltningar med att söka dessa medel. Därefter informerar man berörda nämnder om dessa blivit beviljade. Detta då ett projekt ofta kräver att Borås Stad gör en motprestation (antingen i fråga om tid eller del av projektkostnad).

Flera av de intervjuade uppger att budgetprocessen inte klargör hur statsbidrag ska tas upp i planeringsunderlag och i nämndernas budget. Stadsrevisionen noterar att hanteringen skiljer sig åt i nämnderna och förvaltningarna.

Rutiner

Ett par förvaltningar uppger att de har skriftliga rutiner för handläggning av statsbidrag. Två förvaltningar har dokumenterade processer gällande statsbidrag i programmet Canea. Samtliga förvaltningar har upprättade tillvägagångssätt vid ansökningar av statsbidrag, dock har inte alla skriftliga nedtecknade rutiner. Ett par av förvaltningarna har statsbidrag och övriga bidrag förtecknade i tabeller med ansvariga kontaktpersoner. Samtliga förvaltningar anser att de har god kontroll över statsbidrag och dess omfattning. Förvaltningarna ansöker allt de klarar

⁴⁵ Tekniska nämnden, budget 2021:2, s.7

av att söka, vad verksamheten mäktar med. Verksamheten i förvaltningen ska även klara av att utföra kriterierna som är ett villkor för statsbidraget, så att man inte blir återbetalningsskyldig eller riskerar att inte uppfylla kriterierna i slutändan för statsbidraget. Ett utvecklingsområde som lyfts i en intervju gäller bristen på ansökningar som genomförs i samarbete med lokala företag och Högskolan i Borås. Intervjuade menar att bevakning av dylika projekt och samarbete med andra parter än Borås Stad kunde vara bättre. Ett annat utvecklingsområde, som lyfts fram av flera intervjuade, är att vissa statsbidrag enbart kan sökas i samarbete med en eller flera kommuner. Denna samarbetsform har sällan Borås Stad enligt vidtalade.

EU-bidrag

De intervjuade uppger alla att EU-bidrag är krångliga, kräver administration och inte ger så mycket. Ett par förvaltningar har ändå ett stort fokus på EU-bidrag där man menar att man söker stora bidrag och har en färdig organisation för detta. Ett par förvaltningar har pågående EU- projekt och en av dessa förvaltningar uppger att projektet drivs av engagerade medarbetare.

Någon av de intervjuade nämner särskilt engagerade projektledare, samtidigt som de betonar att om projektledaren lämnar så kan hela projektet omkullkastas. De intervjuade menar att därför söks EU-bidrag i mindre utsträckning för nya projekt som inte redan finns i verksamheten.

Samverkan/dialog med motparten

Samtliga intervjuade uppger att dialogen i de fall då de vänder sig till berörda myndigheter, överlag uppges vara god.

3.5.3 Återrapportering till staten av statsbidrag

Flertalet av de intervjuade uppger att de har lång erfarenhet av återrapportering/redovisning av riktade statsbidrag. Statsbidragen beskrivs av några av de intervjuade som detaljerade och som svårtolkade. Det har också framkommit under intervjuerna att kraven och formen på återrapportering skiljer sig ganska mycket beroende på vilken statlig myndighet som administrerar statsbidraget.

Någon av de intervjuade påpekar också att det händer att myndigheterna ändrar förutsättningarna för statsbidraget under perioden. Under 2021 kom staten fram till att kommunerna inte behöver återbetala ett specifikt bidrag som rör två förvaltningar i Borås Stad. Detta innebar att med gällande normering skulle bidraget 2021 klassificeras som ett generellt statsbidrag, menar Rådet för kommunal redovisning (RKR). Detta då det inte föreligger några villkor i form av krav på prestation från bidragsmottagaren att genomföra vissa avgränsade åtgärder för att få tillgodogöra sig bidraget.⁴⁶ Det här är det enda generella statsbidraget som de intervjuade känner till som man ska rapportera om och redovisa.

Det finns även riktade statsbidrag där ingen formell återrapportering krävs. Ett par av de intervjuade vidhåller att man upprättat skriftliga rutiner även för återrapportering av statsbidrag, (exempelvis statsbidraget för Socialt hållbart Borås). Stadsrevisionen noterar dock att centralt framtagna rutiner för återrapportering till myndigheter saknas.

⁴⁶ <https://www.rkr.se/newsletters/nyheter-fran-rkr/> statsbidraget för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer.

3.5.4 Rutiner för redovisning av statsbidrag

Samtliga förvaltningar uppger i intervjuer att man på förvaltningsnivå har rutiner för redovisning av statsbidrag. Stadsrevisionen noterar att redovisningen av statsbidrag skiljer sig åt mellan förvaltningarna. I vissa förvaltningar redovisar man bidragen direkt på driften, medan andra använder balanskonto och ”matchar” årets kostnader mot intäkter från balanskonton.

Vid en genomgång av statsbidrag i ekonomisystemet (Unit4 Agresso) framkommer att förvaltningarna använder olika koddelar i kodplanen för redovisningsmässig uppföljning av statsbidrag. Ett par förvaltningar har egna projektnummerserier för de riktade statsbidragen.

Ett par av förvaltningarna framhåller svårigheten med att redovisa rätt om man själv inte är ägare till projektet. När flera förvaltningar deltar i ett gemensamt projekt finansierat av statsbidrag uppstår ibland olika meningsskiljaktigheter. Exempel på detta kan vara frågor gällande om syftet med bidraget har uppnåtts, om målgruppen har nåtts och hur uppföljning ska administreras.

Periodisering

Rutinerna för periodisering av statsbidrag som sträcker sig över mer än ett år ser även dessa olika ut mellan förvaltningarna. Stadsrevisionen noterar att ingen central reglering för periodisering av riktade statsbidrag har upprättats på en övergripande Borås Stad nivå.

De intervjuade uppger att inga centrala riktlinjer eller stöd finns när det gäller redovisning av statsbidrag. Flera förvaltningar uppger att man inte hittat några nedtecknade redovisningsprinciper för periodisering. Det finns dock anvisningar till bokslut avseende periodiseringar. Flera förvaltningar uppger att man följer ”matchningsprincipen” (matchningsprincipen är en redovisningsprincip som innebär att intäkter och kostnader ska matcha varandra under samma räkenskapsår)⁴⁷ gällande statsbidrag. Vid risk för återbetalning av statsbidrag uppger intervjuade att man använder sig av försiktighetsprincipen för de statsbidrag där risk för återbetalning föreligger.

Matchningsprincipen

Den vanliga matchningsprincipen, som Skatteverkets hemsida förklarar, bygger på praxis från tillämpningar av Årsredovisningslag (1995:1554) (ÅRL) och slår fast att de kostnader som ett företag haft för att erhålla sina intäkter ska redovisas i samma period som dessa intäkter.⁴⁸ Med andra ord bestämmer periodens intäkter vilka kostnader man ska redovisa i periodens resultat. Utgifter som inte är hänförliga till periodens intäkter ska således läggas på ett balanskonto.

Intervjuad vid Stadsledningskansliet uppger att matchningsprincipen inte är tillämplig på kommunal redovisning, då den kommunala särarten sätter intäkter i en annan bild än i ett företag. En kommuns syfte är inte att genom verksamhet tillgodogöra sig vinst, utan att genom resurser tillhandahålla verksamhet. Att bestämma kostnader utifrån intäkterna blir därför märkligt i en kommun menar intervjuad. Intervjuad framhåller också:

”att tidigare benämnde man i kommunal redovisning i stället (något slarvigt) om den omvända matchningsprincipen, att kostnaderna bestämmer vilka intäkter man redovisar. Denna princip pratar man dock inte om längre, då normeringen för intäktsredovisning inte är förenligt med en sådan princip. Med (den omvända) matchningsprincipen ”matcha” intäkterna med prestationer, vilket skulle vara mer rätt, men ändå inte en helt träffsäker benämning. Att konsekvent matcha intäkter med prestationer blir också fel, eftersom det är bidragets villkor och restriktioner som bestämmer intäktsföringen.” Endast i vissa fall är detta synonymt med prestationer enligt intervjuad.

⁴⁷ <https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/edition/2022.13/3241.html?q=matchningsprincip>

Skatteverkets information utgår från Årsredovisningslagen (1995:1554) (ÅRL) och praxis av denna.

⁴⁸ Årsredovisningslagen (1995:1554) (ÅRL) 2 kap. 4 § Andra grundläggande redovisningsprinciper

3.5.5 Återbetalningar av statsbidrag

Stadsrevisionen noterar att återbetalning av vissa statsbidrag sker varje år, se tabell 2 ovan. Det rör sig om ca 22 mnkr som återbetalats under 2021. Orsaker till att återbetalningar sker uppges enligt de intervjuade bland annat vara: att personalen har blivit sjuka, delar av projektet har inte genomförts eller man har inte riktigt nått upp till målet med statsbidraget. Det kan också handla om utbildningar som planerats men som inte kunnat genomföras.

Stadsrevisionen noterar att det är en förhållandevis liten del som återbetalas jämfört med hela den summa Borås Stad erhåller i statsbidrag under 2021.

3.5.6 Övriga synpunkter

Under intervjuerna har flera av förvaltningar framhållit frågeställningar gällande bl.a. generella statsbidrag, projektredovisning, långsiktighet och framåtsyftande arbete i Borås Stad.

Några förvaltningar lyfter i intervjuerna att de har bevakning gällande de generella statsbidragen som är destinerade till deras verksamhet. En förvaltning menar att ett generellt statsbidrag som var riktat till deras verksamhet inte tillföll förvaltningen, inte ens som höjd budgetram.

Ett par av de intervjuade menar att löne- och ekonomisystemen i Borås Stad, inte är anpassade för projektverksamhet, exempelvis gällande tidsredovisning i timmar. De intervjuade menar att systemen försvarar för projektledare att få en överblick när det gäller att exempelvis mäta vid vilket projekt medarbetarna arbetar och hur man ligger till med projektbudgeten. Stadsrevisionen noterar att möjligheten till timredovisning i projekt behöver utvecklas i Borås Stads verksamhetssystem.

Borås Stads säkerställande av långsiktig verksamhet

Intervjuade tjänstepersoner beskriver att säkerställandet av långsiktig verksamhet fortgår kontinuerligt inom ramen för budgetprocessen. Flera av de intervjuade nämner att det söks statsbidrag enbart när det finns en befintlig verksamhet som kan ta hand om den. De intervjuade poängterar att inga nya statsbidrag söks för att dra igång nya projekt som ligger helt utanför nämndens verksamhetsområde och nämndens uppgift. Såväl under uppdragsdialoger som under uppföljning av budget uppges statsbidragen diskuteras och politiken uppges vara involverad i detta arbete. Vidare uppges att ett långsiktigt perspektiv alltid tas i beaktande i de sammanhangen. Samtidigt uppger en av de intervjuade att riktade statsbidrag utgör en större del av finansieringen för nämnden men utgör samtidigt en osäkerhet gällande långsiktig finansiering. Riktade statsbidrag har blivit en avgörande resurs för nämndens verksamheter.

Om ett statsbidrag som en verksamhet räknat med att erhålla, skulle utebli, är detta också något som hanteras inom ramen för uppdragsdialog med ansvariga kommunalråd. Tjänstepersoner uppger att förändringar i statsbidrag tas hänsyn till i budgetramen för nämnden.

Stadsrevisionen noterar att ingen sammanhållen översikt för Borås Stads statsbidrag upprättas. I intervjuer med företrädare från förvaltningarna skildras en bild av att det finns potential att arbeta än mer långsiktigt i kommunen för att säkerställa långsiktig finansiering av verksamheten. Flera uppger att svårigheten att planera beror på att statsbidragen i sig är kortsiktiga. En intervjuad förvaltning framhåller att det är viktigt att kommunen samverkar med civilsamhällets organisationer (exempelvis studieförbund, kulturföreningar, stiftelser) som även de kan erhålla riktade bidrag från staten. På så sätt finns en möjlighet att samhället som helhet får del av de medel som finns tillgängliga, även om bidrag till kommunen upphör. Mer engagemang från politiken lyfts också som viktigt område för att säkerställa långsiktigheten i de verksamheter som initieras.

Ett av de långsiktiga projekt som Borås Stad initierat och implementerat är Socialt hållbart Borås. Projektet, som erhöll statsbidrag gällande flera nämnder, lyfts av flera intervjuade fram som ett exempel på hur man kan långsiktigt arbeta med kärnverksamhet i Staden efter ett statsbidrag upphört.

Skrivarverkstad

Stadsrevisionen har noterat att Borås Stad i november 2022 har startat ett arbete med att utveckla en ”*skrivarverkstad/skrivarstudio*”. Syftet med arbetet är bland annat att upprätta en projektkatalog för externfinansierade projekt samt att samverka och hitta synergier vid ansökningar.

4 STADSREVISIONENS BEDÖMNINGAR

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads hantering av riktade statsbidrag. Syftet är att granska om Borås Stads hantering och redovisning av de riktade statsbidragen som kommunen erhåller är ändamålsenlig, om redovisningen inom området är rättvisande och om arbetet bedrivs med en tillräcklig intern kontroll.

Under räkenskapsåret 2021 har Borås Stad erhållit drygt 520 miljoner kronor i riktade statsbidrag. Statsbidragen utgör en betydande del i kommunens intäktsbudget men är samtidigt enligt omvärldsanalysen i granskningen både betydande till antalet och föränderliga.

Granskningen visar att Borås Stad inte har specifika styrdokument eller gemensamma upprättade rutiner som avser hantering eller redovisning av riktade statsbidrag. Det upprättas inte heller någon särskilt sammanställning eller uppföljning systematiskt angående vilka riktade statsbidrag som Borås Stads nämnder erhåller, eller vilka belopp som det rör sig om. Det finns däremot ett avsnitt i kommunens ekonomihandbok som berör vissa delar av hur hanteringen ska gå till. Det finns i flera fall även nämnds- och förvaltningsegna processer, rutiner eller inarbetade arbetsätt när det gäller bevakning, ansökan, hantering och redovisning av riktade statsbidrag. Stadsrevisionen noterar avseende delegationsordningar att endast två av 13 granskade nämnder har med en skrivelse om statsbidrag. Nämnderna behöver enligt Stadsrevisionens bedömning klargöra i delegationsordningen vem som beslutar om att ansöka om riktade statsbidrag.

Granskningen visar att hantering och redovisning av riktade statsbidrag är fragmentiserad och olika i Borås Stads nämnder. Detta både vad gäller hur bevakning sker av möjliga statsbidrag, vem som fattar beslut om att ansöka eller inte ansöka om statsbidrag, ansökan, återrapportering och uppföljning av statsbidrag och hur statsbidrag ska hanteras redovisningsmässigt. I ekonomihandbokens regelverk saknas enligt Stadsrevisionens bedömning nödvändiga kommungemensamma rutiner och regelverk för att säkerställa en enhetlig hantering och en rättvisande redovisning när det gäller riktade statsbidrag.

Stadsrevisionens bedömning är att nämndernas beslutsprocesser för ansökan av riktade statsbidrag behöver ses över och klargöras. Kommunstyrelsen behöver i samråd med nämnderna arbeta fram kommunövergripande regler och riktlinjer för hantering och redovisning av riktade statsbidrag för att säkerställa en enhetlig och ändamålsenlig hantering. Att nämnderna hanterar statsbidrag redovisningsmässigt på helt olika sätt medför enligt Stadsrevisionens bedömning att redovisningen i dessa delar inte blir rättvisande. Kommunstyrelsen har enligt vad som framkommer i granskningen inte tagit en samordnande roll när det gäller kommunens interna kontroll av riktade statsbidrag. Förhållandena medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsen inte säkerställt en tillräcklig intern kontroll när det gäller redovisning av riktade statsbidrag.

Det finns i granskade nämnder och i Kommunstyrelsen en medvetenhet kring kommande förändringar av riktade statsbidrag och dessa förändringar tas hänsyn till i budgetramen för respektive nämnd. Det upprättas dock ingen central sammanställning eller uppföljning över vilka riktade statsbidrag som Borås Stad erhåller. Avsaknaden av sammanställning och uppföljning i dessa avseende medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsens uppsikt när det gäller nämndernas förutsättningar att genomföra kärnverksamhet som finansieras via riktade statsbidrag, inte är helt tillräcklig.

Arbetet med Socialt hållbart Borås lyfts av flera intervjuade i granskningen fram som ett positivt exempel på hur man långsiktigt kan arbeta med kärnverksamhet i Borås Stad efter att ett statsbidrag upphört. Kommunstyrelsen har dock inte någon dokumenterad strategi för att säkerställa långsiktighet i nämndernas verksamheter som finansieras med riktade statsbidrag.

Sammanfattande bedömning

Granskningen visar att hantering och redovisning av riktade statsbidrag är fragmentiserad och olika i Borås Stads nämnder. Detta både vad gäller hur bevakning sker av möjliga statsbidrag, vem som fattar beslut om att ansöka eller inte ansöka om statsbidrag, ansökan, återrapportering och uppföljning av statsbidrag och hur statsbidrag ska hanteras redovisningsmässigt. Det saknas kommungemensamma rutiner och regelverk för att säkerställa en ändamålsenlig och enhetlig hantering. Detta ligger även till grund för en rättvisande redovisning när det gäller de riktade statsbidrag som Borås Stad erhåller.

Stadsrevisionens bedömning är att nämndernas beslutsprocesser för ansökan av riktade statsbidrag behöver ses över och klargöras. Nämnderna behöver bl.a. klargöra delegationsordningen när det gäller riktade statsbidrag. Nämnderna hanterar statsbidrag redovisningsmässigt på helt olika sätt. Detta medför enligt Stadsrevisionens bedömning att redovisningen i dessa delar inte blir rättvisande. Kommunstyrelsen behöver i samråd med nämnderna arbeta fram kommunövergripande regler och riktlinjer för hantering och redovisning av riktade statsbidrag.

Kommunstyrelsen har enligt vad som framkommer i granskningen inte tagit en samordnande roll när det gäller kommunens interna kontroll av riktade statsbidrag. Förhållandena medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsen inte säkerställt en tillräcklig intern kontroll när det gäller redovisning av riktade statsbidrag. Avsaknad av central sammanställning och uppföljning medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsens uppsikt inom området inte är helt tillräcklig.

Borås den 30 januari 2023

Andreas Ekelund

Revisionschef

Anna Sandström

Certifierad kommunal yrkesrevisor

5 KÄLLFÖRTECKNING

Lagar, förordningar, rekommendationer

Årsredovisningslag (1995:1554), (ÅRL)

Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendation, RKR R2 Intäkter

Kommunala styrdokument och Promemoria (PM)

Gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Borås Stad, Fastställt av Kommunfullmäktige: 2019-06-19, Reviderad av Kommunfullmäktige: 22 juni 2022

Reglemente för Kommunstyrelsen, Fastställt av Kommunfullmäktige: 2020-02-20, Reviderad av Kommunfullmäktige: 24 mars 2022

Internt PM - Statsbidrag, Borås Stads intranät, Ekonomihandbok, 2022-03-02

Fritids- och folkhälsonämnden, Årsredovisning 2021

Grundskolenämnden, Budget 2021:2

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Årsredovisning 2021

Miljö- och konsumentnämnden, Budget 2021:2

Sociala omsorgsnämnden, Budget 2021:2

Tekniska nämnden, budget 2021:2

Vård- och äldrenämnden, Årsredovisning 2021

Intervjuer

Intervju 1 med representanter för Kulturförvaltningen. 2022-09-13

Intervju 2 med representanter för Fritids- och folkhälsonämnden. 2022-09-19

Intervju 3 med representanter för Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. 2022-09-22

Intervju 4 med representanter för Grundskoleförvaltningen. 2022-09-23

Intervju 5 med representanter för Stadsledningskansliet. 2022-09-23

Intervju 6 med representanter för Stadsledningskansliet. 2022-09-27

Intervju 7 med representanter för Tekniska förvaltningen. 2022-09-29

Intervju 8 med representant för Servicekontoret. 2022-10-05

Intervju 9 med representanter för Individ- och familjeomsorgsförvaltningen samt Arbetslivsförvaltningen. 2022-10-06

Intervju 10 med representant för Förskoleförvaltningen. 2022-10-12

Intervju 11 med representanter för Miljöförvaltningen. 2022-10-12

Intervju 12 med representanter för Sociala omsorgsförvaltningen. 2022-10-14

Intervju 13 med representant för Vård- och äldreförvaltningen. 2022-10-17

Intervju 14 med representanter för Stadsledningskansliet. 2022-10-26

Övrigt

Uttag från ekonomisystemet UNIT4 Agresso, 2022-10-06, konto 3510 till 3518, år 2021. Period 2021-00 till 2021-13, exklusive coronabidrag

Uttag från UNIT 4 Agresso, 2022-10-06, konto 3519, år 2021. Period 2021-00 till 2021-13, exklusive coronabidrag.

Uttag från UNIT4 Agresso, 2022-10-06, kontoklass 358, år 2021.

Internetkällor

Rådet för kommunal redovisning, RKR

RKR.se/Rekommendationer

<https://www.rkr.se/wp-content/uploads/2021/10/RKR-R2-Int%C3%A4kter.pdf>

RKR, KOMMEK, seminarium 54, 2022-08-18, aktuella redovisningsfrågor, Tagesson, Aldén och Andersson

<https://www.rkr.se/newsletters/nyheter-fran-rkr/>

Statskontoret

Statskontoret (2022), Utveckling av den statliga styrningen av kommuner och regioner, Dnr 2021/169-5

<https://www.statskontoret.se/publicerat/publikationer/publikationer-2022/utveckling-av-den-statliga-styrningen-av-kommuner-och-regioner-2021/>

Intranät Borås Stad

<https://intranet.boras.se/download/18.2f8569218042fe5b3fa69e6/1651049498099/Statsbidrag.docx>

<https://intranet.boras.se/download/18.35b77d6e17646f36319b8c/1607518355784/Int%C3%A4ktskonto%20med%20kommentarer%202021.pdf>

Hemsidan Borås Stad

Budget Borås Stad 2021 (boras.se)

<https://www.boras.se/kommunochpolitik/ekonomiochbudget/budget.4.6a80e56d15869d0d313f1028.html>

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR

SKR, Specificering av vissa statsbidrag

<https://skr.se/skr/ekonomijuridik/ekonomi/budgetochplanering/statsbidrag/specificeringavvis-sastatsbidrag.31839.html>

SKR, EU:s fonder och program

<https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/euinternationellt/eukommunerochregioner/eusfonderochprogram.1640.html>

SKR, kompetenslyft äldreomsorgen

<https://skr.se/skr/arbetsgivarekollektivavtal/personalochkompetensforsorjning/aldreomsorg/kompetenslyftaldreomsorgen.46592.html>

Energimyndigheten

<http://www.energimyndigheten.se/forskning-och-innovation/forskning/strategiska-innovationsomraden/viable-cities/>

Socialstyrelsen

<https://statsbidrag.socialstyrelsen.se/kommuner/sociala-insatser-i-utsatta-omraden/>

Skatteverket

<https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/edition/2022.13/3241.html?q=matchningsprincip>

Skolverket

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/statsbidrag/skolmiljarden>

Boråsregionen

Boråsregionen, Annons Projektledare Nära vård och FVM 2020-09.pdf (borasregionen.se)

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen

Borås Stads hantering av statsbidrag

Stadsrevisionen. Borås

Rapportsammandrag

2023-01-30

20
23

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads hantering av riktade statsbidrag. Syftet är att granska om Borås Stads hantering och redovisning av de riktade statsbidragen som kommunen erhåller är ändamålsenlig, om redovisningen inom området är rättvisande och om arbetet bedrivs med en tillräcklig intern kontroll.

Under räkenskapsåret 2021 har Borås Stad erhållit drygt 520 miljoner kronor i riktade statsbidrag. Statsbidragen utgör en betydande del i kommunens intäktsbudget men är samtidigt enligt omvärldsanalysen i granskningen både betydande till antalet och föränderliga.

Granskningen visar att Borås Stad inte har specifika styrdokument eller gemensamma upprättade rutiner som avser hantering eller redovisning av riktade statsbidrag. Det upprättas inte heller någon särskilt sammanställning eller uppföljning systematiskt angående vilka riktade statsbidrag som Borås Stads nämnder erhåller, eller vilka belopp som det rör sig om. Det finns däremot ett avsnitt i kommunens ekonomihandbok som berör vissa delar av hur hanteringen ska gå till. Det finns i flera fall även nämnds- och förvaltningsegna processer, rutiner eller inarbetade arbetssätt när det gäller bevakning, ansökan, hantering och redovisning av riktade statsbidrag. Stadsrevisionen noterar avseende delegationsordningar att endast två av 13 granskade nämnder har med en skrivelse om statsbidrag. Nämnderna behöver enligt Stadsrevisionens bedömning klargöra i delegationsordningen vem som beslutar om att ansöka om riktade statsbidrag.

Granskningen visar att hantering och redovisning av riktade statsbidrag är fragmentiserad och olika i Borås Stads nämnder. Detta både vad gäller hur bevakning sker av möjliga statsbidrag, vem som fattar beslut om att ansöka eller inte ansöka om statsbidrag, ansökan, återrapportering och uppföljning av statsbidrag och hur statsbidrag ska hanteras redovisningsmässigt. I ekonomihandbokens regelverk saknas enligt Stadsrevisionens bedömning nödvändiga kungemensamma rutiner och regelverk för att säkerställa en enhetlig hantering och en rättvisande redovisning när det gäller riktade statsbidrag.

Stadsrevisionens bedömning är att nämndernas beslutsprocesser för ansökan av riktade statsbidrag behöver ses över och klargöras. Kommunstyrelsen behöver i samråd med nämnderna arbeta fram kommunövergripande regler och riktlinjer för hantering och redovisning av riktade statsbidrag för att säkerställa en enhetlig och ändamålsenlig hantering. Att nämnderna hanterar statsbidrag redovisningsmässigt på helt olika sätt medför enligt Stadsrevisionens bedömning att redovisningen i dessa delar inte blir rättvisande. Kommunstyrelsen har enligt vad som framkommer i granskningen inte tagit en samordnande roll när det gäller kommunens interna kontroll av riktade statsbidrag. Förhållandena medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsen inte säkerställt en till-

räcklig intern kontroll när det gäller redovisning av riktade statsbidrag.

Det finns i granskade nämnder och i Kommunstyrelsen en medvetenhet kring kommande förändringar av riktade statsbidrag och dessa förändringar tas hänsyn till i budgetramen för respektive nämnd. Det upprättas dock ingen central sammanställning eller uppföljning över vilka riktade statsbidrag som Borås Stad erhåller. Avsaknaden av sammanställning och uppföljning i dessa avseende medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsens uppsikt när det gäller nämndernas förutsättningar att genomföra kärnverksamhet som finansieras via riktade statsbidrag, inte är helt tillräcklig.

Arbetet med Socialt hållbart Borås lyfts av flera intervjuade i granskningen fram som ett positivt exempel på hur man långsiktigt kan arbeta med kärnverksamhet i Borås Stad efter att ett statsbidrag upphört. Kommunstyrelsen har dock inte någon dokumenterad strategi för att säkerställa långsiktighet i nämndernas verksamheter som finansieras med riktade statsbidrag.

Sammanfattande bedömning

Granskningen visar att hantering och redovisning av riktade statsbidrag är fragmentiserad och olika i Borås Stads nämnder. Detta både vad gäller hur bevakning sker av möjliga statsbidrag, vem som fattar beslut om att ansöka eller inte ansöka om statsbidrag, ansökan, återrapportering och uppföljning av statsbidrag och hur statsbidrag ska hanteras redovisningsmässigt. Det saknas kungemensamma rutiner och regelverk för att säkerställa en ändamålsenlig och enhetlig hantering. Detta ligger även till grund för en rättvisande redovisning när det gäller de riktade statsbidrag som Borås Stad erhåller.

Stadsrevisionens bedömning är att nämndernas beslutsprocesser för ansökan av riktade statsbidrag behöver ses över och klargöras. Nämnderna behöver bl.a. klargöra delegationsordningen när det gäller riktade statsbidrag. Nämnderna hanterar statsbidrag redovisningsmässigt på helt olika sätt. Detta medför enligt Stadsrevisionens bedömning att redovisningen i dessa delar inte blir rättvisande. Kommunstyrelsen behöver i samråd med nämnderna arbeta fram kommunövergripande regler och riktlinjer för hantering och redovisning av riktade statsbidrag.

Kommunstyrelsen har enligt vad som framkommer i granskningen inte tagit en samordnande roll när det gäller kommunens interna kontroll av riktade statsbidrag. Förhållandena medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsen inte säkerställt en tillräcklig intern kontroll när det gäller redovisning av riktade statsbidrag. Avsaknad av central sammanställning och uppföljning medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsens uppsikt inom området inte är helt tillräcklig.

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen

Tanja Vööras
HandläggareDatum
2023-03-30Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2023-00023 2.6.1.2

Utökning av Byttorpsgårdens förskola

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden önskar att Lokalförsörjningsförvaltningen möjliggör för Byttorpsgårdens förskola att utöka sina lokaler till att innefatta angränsande lokaler, där tidigare Nattviolens förskola var förlagd.

Ärendet i sin helhet

Maten till Byttorpsgårdens förskola levereras i en värmevagn. Vagnen har tills nyligen placerats i ett trapphus i anslutning till förskolans lokaler. Maten har sedan lagts upp för servering inne på en av förskolans avdelningar. Under matsituationen samsas kostpersonal, pedagoger och barn på en liten yta. All disk sker i dagsläget också inne på avdelningarna.

En brandtillsyn genomfördes den 29 november 2022 i äldreomsorgens lokaler, som angränsar till förskolans lokaler. I tjänsteanteckningar från brandtillsynen, daterade den 19 januari 2023, går det att utläsa att värmevagnar inte längre får placeras i trapphuset, då utrymningsvägar kan blockeras.

Förskolan har försökt att hitta alternativa placeringar för värmevagnen i befintliga lokaler, men då Byttorpsgården är en liten förskola finns inga extra utrymmen att tillgå.

Förskolan har därför behov av att utöka sina lokaler för att tillskapa ett utrymme där värmevagn kan levereras och stå, kostpersonal kan lägga upp maten för servering samt sköta disken. Ett särskilt utrymme för detta ändamål skapar en säkrare miljö för barnen, då det kan finnas risk för att de bränner sig på värmevagnen eller varma kantiner, en säkrare mathantering och bättre arbetsmiljö.

Tidigare Nattviolens förskolas lokaler, i direkt anslutning till Byttorpsgårdens förskola, står lediga. I dessa lokaler finns möjlighet att tillskapa de utrymmen som krävs enligt beskrivning ovan. Dessa lokaler har en yta av 123 m² och skulle i 2023-års hyresnivå innebära en helårskostnad på ca 113 tkr för Förskolenämnden.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Genom att tillskapa ett utrymme för förvaring av värmevagn, beredning av måltider samt disk skapas en säkrare och lugnare miljö för barnen.

Beslutsunderlag

Tjänsteanteckning efter tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, 2023-01-19.

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 16 mars 2023.

Beslutet expedieras till

Lokalförsörjningsnämnden

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Sändlista

Elin lönnberg, Socialförvaltningen
Medisa Slijepcevic, Socialförvaltningen
Ulla-Karin Aldenmalm, CKS
Per-Erik Rylander, LFF
Gert Hansen, Servicekontoret

Tjänsteanteckning efter tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Tillsynsdatum	2022-11-29
Verksamhet	Byttorpsklint äldreboende
Fastighetsbeteckning	Byttorpsklint 1
Fastighetsadress	Kvibergsgatan 17
Verksamhetsutövare	Socialförvaltningen, Borås stad, 2120001561
Fastighetsägare	Lokalförvaltningsförvaltningen (LFF), Borås stad, 212000-1561

Närvarande vid tillsynen:

Namn	Funktion
Magnus Nyhage	Brandingenjör, Tillsynsför rättare, SÄRF
Henrik Gustafsson	Brandinspektör, SÄRF
Elin lönnberg	Enhetschef, Socialförvaltningen
Medisa Slijepcevic	Enhetschef, Socialförvaltningen
Ulla-Karin Aldenmalm	Säkerhetssamordnare, CKS
Per-Erik Rylander	Fastighetsförvaltare, LFF
Gert Hansen	Fastighetsskötare, Servicekontoret

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, hädanefter förkortat till räddningstjänsten, har genomfört en tillsyn av ovanstående fastighet/verksamhet med stöd av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor 5 kap. 1 §. Tillsynen är bara en stickprovskontroll av brandskyddet och är ingen garanti för att fastigheten/verksamheten har ett fullgott brandskydd. Fastighetsägare och nyttjanderättshavare är ansvariga för sitt egna brandskydd enligt lagen om skydd mot olyckor, 2 kap. 2 §.

Denna tjänsteanteckning beskriver byggnadens och verksamhetens brandskydd vid tillsynstillfället. Synpunkter på innehållet i denna tjänsteanteckning kan lämnas till räddningstjänsten via brev, mejl eller telefon senast 2023-02-09.

Därefter fattar räddningstjänsten beslut och meddelar antingen föreläggande med krav på åtgärder eller avslutar ärendet.

Denna tillsyn avgiftsbeläggs. Faktura sänds separat.

Handläggare
Tillsynsför rättare
Magnus Nyhage
magnus.nyhage@serf.se
033-17 29 28

Kvalitetsgranskad av
Tillsynsför rättare
Fredrik Lovén

Särskilda noteringar

- Det finns brännbara inventarier inom osprinklade korridorer på vårdavdelningarna som ansluter mot dagrum. En brand här riskerar att försvåra/omöjliggöra för personalen att assistera vid utrymning av brukarna.
- Vid brandtillbud i en av de osprinklade korridorerna ska personal bege sig till brandförsvarstablån vid huvudentrén. Dörrar mot boenderum är generellt utförda utan dörrstängare i kombination med att korridorer med brännbara möbler utanför boenderummen är osprinklade. Eftersom det endast är 5 personal nattetid finns risk för att en brand startar i en av korridorerna där personal inte befinner sig. Efter att ha avläst brandlarmet och via sektionsutningarna letat upp vilken korridor det brinner i ska personalen ta sig till korridoren för att genomföra släckförsök. Sedan ska personalen fortsätta att utrymma övriga brukare i på avdelningen (samtliga brukare är i stort behov av assistans vid utrymning), möta räddningstjänsten, hålla koll på återsamlingsplatsen m.m. Arbetet i den osprinklade korridoren tänkt att ske utan andningsskydd eller annan skyddsutrustning. Om släckförsöket i korridoren misslyckas försvåras eller omöjliggörs en utrymning av de boende på avdelningen. Om släckförsöket misslyckas finns en risk att brand- och rök sprider sig till flera boenderum på avdelningen eftersom de saknar dörrstängare (flera av dörrarna stod uppställda vid räddningstjänstens tillsyn).
- Rutinen vid aktiverat brandlarm som personalens arbetar utefter stämmer inte överens med den brandinstruktion som är anslagen vid brandförsvarstablån.
- Verksamhetens brandskyddskontroller på vårdavdelningarna är ifyllda och bedöms skötas i stort. Bedömningen är dock att kontrollerna inte är helt tillfredsställande eftersom det förekommer brännbart material i utrymningsvägar (trapphus) och material (matvagnar) som hindrar dörrar i brandcellsgräns från att stänga vid aktiverat brandlarm.
- Kontroll och underhåll av byggnadens fasta brandskydd bedöms delvis vara bristfälligt. Fastighetsägaren kunde inte visa upp några egenkontroller för brandskyddskontroller över de delar som fastighetsägaren ansvarar för enligt gränsdragningslistan. Avsaknaden av dokumenterade kontroller visar sig bland annat i brister så som felfungerande utrymningsskyltar, stora mängder brännbart i sprinklercentralen, ej funktionsprovad brandgasventilation av trapphus, dörrstängare som inte stänger och felfungerande nödbelysning.
- Utrymningsplaner på plan 1 och 3 stämmer ej överens med utrymningsstrategi som kan utläsas utifrån placeringarna av de vägledande markeringarna. Bland annat är dörr från personalutrymnen på plan 3 mot korttidsvård med som en utrymningsväg i utrymningsplanerna, medan dörr mot korttidsvård är låst och ej skyltad som utrymningsväg.
- Två av dörrarna från samlingslokal på plan 1 är utförda med trycke och vred. Aktuellt utförande begränsar personantalet till 50 personer i hela samlingslokalen.
- Det förekommer brännbara inventarier i trapphus C1 och D1 samt brännbart material i trapphus C2 och D2. Dessutom ingår trapphus C1 och D2 i samma brandcell som utrymnen på plan 1 och 3 med brännbara inventarier. Brännbara inventarier och brännbart material i trapphus utgör en brandrisk och kan även ställa till problem vid en räddningsinsats.

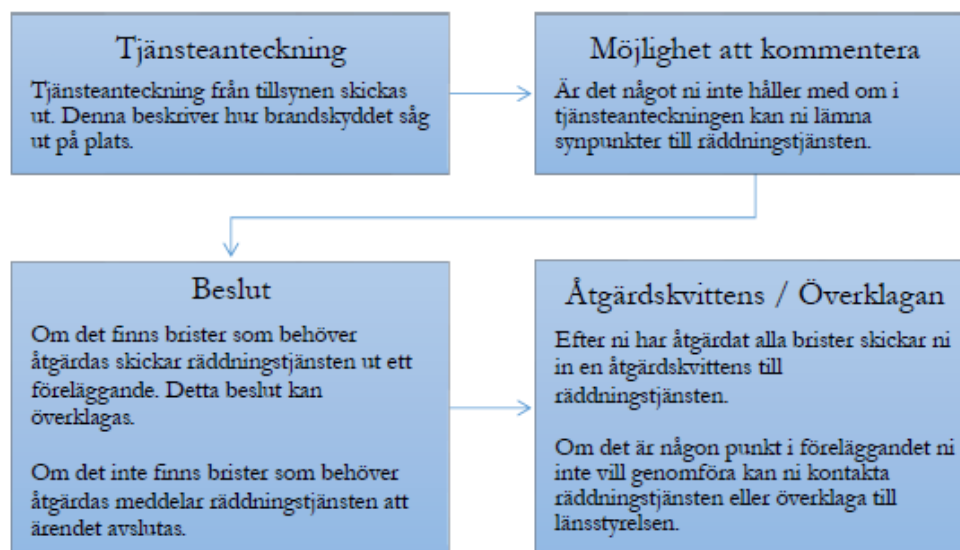

Detta händer nu

Räddningstjänsten bedömer att verksamhetens nivå på brandskyddet är bristfällig och kommer att meddela ett föreläggande med krav på åtgärder.

Observera att denna tjänsteanteckning inte ställer krav på brandskyddsåtgärder i detta skede. Eventuella krav på brandskyddsåtgärder meddelas genom beslut om föreläggande.

Beskrivning av ärendegång

För mer information om räddningstjänstens tillsynsarbete, se www.serf.se/foretag/tillsyn/

Rapportering av Förskolenämndens personuppgiftsbehandlingar 2022

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna sammanställning av nämndens personuppgiftsbehandlingar för 2022 och lägga den till handlingarna.

Ärendet i sin helhet

Dataskyddsförordningen (GDPR) trädde i kraft den 25 maj 2018 och gäller i hela EU. GDPR har till syfte att skapa en enhetlig och likvärdig nivå av skydd vid behandling av personuppgifter. Dataskyddsförordningen artikel 30 ställer krav på att varje personuppgiftsansvarig organisation ska föra ett register över personuppgiftsbehandlingar som utförs i verksamheten.

Personuppgiftsansvarig är nämnden. För att fullgöra och underlätta ansvaret som personuppgiftsansvarig delegeras ofta den operativa hanteringen av personuppgifter till en tjänsteman inom förvaltningen. Förskolenämnden har delegerat arbetet till förvaltningschef.

Nämnden får årligen en rapportering med en sammanställning över de personuppgiftsbehandlingar som sker inom nämndens ansvar.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet.

Ärendet i sig bedöms vara av ren administrativ art då det är en sammanställning av nämndens personuppgiftsbehandlingar. Barnets bästa och rättighetsprinciperna beaktas i varje behandling utifrån att alla registreringar identifieras och hanteringen är ändamålsenlig och korrekt.

Beslutsunderlag

1. Sammanställning av personuppgiftsbehandlingar 2022 Förskolenämnden

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 16 mars 2023.

Beslutet expedieras till

Nämndens dataskyddsbud

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Sammanställning av personuppgiftsbehandlingar 2022

Förskolenämnden

Inledning

Dataskyddsförordningen (GDPR, General Data Protection Regulation) trädde i kraft den 25 maj 2018 och gäller i hela EU. GDPR har till syfte att skapa en enhetlig och likvärdig nivå av skydd vid behandling av personuppgifter.

Begreppet behandling omfattar insamling, registrering, lagring, bearbetning, spridning, utplåning, med mera. Personuppgiftsansvarig för behandlingen av personuppgifter är nämnden för myndigheten. För att fullgöra och underlätta ansvaret som personuppgiftsansvarig delegerar ofta myndigheten den operativa hanteringen av personuppgifter till en tjänsteman inom förvaltningen.

Förskolenämnden har delegerat arbetet till förvaltningschef. En av uppgifterna för denna är att skriva en årlig rapport till nämnden gällande behandlingen av personuppgifter inom förvaltningen.

Behandling av personuppgifter

Antal registrerade personuppgiftsbehandlingar

Antal 2022	82 st.
------------	--------

Antal behandlingar med känsliga personuppgifter

Vissa personuppgifter kräver enligt Dataskyddsförordningen extra starkt skydd. Känsliga personuppgifter är uppgifter om:

- Ras eller etniskt ursprung
- Politiska åsikter
- Religiös eller filosofisk övertygelse
- Medlemskap i en fackförening
- Hälsa
- En persons sexualliv eller sexuella läggning
- Genetiska uppgifter och
- Biometriska uppgifter som entydigt identifierar en person.

Utgångspunkten är att det är förbjudet att behandla sådana personuppgifter. Det finns dock flera undantag från förbudet, exempelvis inom social omsorg, hälsa- och sjukvård, förebyggande hälsa, och förvaltning av IT-system som rör social omsorg eller hälso- och sjukvård. Exempel där känsliga personuppgifter hanteras inom förskolan är information om allergier eller medicinering som går under uppgifter som rör hälsa.

Antal känsliga behandlingar	23 st.
-----------------------------	--------

Antal konsekvensbedömningar av känsliga behandlingar

Enligt Dataskyddsförordningen ska en konsekvensbedömning genomföras innan behandlingar av känsliga personuppgifter genomförs. Detta ska göras om en behandling misstänks kunna leda till hög risk för att personers rättigheter och friheter kränks eller behandlas felaktigt.

Antal genomförda konsekvensbedömningar	0 st.
--	-------

Antal personuppgiftsincidenter

Här anges antalet personuppgiftsincidenter som har upptäckts under året.

Antal personuppgiftsincidenter	0 st.
--------------------------------	-------

Genomförda aktiviteter 2022

Medborgarkontakter

Under året har det förekommit 12 förfrågningar från medborgare till förvaltningen avseende rättigheten, begäran om registerutdrag. Förfrågningarna har hanterats skyndsamt och hanterats inom tidsramen för utlämnande av registerutdrag i enlighet med Dataskyddsförordningen.

Händelser och incidenter

Under 2022 har ingen incident gällande personuppgifter rapporterats in till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Revision och riskanalys

Förvaltningen har under våren 2022 genomfört Dataskyddsombudens årliga granskning av dataskyddsarbetet. Förskoleförvaltningen har i detta arbete samverkat med Grundskolenämndens och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens dataskyddskontakt. Både för att byta erfarenheter samt för att hjälpas åt i arbetet. Vid detta möte gick även föregående års handlingsplan igenom för att följa upp förvaltningens arbete. Den nya granskningen genererade några punkter som förvaltningen ska prioritera att arbeta med, det handlade främst om att ta fram skriftliga rutiner och implementera dessa.

Inga övriga riskanalyser av verksamheten har genomförts.

Utbildning

Under året har den utbildningsinsats som påbörjades under 2020 fortsatt. Syftet med utbildningsinsatsen är att medarbetare på förvaltningen ska få grundläggande kunskaper inom området dataskydd. Utbildningen är digital och medarbetaren kan själv välja när den ska genomföras.

Under året har också samtliga medarbetare i Borås Stad fått kontinuerlig utbildning/kompetensutveckling kring informationssäkerhet. Det har skett genom så kallad nano learning, där korta informativa utbildningar skickas ut via e-post.

Samtliga medarbetare på förvaltningen genomför också DISA informationssäkerhetsutbildning. DISA är en webbutbildning i informationssäkerhet för anställda hos Borås Stad.

Planerade aktiviteter 2023

Under våren 2023 genomför nämndens Dataskyddsombud en ny granskning av kommunens samtliga förvaltningar. Utifrån dess resultat och den handlingsplan som granskningen genererar kommer förvaltningen fortsätta att bedriva dataskyddsarbetet.

Under året fortsätter det omfattande arbetet med att flytta över nämndens registerförteckning till ett nytt system. Borås Stad har beslutat sig för att lämna nuvarande systemet draftit, och kommer istället att övergå till att hantera registerförteckningar i en modul i Stratsys.

Under året kommer Förskolenämndens dataskyddskontakt fortsätta samverka med Grundskolenämndens och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens dataskyddskontakt. Som ett led i den samverkan kommer årets granskning av Dataskyddsombuden genomföras gemensamt i utbildningsklustret.

Löpande dialog med Dataskyddsombuden fortgår också under året.

Olof Fredholm
HandläggareDatum
2023-03-30Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2023-00024 1.1.3.25

Remiss - Reglemente för Förskolenämnden

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att tillstyrka förslag till revidering av Reglemente för Förskolenämnden.

Ärendet i sin helhet

I samband med ny mandatperiod ska Borås Stads nämnders reglementen ses över i syfte att säkerställa att de är uppdaterade. Inför nämndremissen har ärendet skickats ut på en sk kontorsremiss för att fånga upp eventuella synpunkter. Förskoleförvaltningens synpunkter från kontorsremissen är beaktade i ärendet.

Syftet med nämndens verksamhet är tydliggjort i förslaget. Formuleringar i dokumentet har setts över och ordvalen harmoniserar bättre med Skollagen.

Förskolenämnden tillstyrker ärendet.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet. Ärendet i sig bedöms vara av ren administrativ karaktär. Barnperspektivet och rättighetsprinciperna beaktas löpande inom Förskolenämndens ansvarsområde.

Beslutsunderlag

Remiss Reglemente för Förskolenämnden, 2023-02-13

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 16 mars 2023.

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Remiss: Reglemente för Förskolenämnden

Remissinstanser

1. Förskolenämnden

Remissvaren ska ha kommit in till Kommunstyrelsen senast den **2023-03-31**. Remissvaren skickas i elektronisk form till **KS.diarium@boras.se** Ange diarienummer KS 2023-00132 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Nämndens/bolagets yttrande skall innehålla en kort sammanfattning. Denna kommer i normalfallet att användas i den sammanställning av remissvar som ingår i det beslutsunderlag som presenteras för Kommunstyrelsen.

Yttranden skall alltid innehålla ett tydligt ställningstagande till det remitterade ärendet (tillstyrker, avstyrker, avstår från att yttra sig). Reservationer, särskilda yttranden och protokollsanteckningar skall alltid redovisas tillsammans med nämndens/styrelsens beslut.

Ärendet ”Revidering av Borås Stads reglementen” ska under våren 2023 behandlas av KS/KF. Vi sänder därför ut upprättade förslag till revidering av reglementen till nämnderna för synpunkter.

Inför nämndremissen i ärendet har ärendena skickats ut på en s k kontorsremiss för eventuella synpunkter på de ändringar som föreslås. Förvaltningarna har då haft möjlighet att lämna eventuella övriga synpunkter. I flera fall har de eventuella synpunkter som framställts lett till ändringsförslag i ärendet.

I bifogad fil så finns ett förslag till reviderat reglemente och en fil med spårbara ändringar och kommentarer kring ändringarna.

Ändringar i sak

Syfte med nämndens verksamhet

Under syftet med nämndens verksamhet har en eller två meningar lagts till som är tänkt ska fånga essensen av nämndens uppdrag. Detta är en nyhet som inte tidigare funnits i reglementena och föreslås nu införas för att tydliggöra nämndens syfte och varför nämnden skapats.

Övriga ändringar:

- Uppprepning av uppgifter som står flera gånger har tagits bort
- Språket har setts över
- I vissa fall har reglementena strukturerats om för att få en bättre ordning på uppdragen
- Nya rubriker har lagts till
- Tydliggörande av uppdrag

Svar på remissen ska lämnas senast den **31 mars 2023**.

Eventuella frågor ställs till Kristina Sköld eller Louise Mattus Streiby

Vänliga hälsningar

Kristina Sköld, Louise Mattus Streiby

Reglemente för Förskolenämnden

BORÅS STADS FÖRFATTNINGSSAMLING

Fastställd av Kommunfullmäktige: 2023-xx-xx

Dokumentet ska fastställas på nytt, eller vid behov revideras, dock senast i december månad året efter det att en ny mandatperiod inletts efter det att ordinarie val till Kommunfullmäktige förrättats.

Inledning

Utöver vad som föreskrivs i kommunallagen, andra lagar och författningar, samt i gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Borås Stad, gäller bestämmelserna i detta reglemente.

§ 1 Syfte med nämndens verksamhet

Syftet med nämndens verksamhet är att lägga grunden för ett livslångt lärande samt erbjuda barnen en god pedagogisk utbildning.

§ 2 Nämndens uppdrag och ansvar

Förskolenämnden ansvarar för kommunal förskola avseende barn i åldrarna 6 månader och längst till den ålder som gäller för respektive insats jämlikt skollagen och andra skolförfattningar.

Förskolenämnden beslutar om godkännande av fristående förskolor och pedagogisk omsorg samt för kommunens tillsyn av dessa verksamheter.

Förskolenämnden ansvarar för samordningen av familjecentraler.

Nämnden ansvarar för kost-, lokalvård- och vaktmästeriorganisationen inom sitt verksamhetsområde, med undantag för de uppgifter som åvilar Kommunstyrelsen.

BORÅS
STAD

Postadress 501 80 Borås **Besöksadress** Stadshuset, Kungsgatan 55
Telefon 033-35 70 00 **E-post** boras.stad@boras.se **Webbplats** boras.se

Reglemente för Förskolenämnden

Fastställt av Kommunfullmäktige: 2023-xx-xx

Dokumentet ska fastställas på nytt, eller vid behov revideras, dock senast i ~~juni~~ december månad året efter det att en ny mandatperiod inletts efter det att ordinarie val till Kommunfullmäktige förrättats.

Utöver vad som föreskrivs i kommunallagen, andra lagar och författningar, samt i gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Borås Stad, gäller bestämmelserna i detta reglemente.

§ 1 ~~Målet med verksamheten~~ Syfte med nämndens verksamhet - ny rubrik

Syftet med nämndens verksamhet är att lägga grunden för ett livslångt lärande samt erbjuda barnen en god pedagogisk utbildning. -ny inledande portalparagraf

§ 2 ~~Verksamhet och uppdrag~~ Nämndens uppdrag och ansvar - ny rubrik

Förskolenämnden ansvarar för ~~uppgifter avseende~~ kommunal förskola avseende barn i åldrarna 6 månader och längst till den ålder som gäller för respektive insats jämlikt skollagen och andra skolförfattningar. (bättre språk och formuleringar, ingen ändring i sak)

~~—kommunal förskola~~

~~—kommunal pedagogisk omsorg som åligger kommunen enligt skollagen och andra skolförfattningar. (kommunen bedriver inte någon kommunal pedagogisk omsorg)~~

I detta ansvar ingår ansvaret för förskolan och annan pedagogisk omsorg avseende barn i åldrarna 6 månader och längst till den ålder som gäller för respektive insats jämlikt skollagen.

~~Förskolenämnden beslutar om godkännande av fristående förskolor och beslut angående rätt till bidrag för bedrivande av fristående pedagogisk omsorg samt för kommunens tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg.~~

Förskolenämnden beslutar om godkännande av fristående förskolor och pedagogisk omsorg samt för kommunens tillsyn av dessa verksamheter. (Skollagen från 230101 har en annan formulering och det handlar då om godkännande inte om rätt till bidrag.)

Förskolenämnden ansvarar för samordningen av familjecentraler.

Nämnden ansvarar för kost-, lokalvård- och vaktmästeriorganisationen inom sitt verksamhetsområde, med undantag för de uppgifter som åvilar Kommunstyrelsen.

Remiss - Gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Borås Stad

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att tillstyrka förslag till revidering av Gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Borås Stad.

Ärendet i sin helhet

I samband med ny mandatperiod ska Borås Stads nämnders reglementen ses över i syfte att säkerställa att de är uppdaterade. Förskolenämnden har i sak inga synpunkter på reglementets innehåll och tillstyrker därför ärendet.

Förskolenämnden anser dock att reglementet språkligt bör ses över i syfte att säkerställa att det är enkelt och begripligt.

Ett exempel på en mening som bör ses över är under § 14 närvarorätt. ”Vid kommunstyrelsens/nämndens sammanträden får, i den mån styrelsen/nämnden för särskilt fall beslutar annat, tjänsteman vara närvarande med rätt att delta i överläggningar i ärenden som berör vederbörandes verksamhetsområde”.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn. Kommunen har även fastslagit att allt arbete som staden bedriver ska grunda sig på ett antal centrala rättighetsprinciper, som icke-diskriminering, inkludering, transparens, ansvar, delaktighet och jämlikhet. Ärendet i sig bedöms vara av ren administrativ karaktär. Barnperspektivet och rättighetsprinciperna beaktas löpande inom Förskolenämndens ansvarsområde.

Beslutsunderlag

Remiss Reglemente för Förskolenämnden, 2023-02-13

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 16 mars 2023.

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Borås Stad

Fastställd av Kommunfullmäktige: xxxx-xx-xx

Dokumentet ska fastställas på nytt, eller vid behov revideras, dock senast i ~~juni~~ december månad året efter det att en ny mandatperiod inletts efter det att ordinarie val till Kommunfullmäktige förrättats.

Utöver det som föreskrivs i kommunallagen, andra lagar och författningar, gäller bestämmelserna i detta reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Borås Stad.

§ 1 Nämnderna i den kommunala organisationen

Borås Stads nämnder utgör delar av den kommunala organisationen.

Kommunfullmäktiges antagna handling ”Visionen om framtidens Borås” tillhör alla som bor, verkar och möts i Borås. Visionen har ingen tidshorisont, men revideras vart fjärde år vid behov. Borås Stad har i det fortsatta arbetet med visionen en viktig roll i att förverkliga och förankra visionen. Nämnderna ska genom sitt arbete medverka till utvecklingen av Borås Stad och på sätt som stöder visionen.

All stadens verksamheter såsom bolag och förvaltningar är viktiga för helheten och för att stadens vision ska kunna uppnås. En helhetssyn och ett nyttoperspektiv för staden och dess invånare ska därför sätta sin prägel på nämndernas verksamhet.

Nämnderna ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Inom området Socialt hållbart Borås är prioriteringen jämlika levnadsvillkor och bättre hälsa för våra invånare. Inom det finns tre målområden; God start i livet och goda uppväxtvillkor, Förutsättningar för arbete samt Boende i närmiljö.

Uppgifter

§ 2 Uppdrag och verksamhet

Kommunstyrelsen och övriga nämnder ska inom sina respektive verksamhetsområden följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska följa det fullmäktige - i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut - har bestämt att Kommunstyrelsen/nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer. Nämnderna ska följa utvecklingen inom sina

respektive ansvarsområden, samt besvara de remisser som berör respektive nämnds ansvarsområde.

§ 3 Organisation inom verksamhetsområdet

Kommunstyrelsen/nämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Nämnden skall vidta åtgärder i syfte att verksamheten inom ansvarsområdet kan bedrivas så rationellt som möjligt. Åtgärderna skall avse såväl inre organisation och arbetsformer som förhållandet till allmänhet och andra myndigheter.

§ 4 Personalansvar

Kommunstyrelsen/nämnden är anställningsmyndighet för personal vid sina förvaltningar med undantag för förvaltningschefer som anställs av Kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen och nämnderna har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt respektive verksamhetsområde, allt i den mån Kommunstyrelsen inte tillagts särskilda befogenheter enligt sitt reglemente. Överförmyndarnämndens förvaltningsorgan är dock Stadsledningskansliet som lyder under Kommunstyrelsen.

§ 5 Personuppgifter, allmänna handlingar

Kommunstyrelsen/nämnden är personuppgiftsansvarig för de register och andra behandlingar av personuppgifter som sker i Kommunstyrelsens/nämndens verksamhet. Kommunstyrelsen/nämnden har till uppgift att inom sitt verksamhetsområde ansvara för hanteringen av personuppgifter och allmänna handlingar.

§ 6 Delegering från Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen/nämnden får inom sitt verksamhetsområde och utan Kommunfullmäktiges särskilda medgivande, under förutsättning att ärendet inte är av principiell betydelse eller annars av större vikt för kommunen:

1. Själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål eller ärenden när detta följer av lag eller annan författning eller Kommunfullmäktiges beslut samt därvid träffa för kommunen bindande avtal. Mål/ärenden om skadestånd rörande fel och försummelse vid myndighetsutövning handläggs dock av Kommunstyrelsen.
2. Tillsä tillse att framställningar och rekvisitioner görs för erhållande av stats- och andra bidrag inom nämndens verksamhetsområde, samt på kommunens vägnar mottaga stats- och andra bidrag beviljade inom nämndens verksamhetsområde.

Nämnden får inte fatta beslut i ärenden som är förbehållna annan nämnd.

§ 7 Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

Kommunstyrelsen/nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet. Kommunstyrelsen/nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem i reglemente eller genom särskilt uppdrag. Kommunstyrelsen/nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts. Redovisning ska ske enligt riktlinjer. Redovisningen lämnas till Kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar. Nämnderna ska också fullgöra rapporteringsskyldighet enligt speciallag.

§ 8 Information, samråd och samordning

Kommunstyrelsen, nämnderna och kommunalråd ska i möjligaste mån erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder. Nämnderna ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör Kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet. Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden skall, i förekommande fall, verka för att samråd sker med dem som utnyttjar dess tjänster. Kommunstyrelsen/nämnden beslutar om formerna för samrådet. Nämndernas verksamhet ska samordnas med stadens övriga verksamheter när så är möjligt för mesta möjliga nytta för medborgarna. Detta gäller särskilt i samband med extraordinära händelser i kommunen. Verksamheterna ska i samråd söka lösningar som tillgodoser kommunens samlade intresse.

§ 9 E-petition

Kommunstyrelsen/nämnden ska ~~en~~ två gånger per år redovisa de e-petitioner som kommit in till kommunen. (nytt redovisningsintervall, beslut KF februari 2023)

Arbetsformer

§ 10 Tidpunkt för sammanträden

Kommunstyrelsen/nämnden sammanträder på dag och tid som Kommunstyrelsen/ nämnden bestämmer.

Sammanträdet ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen

hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas bli behandlade på det extra sammanträdet. Ordföranden ska, om möjligt, samråda med vice ordförandena om tiden för extra sammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

§ 11 Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig, om inte särskilda förhållanden föranleder annat, och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare inom tid som nämnden bestämmer. Kallelse får ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Kallelsen ska åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. Ordföranden ska i kallelsen ange om utelämnande av handlingar har skett.

§ 12 Offentliga sammanträden

Kommunstyrelsen/nämnden ska ha öppna sammanträden, med undantag av sammanträden som ska hållas inom stängda dörrar då ärenden som ska behandlas avser myndighetsutövning eller omfattas av sekretess.

§ 13 Sammanträden på distans

Kommunstyrelsen/nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdes-handlingar, bild eller ljud. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans i varje enskilt fall.

Kommunstyrelsen/nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden.

§ 14 Närvarorätt

Kommunalsråd har rätt att närvara vid Kommunstyrelsens/nämndernas sammanträden och delta i överläggningarna.

Vid Kommunstyrelsens/nämndens sammanträden får, i den mån styrelsen/nämnden för särskilt fall beslutar annat, tjänsteman vara närvarande med rätt att delta i överläggningar i ärenden som berör vederbörandes verksamhetsområde.

§ 15 Sammansättning

Kommunstyrelsen/nämnden består av det antal ledamöter och ersättare som fullmäktige beslutat. I nämnder med nio eller fler ordinarie ledamöter skall presidierna bestå av ordföranden, förste vice ordförande och andre vice ordförande. Förste vice ordförandeposterna tillsätts av ~~minoriteten,~~ majoriteten.

~~Majoriteten~~ Minoriteten tillsätter 2:e vice ordförandena. (Ändring i och med ny mandatperiod, se partiöverläggningarna.)

§ 16 Ordföranden

Det åligger ordföranden att

3. leda Kommunstyrelsens/nämndens arbete och sammanträden,
4. kalla till sammanträde
5. kalla ersättare,
6. inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas, är tillräckligt beredda,
7. se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i Kommunstyrelsen/nämnden,
8. bevaka att nämndens beslut verkställs.

Härutöver åligger det Kommunstyrelsens ordförande att under Kommunstyrelsen

1. ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning,
2. med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor,
3. främja samverkan mellan Kommunstyrelsen, kommunens övriga nämnder och fullmäktige samt
4. representera Kommunstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte Kommunstyrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.

§ 17 Vice ordförandena

Vice ordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

§ 18 Ersättare för ordföranden och vice ordföranden

Om varken ordföranden eller annan i presidiet kan delta i ett sammanträde eller en del av ett sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i Kommunstyrelsen/ nämnden längst tid, Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller vice ordförandena inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid. Ersättaren ska fullgöra samtliga ordförandens/vice ordförandenas uppgifter.

§ 19 Förhinder

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta på sätt som Kommunstyrelsen/nämnden beslutat.

§ 20 Ledamöter/ersättares tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde, ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

Ersättarna ska tjänstgöra enligt den mellan dem bestämda ordningen. En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. En ersättare som avbryter tjänstgöringen på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde eller till ett fortsatt sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv får därefter under samma dag inte tjänstgöra vid sammanträdet. Även de ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna. Ersättare från parti som saknar ordinarie ledamot i nämnden har rätt att få sin mening antecknad i protokollet (särskilt yttrande). Sakinnehållet ska i huvudsak ha tillkännagivits under sammanträdet.

§ 21 Justering av protokoll

Protokoll justeras av ordföranden och en ledamot. Kommunstyrelsen/nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart.

Övrigt

§ 22 Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

§ 23 Författningssamling

Nämnderna ska ta initiativ till och underrätta Kommunstyrelsen så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

§ 24 Delgivningsmottagare

Delgivning med Kommunstyrelsen/nämnden sker med ordföranden eller anställd som Kommunstyrelsen/nämnden beslutar.

§ 25 Undertecknande av handlingar

Skrivelser, avtal och andra handlingar från Kommunstyrelsen/nämnden ska undertecknas på Kommunstyrelsens/nämndens vägnar på sätt som Kommunstyrelsen/nämnden bestämmer.

**Gemensamt reglemente
för Kommunstyrelsen
och övriga nämnder
i Borås Stad**

BORÅS STADS FÖRFATTNINGSSAMLING

Fastställd av Kommunfullmäktige: 2023-xx-xx

Dokumentet ska fastställas på nytt, eller vid behov revideras, dock senast i december månad året efter det att en ny mandatperiod inletts efter det att ordinarie val till Kommunfullmäktige förrättats.

Innehåll

§ 1 Nämnderna i den kommunala organisationen	4
§ 2 Uppdrag och verksamhet	4
§ 3 Organisation inom verksamhetsområdet	4
§ 4 Personalansvar	4
§ 5 Personuppgifter, allmänna handlingar	5
§ 6 Delegering från Kommunfullmäktige	5
§ 7 Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige	5
§ 8 Information, samråd och samordning	5
§ 9 E-petition	6
§ 10 Tidpunkt för sammanträden	6
§ 11 Kallelse	6
§ 12 Offentliga sammanträden	6
§ 13 Sammanträden på distans	6
§ 14 Närvarorätt	7
§ 15 Sammansättning	7
§ 16 Ordföranden	7
§ 17 Vice ordförandena	7
§ 18 Ersättare för ordföranden och vice ordföranden	8
§ 19 Förhinder	8
§ 20 Ledamöter/ersättares tjänstgöring	8
§ 21 Justering av protokoll	8
§ 22 Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.	9
§ 23 Författningssamling	9
§ 24 Delgivningsmottagare	9
§ 25 Undertecknande av handlingar	9

Inledning

Utöver vad som föreskrivs i kommunallagen, andra lagar och författningar, samt i gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Borås Stad, gäller bestämmelserna i detta reglemente.

§ 1 Nämnderna i den kommunala organisationen

Borås Stads nämnder utgör delar av den kommunala organisationen.

Kommunfullmäktiges antagna handling ”Visionen om framtidens Borås” tillhör alla som bor, verkar och möts i Borås. Visionen har ingen tidshorisont, men revideras vart fjärde år vid behov. Borås Stad har i det fortsatta arbetet med visionen en viktig roll i att förverkliga och förankra visionen. Nämnderna ska genom sitt arbete medverka till utvecklingen av Borås Stad och på sätt som stöder visionen.

All stadens verksamheter såsom bolag och förvaltningar är viktiga för helheten och för att stadens vision ska kunna uppnås. En helhetssyn och ett nyttoperspektiv för staden och dess invånare ska därför sätta sin prägel på nämndernas verksamhet.

Nämnderna ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Inom området Socialt hållbart Borås är prioriteringen jämlika levnadsvillkor och bättre hälsa för våra invånare. Inom det finns tre målområden; God start i livet och goda uppväxtvillkor, Förutsättningar för arbete samt Boende i närmiljö.

Uppgifter

§ 2 Uppdrag och verksamhet

Kommunstyrelsen och övriga nämnder ska inom sina respektive verksamhetsområden följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska följa det fullmäktige - i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut - har bestämt att Kommunstyrelsen/nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer. Nämnderna ska följa utvecklingen inom sina respektive ansvarsområden, samt besvara de remisser som berör respektive nämnds ansvarsområde.

§ 3 Organisation inom verksamhetsområdet

Kommunstyrelsen/nämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Nämnden skall vidta åtgärder i syfte att verksamheten inom ansvarsområdet kan bedrivas så rationellt som möjligt. Åtgärderna skall avse såväl inre organisation och arbetsformer som förhållandet till allmänhet och andra myndigheter.

§ 4 Personalansvar

Kommunstyrelsen/nämnden är anställningsmyndighet för personal vid sina förvaltningar med undantag för förvaltningschefer som anställs av Kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen och nämnderna har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt respektive verksamhetsområde, allt i den mån Kommunstyrelsen inte tillagts särskilda befogenheter enligt sitt reglemente. Överförmyndarnämndens förvaltningsorgan är dock Stadsledningskansliet som lyder under Kommunstyrelsen.

§ 5 Personuppgifter, allmänna handlingar

Kommunstyrelsen/nämnden är personuppgiftsansvarig för de register och andra behandlingar av personuppgifter som sker i Kommunstyrelsens/nämndens verksamhet.

Kommunstyrelsen/nämnden har till uppgift att inom sitt verksamhetsområde ansvara för hanteringen av personuppgifter och allmänna handlingar.

§ 6 Delegering från Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen/nämnden får inom sitt verksamhetsområde och utan Kommunfullmäktiges särskilda medgivande, under förutsättning att ärendet inte är av principiell betydelse eller annars av större vikt för kommunen:

1. Själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål eller ärenden när detta följer av lag eller annan författning eller Kommunfullmäktiges beslut samt därvid träffa för kommunen bindande avtal. Mål/ärenden om skadestånd rörande fel och försummelse vid myndighetsutövning handläggs dock av Kommunstyrelsen.
2. Tillse att framställningar och rekvisitioner görs för erhållande av stats- och andra bidrag inom nämndens verksamhetsområde, samt på kommunens vägnar mottaga stats- och andra bidrag beviljade inom nämndens verksamhetsområde.

Nämnden får inte fatta beslut i ärenden som är förbehållna annan nämnd.

§ 7 Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

Kommunstyrelsen/nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet. Kommunstyrelsen/nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem i reglemente eller genom särskilt uppdrag.

Kommunstyrelsen/nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts.

Redovisning ska ske enligt riktlinjer. Redovisningen lämnas till Kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar.

Nämnderna ska också fullgöra rapporteringsskyldighet enligt speciallag.

§ 8 Information, samråd och samordning

Kommunstyrelsen, nämnderna och kommunalråd ska i möjligaste mån erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnderna ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör Kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet. Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden skall, i förekommande fall, verka för att samråd sker med dem som utnyttjar dess tjänster. Kommunstyrelsen/nämnden beslutar om formerna för samrådet. Nämndernas verksamhet ska samordnas med stadens övriga verksamheter när så är möjligt för mesta möjliga nytta för medborgarna. Detta gäller särskilt i samband med extraordinära händelser i kommunen. Verksamheterna ska i samråd söka lösningar som tillgodoser kommunens samlade intresse.

§ 9 E-petition

Kommunstyrelsen/nämnden ska två gånger per år redovisa de e-petitioner som kommit in till kommunen.

Arbetsformer

§ 10 Tidpunkt för sammanträden

Kommunstyrelsen/nämnden sammanträder på dag och tid som Kommunstyrelsen/ nämnden bestämmer.

Sammanträdet ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas bli behandlade på det extra sammanträdet. Ordföranden ska, om möjligt, samråda med vice ordförandena om tiden för extra sammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

§ 11 Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig, om inte särskilda förhållanden föranleder annat, och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare inom tid som nämnden bestämmer. Kallelse får ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Kallelsen ska åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. Ordföranden ska i kallelsen ange om utelämnande av handlingar har skett.

§ 12 Offentliga sammanträden

Kommunstyrelsen/nämnden ska ha öppna sammanträden, med undantag av sammanträden som ska hållas inom stängda dörrar då ärenden som ska behandlas avser myndighetsutövning eller omfattas av sekretess.

§ 13 Sammanträden på distans

Kommunstyrelsen/nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans i varje enskilt fall.

Kommunstyrelsen/nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden.

§ 14 Närvarorätt

Kommunalsråd har rätt att närvara vid Kommunstyrelsens/nämndernas sammanträden och delta i överläggningarna.

Vid Kommunstyrelsens/nämndens sammanträden får, i den mån styrelsen/nämnden för särskilt fall beslutar annat, tjänsteman vara närvarande med rätt att delta i överläggningar i ärenden som berör vederbörandes verksamhetsområde.

§ 15 Sammansättning

Kommunstyrelsen/nämnden består av det antal ledamöter och ersättare som fullmäktige beslutat. I nämnder med nio eller fler ordinarie ledamöter skall presidierna bestå av ordföranden, förste vice ordförande och andre vice ordförande. Förste vice ordförandeposterna tillsätts av majoriteten.

Minoriteten tillsätter 2:e vice ordförandena.

§ 16 Ordföranden

Det åligger ordföranden att

3. leda Kommunstyrelsens/nämndens arbete och sammanträden.
4. kalla till sammanträde.
5. kalla ersättare.
6. inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas, är tillräckligt beredda.
7. se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i Kommunstyrelsen/nämnden.
8. bevaka att nämndens beslut verkställs.

Härutöver åligger det Kommunstyrelsens ordförande att under Kommunstyrelsen

1. ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning.
2. med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor.
3. främja samverkan mellan Kommunstyrelsen, kommunens övriga nämnder och fullmäktige.
4. representera Kommunstyrelsen vid uppvaktnings hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte Kommunstyrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.

§ 17 Vice ordförandena

Vice ordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

§ 18 Ersättare för ordföranden och vice ordföranden

Om varken ordföranden eller annan i presidiet kan delta i ett sammanträde eller en del av ett sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i Kommunstyrelsen/ nämnden längst tid, Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller vice ordförandena inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid. Ersättaren ska fullgöra samtliga ordförandens/vice ordförandenas uppgifter.

§ 19 Förhinder

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta på sätt som Kommunstyrelsen/nämnden beslutat.

§ 20 Ledamöter/ersättares tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde, ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

Ersättarna ska tjänstgöra enligt den mellan dem bestämda ordningen. En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. En ersättare som avbryter tjänstgöringen på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde eller till ett fortsatt sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv får därefter under samma dag inte tjänstgöra vid sammanträdet. Även de ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna. Ersättare från parti som saknar ordinarie ledamot i nämnden har rätt att få sin mening antecknad i protokollet (särskilt yttrande). Sakinnehållet ska i huvudsak ha tillkännagivits under sammanträdet.

§ 21 Justering av protokoll

Protokoll justeras av ordföranden och en ledamot. Kommunstyrelsen/nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart.

Övrigt

§ 22 Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

§ 23 Författningssamling

Nämnderna ska ta initiativ till och underrätta Kommunstyrelsen så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

§ 24 Delgivningsmottagare

Delgivning med Kommunstyrelsen/nämnden sker med ordföranden eller anställd som Kommunstyrelsen/nämnden beslutar.

§ 25 Undertecknande av handlingar

Skrivelser, avtal och andra handlingar från Kommunstyrelsen/nämnden ska undertecknas på Kommunstyrelsens/nämndens vägnar på sätt som Kommunstyrelsen/nämnden bestämmer.

BORÅS
STAD

Postadress 501 80 Borås **Besöksadress** Stadshuset, Kungsgatan 55
Telefon 033-35 70 00 **E-post** boras.stad@boras.se **Webbplats** boras.se

Remiss: Gemensamt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Borås Stad

Remissinstanser

1. Arbetslivsnämnden
2. Fritids-och folkhälsonämnden
3. Förskolenämnden
4. Grundskolenämnden
5. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
6. Individ-och familjeomsorgsnämnden
7. Krisledningsnämnden
8. Kulturnämnden
9. Lokalförsörjningsnämnden
10. Miljö-och konsumentnämnden
11. Samhällsbyggnadsnämnden
12. Servicenämnden
13. Sociala omsorgsnämnden
14. Stadsrevisionen
15. Tekniska nämnden
16. Valnämnden
17. Vård-och äldrenämnden
18. Överförmyndarnämnden

Remissvaren ska ha kommit in till Kommunstyrelsen senast den **2023-03-31**.
Remissvaren skickas i elektronisk form till **KS.diarium@boras.se**
Ange diarienummer KS 2023-00133 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Nämndens/bolagets yttrande skall innehålla en kort sammanfattning. Denna kommer i normalfallet att användas i den sammanställning av remissvar som ingår i det beslutsunderlag som presenteras för Kommunstyrelsen.

Yttranden skall alltid innehålla ett tydligt ställningstagande till det remitterade ärendet (tillstyrker, avstyrker, avstår från att yttra sig). Reservationer, särskilda yttranden och protokollsanteckningar skall alltid redovisas tillsammans med nämndens/styrelsens beslut.

Svar på remissen ska lämnas senast den **31 mars 2023**.

Eventuella frågor ställs till Kristina Sköld eller Louise Mattus Streiby

Vänliga hälsningar

Kristina Sköld, Louise Mattus Streiby

Emelie Wigforss
HandläggareDatum
2023-03-30Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2023-00004 1.1.3.0

Anmälningssärenden 2023

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna redovisning av anmälningssärenden för perioden 17 februari 2023 – 22 mars 2023

Anmälningssärenden

1. Interkommunal ersättning, fristående huvudman 2023
Dnr 2023-00013
2. Kommunfullmäktiges beslut 2023-02-23 § 36 Motion Narkotikahundar
Dnr 2022-00099
3. Kommunfullmäktiges beslut 2023-02-23 § 20 Regler och villkor för bidrag till kooperativa familjenätverk för kompletterande barnomsorg
Dnr 2022-00038
4. Kommunfullmäktiges beslut 2023-02-23 § 27 Äventyrets förskola
Dnr 2022-00145
5. Kommunfullmäktiges beslut 2023-02-23 § 29 Avgift vid ansökan om godkännande av fristående förskola och utökning av befintligt tillstånd
Dnr 2022-00075
6. Beslut - Statsbidrag för omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds för 2023
Dnr 2023-00037
7. Kommunstyrelsens beslut 2023-02-06 § 51 Initiativärende - Generellt anstånd med vissa betalningar
8. Verksamhetsbeslut – Flytt av hemvist på Sörmarksgårdens förskola
Dnr 2023-00012
9. Inkomna synpunkter februari 2023

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef

Emelie Wigforss
HandläggareDatum
2023-03-30Instans
Förskolenämnden
Dnr FN 2023-00005 1.1.3.0

Redovisning av delegationsbeslut 2023

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden beslutar att godkänna redovisning av delegationsbeslut för perioden 17 februari 2023 – 22 mars 2023

Ärendet i sin helhet

Förskolenämnden har i vissa ärenden överlåtit sin beslutanderätt till tjänstepersoner och ledamöter i enlighet med nämndens delegationsordning. Där framgår det även vilka delegationsbeslut som ska redovisas till nämnden. Redovisningen innebär inte att nämnden omprövar eller fastställer delegationsbesluten.

Delegationsbeslut

1. Delegationsbeslut F2 Hyresgäst Anpassning - Norrbyskolans förskola
Dnr 2021-00110
2. Delegationsbeslut F2 - Förlängning av hyresavtal
3. Delegationsbeslut F4 - Beslut om akut stängning av hemvist på Sörmarksgårdens förskola
Dnr 2023-00012
4. Delegationsbeslut B6-8 februari - Tillsvidareanställningar
Dnr 2023-00010
5. Delegationsbeslut B9 februari - Tidsbegränsade anställningar
Dnr 2023-00010
6. Delegationsbeslut D8 februari - Mottagande av barn från annan kommun i förskola
Dnr 2023-00042
7. Delegationsbeslut D14 januari - Uppsägning av plats på grund av frånvaro i minst tre månader
Dnr 2023-00043

8. Delegationsbeslut D14 februari - Uppsägning av plats på grund av frånvaro i minst tre månader
Dnr 2023-00043
9. Delegationsbeslut D16 - Beslut om plats i förskola då den ene vårdnadshavaren inte ger sitt godkännande
Dnr 2023-00041
10. Delegationsbeslut E6 - Yttrande till Kammarrätten
Dnr 2021-00176
11. Överklagande avseende förvaltningsrätten i Jönköpings dom med målnummer 5954-21
Dnr 2021-00176

Andreas Ekström
Ordförande

Ina Furtenbach
Förvaltningschef